TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 27 (1898) 1986 LIEPA-JULY 1 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • .50 ct.

Išeiti viešumon

Lietuviškame išeivijos kieme veiklos netrūksta, bet ji yra daugiausia uždara, neišeinanti plačiojon viešumon. Pasitaiko tik vienas kitas didesnis proveržis tarptautinėn viešumon. O Lietuvai tokie proveržiai yra būtini. Pavergėjo siekis — Lietuvos vardą nugramzdinti gilion užmarštin. Net lietuvių dainos, sporto, mokslo ir kitos žvaigždės turi tarnauti "didžiajai tėvynei" — Sovietų Sąjungai. Pastarosios propagandinė mašina stengiasi visus kuo nors pasižymėjusius lietuvius pristatyti pasauliui tiktai kaip "tarybinius piliečius". Dėl to išeivijai tenka ieškoti kelių į tarptautinę viešumą Lietuvos vardui kelti, jos priespaudai atskleisti, jos laisvės siekiams išryškinti. Tokių progų būna politinėje, kultūrinėje, sportinėje srityje. Tas sritis visi pastebi, registruoja laimėjimus ir juos skelbia. Pastaraisiais metais ryškiau prisidėjo ir religinė sritis. Nors tai nėra tiesioginė jos užduotis, tačiau religiniai renginiai yra neatsiejamai sujungti su lietuvių tautos gyvata, su Lietuva, su jos kova už tikybinę, tautinę ir valstybinę laisvę. Tai liudija pvz. praėjusi šv. Kazimiero — Lietuvos globėjo 500 metų mirties sukaktis bei jos renginiai, naujo vyskupo išeivijai Pauliaus Baltakio paskyrimas bei šventinimo iškilmės, religinis kongresas Toronte ir kt.

ARTĖJA dar viena religinė sukaktis, kuri sudarys puikią progą išeiti tarptautinėn viešumon, būtent Lietuvos krikščionybės sukaktis, apimanti visus tris jos atėjimus bei tarpsnius. Nors sukakties data yra jogailinė (1387 metai), tačiau ji nekliudo žvelgti į visą šakotą krikščionybės kelią mūsų Lietuvon. Kitos tautos, minėdamos panašias sukaktis, nesiriboja savo kiemu — išeina į plačiąją viešumą, ištęsdamos renginius per keletą metų ir įjungdamos kitas tautas bei tautybes. Taip daro pvz. ukrainiečiai. Latviai, minėdami savosios krikščionybės 800 metų sukaktį, daro irgi panašiai, nors daug kuklesniu mastu. Organizaciniai lietuvių krikščionybės sukakties komitetai tai numato savo planuose, bet išėjimą tarptautinėn viešumon dar nepakankamai pabrėžia. Pagrindinis dėmesys vis tenka savajam vidaus kiemui. Ypač tai matyti paskiruose kraštuose, kur planuojami krikščionybės sukakties renginiai. Numatomos vietinio pobūdžio iškilmės su vieno kito vyskupo dalyvavimu be platesnio užmojo išeiti viešumon ir iškelti persekiojamą Lietuvą, jos kovas, jos dabarties didvyrius. Kol dar nevėlu, verta pagalvoti apie paskiruose kraštuose galimus kelius viešumon ir praplėsti turimus planus 1987 metams.

JAU yra žinoma, kad centrinės tarptautinio masto iškilmės bus Romoje, kur Šv. Tėvo lūpomis 1987 m. birželio 14 dieną prabils apie Lietuvą visa Katalikų Bendrija. Tikimasi, kad tai bus net didingesnis renginys už kazimierinių metų iškilmę. Tam jau rengiamasi plačiausiu mastu. Bet tuo negalima pasitenkinti — paskiri kraštai turėtų perimti Romoje uždegtą Lietuvos krikščionybės sukakties žibintą ir jį iškelti savo gyvenamuose plotuose. Tuo būdu Lietuvos vardas bei jos religinė-tautinė kova nuskambės per visą laisvąjį pasaulį. Kad tai įvyktų, reikia iniciatyvos. Paskirų kraštų organizaciniai komitetai turėtų ta linkme veikti. Vienas tokios veiklos būdų galėtų būti kreipimasis į savo krašto vyskupus skelbti maldos dieną už Lietuvą visose šventovėse, rengti atitinkamas pamaldas. Kur tik yra bent saujelė lietuvių, gali kreiptis į vietos vyskupus, katedrų rektorius, parapijų klebonus, kad bent vienerios pagrindinės pamaldos, kuriose dalyvauja daugiausia tikinčiųjų, būtų skiriamos Lietuvai. Žinoma, tai tik vienas iš daugelio kelių viešumon. Kiekvienas kraštas gali pasirinkti jam tinkamiausius. Pvz. 1987 m. Australijoje įvyks šeštasis pasaulio lietuvių jaunimo kongresas. Jis Lietuvos krikščionybės sukaktį galėtų išnešti viso krašto viešumon, jeigu imtųsi atitinkamos iniciatyvos. Tokie ir panašūs dalykai galimi, kai tik atsiranda noras prasiveržti viešumon.

KANADOS ĮVYKIAI

Padidinami atlyginimai

Ontario provincija visiems privalomą minimalų valandinį atlyginimą nuo $4 iki $4.35 padidins š. m. spalio 1 d. Tokio pat 35 centų padidinimo susilauks dalinį darbą turintys 16-18 metų amžiaus studentai ir alkoholinius gėrimus turinčiuose restoranuose dirbantys padavėjai bei padavėjos. Studentams dabar mokama $3.15, padavėjoms — $3.50. Nuo spalio 1 d. studentai gaus $3.50, padavėjos ir padavėjai — $3.85. Čia vis dar laikomasi senos tradicijos, kad padavėjoms ir padavėjams klientai už gerą aptarnavimą atsilygina arbatpinigiais. Kvebeko provincija taip pat nuo spalio 1 d. minimalų valandinį atlyginimą padidina iki $4.35. Aukščiausias valandinis atlyginimas visoje Kanadoje — $4.50 nuo 1985 m. rugpjūčio 1 d. mokamas Saskačevano provincijoje, žemiausias, būtent $3.65 — Britų Kolumbijoje.

Kanados laiškanešių unijos biuletenyje "The Courier" savo įspūdžius iš Sovietų Sąjungos paskelbė ten pernai rudenį viešėjęs kanadiečių laiškanešių unijos iždininkas ir sekr. B. Hamiltonas ir su juo keliavęs unijos vicepirm. M. Villemaire. Jų viešnagės išlaidas padengė Sovietų Sąjunga. Maskvoj tuos du svečius iš Kanados priėmė Sovietų Sąjungos ryšininkų profsąjungos atstovai su pirmininke Zoja Minajeva. B. Hamiltonas džiaugiasi, kad tokia puiki moteris rūpinasi dviejų milijonų tarnautojų reikalais. Sovietų paštininkų mėnesinis atlyginimas — 130 rb. B. Hamiltonas tuojau primena, kad iš tikrųjų ta alga yra verta kanadiškų $260. Sovietų paštininkai taip pat gauna mėnesinį 2% priedą, butą sau ir šeimai, uniformą, o dalį atostogų išlaidų padengia profsąjunga. B. Hamilto-

(Nukeltą į 8-tą psl.)

Sibirinių trėmimų 45-tosios sukakties ekumeninių pamaldų dalyviai anglikonų Šv. Pauliaus šventovėje Toronte. Pamaldose dalyvavo gausūs maldininkai, vėliavos, dvasiškiai ir pareigūnai Nuotr. J. Ligerio

Baltiečių atstovai Amerikos prezidentūroje

JAV prezidentas Ronald Reagan birželio 14 paskelbė Baltiečių laisvės diena

JUOZAS ŠLAJUS

Amerikos lietuvių tarybos (ALT) informacijai vadovaujantis kun. dr. Juozas Prunskis birželio 13 d. jos raštinėn sukvietė spaudos atstovus, kur tik ką grįžę iš Baltųjų rūmų delegacijos atstovai painformavo apie ten įvykusią konferenciją. ALTos pirm. Teodoras Blinstrubas ir dr. Jonas Valaitis painformavo, kad JAV prez. Ronald Reagan birželio 12 d. priėmė Lietuvos, Latvijos ir Estijos centrinių organizacijų delegaciją. Dalyvavo ALTos pirm. Teodoras Blinstrubas, JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos pirm. Algimantas Gečys, Jungtinio baltiečių komiteto pirm. pareigas einąs dr. Jonas Valaitis. Taip pat dalyvavo Amerikos latvių sąjungos pirm. Aristids Lambergs, Pasaulio latvių federacijos pirm. dr. Olgerts Pavlovskis ir Amerikos estų tarybos pirm. Juhan Simonson, Amerikos baltiečių laisvės lygos pirm. Avo Piirisild. Dalyvavo ir Baltųjų rūmų pareigūnas Linas Kojelis, kuris rūpinosi baltiečių delegacijos atvykimu ir priėmimu.

Prezidentas baltiečių delegaciją priėmė savo kabinete. Pasikalbėjimas truko beveik pusvalandį. Delegacijos akivaizdoje prezidentas pasirašė raštą (berods jau penktą kartą), skelbiantį birželio 14 Baltiečių laisvės diena. Atstovų rūmai jau gegužės 15 d. tuo reikalu priėmė jungtinę senato rezoliuciją 271 ir pavedė prez. R. Reaganui birželio 14 paskelbti Baltiečių laisvės diena.

Baltiečių laisvės dienos proklamacijoje prez. R. Reagan pareiškė, jog mūsų laikų tragedija ta, kad dar daug žmonių turi gyventi brutalioje totalistinėje sovietų imperijoje. Esą JAV atskleidžia prispaudėjų nežmoniškumą ir kalba už prispaustuosius, smerkdamos tironiją ir keldamos jų bylą.

"Baltiečių laisvės diena sudaro mums progą. Šiandien mes minime trijų nepriklausomų ir laisvę mylinčių valstybių beširdišką ir išdavikišką pavergimą. Prieš 46 metus puolančios sovietų armijos, susitarusios su nacių režimu, užėmė ir okupavo Estijos, Latvijos ir Lietuvos respublikas. Policinės valstybės taktika pavergimas ir okupacija tęsiasi. Tarp sovietų nusikaltimų prieš tas tautas yra masinės deportacijos iš jų gimtųjų šalių į koncentracijos stovyklas Sibire ir kitur. Tuo pačiu metu rusų masės buvo išplėštos iš jų gimtųjų namų ir perkeltos į Baltijos šalis, siekiant išnaikinti kultūrinius tautos bruožus Baltijos kraštų žmonėse. Sovietai, nepaisydami visų pripažintų tarptautinių įstatymų, teisingumo ir žmoniškumo principų, toliau tęsia Lietuvos, Latvijos ir Estijos dominavimą. Tai yra nelegalu, nepateisinama ir priešinga įstatymams".

"Mes esame įsijungę į visai realią kovą, siekiančią atkreipti pasaulio dėmesį į vieną rimčiausių šio amžiaus skriaudų, būtent į sovietų užsispyrusį ir paniekinantį nepriklausomų valstybių suverenumo ir prispaustų žmonių teisių nepaisymą. Kaip įrodymą mes iškeliame pirmąsias to nepaisymo aukas — herojškas Baltijos tautas, kurias mes šiandien pagerbiame. To nebandyti būtų pritarimas neteisingumui ir mūsų tradicijų, kaip žmogaus teisių gynėjo, išdavimas".

"Kaip valstybė mes esame laisvės vėliavos ir prispaustųjų vilties žibinto nešėjai. Mūsų uždavinys, anot pranašo Izaijo, "teikti pagalbą sužeistom širdim, skelbti laisvę pavergtiem ir atidaryti kalėjimus kaliniam".

"JAV kongresas pagal jungtinę senato 271 rezoliuciją parinko birželio 14 'Baltiečių laisvės diena', įgaliojo bei pavedė prezidentui paskelbti atitinkamą proklamaciją. Todėl aš, Ronald Reagan, JAV prezidentas, šiuo skelbiu 1986 metų birželio 14, Baltiečių laisvės diena. Kviečiu Amerikos gyventojus paminėti šią dieną tinkamomis apeigomis bei iškilmėmis ir tuo dar sykį patvirtinti įsipareigojimą laisvės bei laisvo apsisprendimo principams, apimantiems visus žmones".

Po to, kai prezidentas pasirašė Lietuvos, Latvijos ir Estijos tautų laisvei ginti reikšmingą proklamaciją, delegacijos atstovai įteikė prezidentui memorandumą. Jame prašoma susitikime su Sovietų Sąjungos vadovu Gorbačiovu kelti Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacines kančias, sustabdyti rusifikaciją, leisti tikintiem naudotis religine laisve. Taip pat prašoma Jungtinėse Tautose ir Europos saugumo konferencijose ginti Baltijos tautų laisvės reikalus, reikalauti atitraukimo iš Baltijos valstybių Sovietų Sąjungos okupacinių karinių įgulų ir šiom valstybėm leisti atstatyti laisvą bei nepriklausomą gyvenimą.

Visi septyni atstovai įteikė prezidentui adresą-padėką už ligšiolinį Lietuvos, Latvijos ir Estijos tautų laisvės kėlimą ir tų kraštų okupacijos Sovietų Sąjungai nepripažinimą.

JAV baltiečių delegacijos atstovai "Amerikos balso" ir "Laisvės radijo" laidose įkalbėjo pranešimus į sovietų okupuotus kraštus — Lietuvą, Latviją ir Estiją.

Pavergtųjų savaitė

Pavergtųjų tautų savaitės proga Pavergtųjų Europos tautų seimo delegacija 1986 m. birželio 13 d. lankėsi Baltuosiuose rūmuose, Valstybės departamente ir senate. Delegacijai vadovavo naujasis Pavergtųjų Europos tautų seimo pirm. vengras adv. Laszlo Varga. Iš lietuvių dalyvavo prof. dr. Bronius Nemickas, Lietuvos laisvės komiteto pirmininkas.

Delegacija prašė, kad prezidentas Pavergtųjų tautų savaitės proga išleistų specialų atsišaukimą, tvirtai pasisakantį už pavergtųjų Europos tautų laisvę ir valstybinę nepriklausomybę. Šis prašymas buvo palankiai sutiktas. Taip pat prašė prezidentą veikti, kad, tariantis su Gorbačiovu, būtų reikalaujama vykdyti Jaltos susitarimus: grąžinti pavergtosioms Europos tautoms laisvę ir valstybinę nepriklausomybę, padaryti galą sovietiniam kolonizmui. Šiuo reikalu buvo įteiktas atitinkamas memorandumas.

Dr. B. Nemickas atkreipė Valstybės departamento sekretoriaus pavaduotojo dėmesį į Europos saugumo ir bendradarbiavimo komisijos veiklos apžvalginius pranešimus, kurie Baltijos valstybių įvykius aprašo Sovietų Sąjungos kontekste. Sekretoriaus pavaduotojas šiuo faktu susidomėjo.

Pavergtųjų Europos tautų seimą sudaro šios Sovietų Sąjungos pavergtos valstybės: Albanija, Bulgarija, Čekoslovakija, Estija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Rumunija ir Vengrija. **Kor.**

Pasaulio įvykiai

JAV KONGRESO ATSTOVŲ RŪMAI 221:209 BALSŲ SANTYKIU patvirtino prez. R. Reagano $100 milijonų paramą Nikaragvos partizanams, kovojantiems prieš marksistinį prez. D. Ortegos sandinistų režimą. JAV kongresas karinę paramą partizanams buvo visiškai nutraukęs 1984 m., nors marksistinis režimas Nikaragvoje susilaukė beveik bilijono dolerių vertės ginklų iš Sovietų Sąjungos ir jos bloko šalių. Prez. R. Reaganas norėjo, kad JAV kongresas partizanams paskirtų $100 milijonų, kurių $30 milijonų būtų skirta bendriems partizanų reikalams, o $70 milijonų — naujiems ginklams. Respublikininkų valdomas senatas šią paramą kovo mėnesį patvirtino 53:47, bet ją 222:210 balsų santykiu atmetė demokratų daugumą turintys atstovų rūmai.

Prez. R. Reaganui visą kovą teko pradėti iš naujo, panaudojant asmeninius susitikimus su kongresmanais, atvirą žodį tautai ir politikams televizijoje. Jis priminė, kad amerikiečiai negali užmiršti savo saugumo interesų Centrinėje Amerikoje, kai ten valstybinių sienų nesilaikančios revoliucijos siekia Sovietų Sąjungos remiami komunistai Nikaragvoje, kuri kasdien tampa vis tvirtesne sovietų baze. Atstovų rūmai šį kartą paramą Nikaragvos partizanams patvirtino 221:209 balsų dauguma. Partizanai dabar susilauks jiems labai reikalingų JAV raketų prieš stipriai ginkluotus sovietų "MI-24" malūnsparnius. Pasaulinis teismas Hagoje, priklausantis Jungtinėms Tautoms, pasmerkė JAV paramą Nikaragvos partizanams, ją pavadindamas tarptautinių įstatymų laužymu. Teismo sprendimas priimtas 12:3 balsų santykiu. Prieš tokį sprendimą balsavo trys teisėjai — amerikietis S. Schwebel, britas R. Jennings ir japonas Š. Oda. Pasaulinis teismas neturi vykdomosios galios, tik patariamąją. Marksistinis prez. D. Ortegos režimas uždarė neribotam laikui vienintelį opozicinį "La Prensa" laikraštį Nikaragvoje.

Marmoro antkapiai

Specialaus skyriaus Mitino kapinėse, kurios yra apie 20 km į vakarus nuo Maskvos centro, susilaukė Černobilio atominės jėgainės aukos. Čia jau palaidoti Maskvon atvežti ir jos ligoninėse mirę 26 asmenys. Jų kapus papuošė balto marmoro antkapiai su auksiniais vardų ir pavardžių įrašais. Mirties priežastis neminima. Ateityje bus pastatytas ir bendras paminklas visoms aukoms. Rūpestį kelia didokas šio kapinių skyriaus plotas, kuriame yra daug tuščios vietos. Susidaro įspūdis, kad planuotojai tikisi daugiau gyvybės aukų ateityje, kurias buvo pranašavę branduolinės radiacijos specialistai užsienyje, išbarti kompartijos propagandistų už melo skleidimą.

Saugumo problema

Izraelio spaudoje vėl plačiai nuskambėjo keturių arabų 1984 m. balandžio 13 d. su keleiviais pagrobtas autobusas. Išlaisvinus įkaitais paimtus keleivius, buvo paskelbta, kad susišaudyme žuvo visi autobuso pagrobėjai. Vėliau betgi paaiškėjo, kad du arabai, išlikę gyvi, buvo suimti ir užmušti šautuvų buožėmis. Kaltė buvo suversta vidinio saugumo "Šin Bet" organizacijos viršininkui A. Šalomui. Bylą prieš jį dėl tų dviejų arabų nužudymo bandė pradėti vyr. prokuroras J. Zamiras, bet buvo staiga pakeistas Tel Avivo teisėju J. Harišu. Kai pastarasis taip pat nutarė tęsti jam paliktą saugumo viršininko A. Šalomo bylą, vėl įsikišo premjero Š. Pereso vyriausybė. Oficialiai buvo paskelbta, kad saugumo viršininkas A. Šalomas ir trys jo padėjėjai atsistatydino, o jiems visiems bet kokios bausmės dovanojimą paskelbė Izraelio prez. C. Hercogas. Teisininkai stebisi, kaip galima iš anksto dovanoti bausmę, kai niekas dar nėra pripažintas kaltu. Aiškinama, kad teisme nenorima atskleisti Izraelio saugumo paslapčių. Kiti betgi spėja, kad stengiamasi apsaugoti tada premjeru buvusį J. Šamirą, šį rudenį tapsiantį koalicinės vyriausybės premjeru.

Valdžios krizė

Savo atsistatydinimą paskelbė socialistas Italijos premjeras B. Craksis, valdžion atėjęs 1983 m. rugpjūčio 4 d. su penkių partijų koalicija. Parlamente jis buvo ką tik laimėjęs pasitikėjimo klausimą, bet po to pralaimėjo slaptą balsavimą finansinės reformos klausimu 293:266. Prez. F. Cossiga B. Craksį paliko laikiniu premjeru ir jį vėl pakvietė sudaryti naują vyriausybę. Nuo II D. karo pabaigos Italija jau turėjo 44 vyriausybes. Naujos vyriausybės sudarymą komplikuoja tarp krikščionių demokratų ir socialistų iškilusi įtampa. Visom pokarinėm vyriausybėm, išskyrus tris, vadovavo krikščionys demokratai, kurie dabar vėl nori turėti savo premjerą. Jie pasiūlė koalicinei vyriausybei keistis premjerais su socialistais, panašiai kaip dabar yra sutarusi tautinės vienybės koalicija Izraelyje. Tokių mainų nenori socialistų vadas B. Craksis, laukiantis normalių parlamento rinkimų 1988 m.

Šiame numeryje:

Išeiti viešumon
Lietuvos krikščionybės sukaktis ir planuojami renginiai
Baltiečių atstovai Amerikos prezidentūroje
Prezidento raštu birželio 14-toji – Baltiečių laisvės diena
Sovietinio kalinio atsiminimai
Vlado Lapienio dienos kalėjime ir tardymo būstinėje
Du frontai sovietinėje imperijoje
Ateistinė agresija ir atkakli tikybinė rezistencija
"Žaliųjų" skelbiamos reformos
Vakarų Vokietijos grupė krašto parlamente ir visuomenėje
Lietuvos ateitis ir lenkai
Svarstant Vilniaus klausimą užmirštama politinė tikrovė
Lietuvių Bendruomenės darbai
Žinios apie "Pasaulio lietuvį", lėšas, didžiuosius renginius
Jis gimė prieš šimtą metų...
Moksleivių ateitininkų parinktos mintys apie prof. Šalkauskį
Portugalų novelės lietuviškai
Pasklaidžius Povilo Gaučio parengtą leidinį ir jo vertimus
"Lietuvis žurnalistas"
Naujas leidinys, atspindintis spaudos žmonių rūpesčius

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — $20, pusmetinė — $11, rėmėjo — $25 (Amerikoj – JAV doleriais).
Pavieniai numeriai – 50 ct.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $20.00 per year, $11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509. U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

RELIGINIAME GYVENIME

Centrinis Lietuvos krikščionybės 600 metų sukakties minėjimas Vilniuje bus 1987 m. birželio 28 d. Šv. Petro ir Povilo šventovėje. Iš okupuotos Lietuvos gautame laiške rašoma: "Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejui ruošiamės. Buvo numatyta švęsti Kaune dėl to, kad čia daugiau vietos. Vilniuje nėra veikiančių didelių bažnyčių. Be to, Vilnius nepriklauso bažnytinei Lietuvos provincijai (Lietuvos vyskupai prašė net du kartus jį priskirti prie Lietuvos provincijos, bet Vatikanas iki šiol to nepadarė). Tačiau dabar nutarta pagrindines jubiliejines pamaldas daryti Vilniaus Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje. Ten susispaudę vargsime, nes ta bažnyčia netalpina nė pusės žmonių, ką sutalpintų Kauno arkikatedra. Vilnius yra sostinė ir ja pasiliks, bet norisi, kad iškilmėse dalyvautų daugiau žmonių. Vilniuje to nepasieksime. Vilniuje darysime iškilmes ne dėl to, kad jis yra sostinė, bet dėl to, kad Vilniuje prasidėjo Lietuvos krikštijimas".

Okupuotoje Lietuvoje įšventinti nauji aštuoni dijakonai — penki iš V kurso, trys iš IV. Birželio 1 d. įšventinta 19 naujų kunigų visom šešiom Lietuvos vyskupijom — Kaunui, Panevėžiui ir Telšiams po 4, Vilniui ir Kaišiadoriams – po 3, o Vilkaviškiui — 1. Tai labai mažai, nes tik per pusę metų Lietuvoje mirė 17 kunigų.

Lietuvos katalikų kalendoriaus-žinynas 1986 metams jau išleistas ir pasiekė užsienį. Jį redagavo kun. Vaclovas Aliulis, liturginį kalendorių parengė kan. Jonas Mintaučkis, Sąmoningo tikėjimo metų meditacijas sukūrė kun. Bronius Bulika, kronikinę medžiagą ir nekrologus pateikė vyskupijų kurijos. Yra nemažai liturginių paaiškinimų ir keletas straipsnių: "Didachė — dvylikos apaštalų mokslas" — kun. Č. Kavaliausko, "Turino drobulės paslaptis" — kun. V. Aliulio, "Krikščionių suskilimas" — kun. A. Kajacko, "Pirmieji svarūs žingsniai ekumenizmo keliu" — kun. Br. Bulikos, "Užkaukazės tautų tikėjimai" — kun. R. Pukenio, "Į tarptautinį eucharistinį kongresą" — kun. V. S. Vaičiūno. Pažymėtina "Kalbos kertelė", kurioje K.V.A. pasisako prieš barbarizmus, nelietuviškus posakius ir pateikia taisyklingus lietuviškus, skatina rūpintis lietuvių kalbos grynumu liturginiame ir kasdieniniame gyvenime. Leidinyje yra 296 psl.

Sovietų okupuotoje Lietuvoje veikia tik viena kunigų seminarija Kaune (priešsovietiniais laikais buvo 5) su teologijos fakultetu. Seminarijos rektorius yra kun. prof. teol. dr. Viktoras Butkus, fakulteto dekanas — kun. doc. teol. lic. Petras Žiukelis; dėstytojai: kun. teol. lic. Vytautas Steponas Brazdeikis (dvasios tėvas), kun. teol. lic. Algimantas Kajackas (prefektas), kun. dr. Vladas Michelevičius, kun. Vytautas Sidaras, kun. doc. Pranciškus Tamulevičius, kun. Algirdas Turčinskas (prokuratorius), kun. doc. bažn. t. dr. Pranciškus Vaičekonis, kun. teol. lic. Vytautas Steponas Vaičiūnas (vicerektorius). Seminarijoje yra penki kursai — vienas filosofinis ir keturi teologiniai. Klierikų — 122 (pagal 1986 m. "Katalikų kalendorių — žinyną").

Kun. Antanas Bunga š. m. gegužės 21 d. V. Vokietijos vyskupų konferencijos raštu paskirtas penkeriem metam lietuvių sielovados direktoriumi — delegatu. Tame rašte vyskupų konferencijos pirm. kardinolas J. Hoefneris dėkoja kunigui Bungai už ilgametę veiklą Augsburgo vyskupijoje ir bendradarbiavimą su buvusiais lietuvių sielovados direktoriais — kun. kapucinu Alfonsu Bernatoniu, prel. dr. Jonu Aviža ir kun. kapucinu dr. Konstantinu Gulbinu.

Vargo Bendrija (Aide a l'Eglise en Detresse), vadovaujama vienuolio premonstratiečio Werenfriedo van Straaten ir pirmininkaujama kun. Roger Vekemans, paskelbė savo veiklos 1985 m. apyskaitą 1986 m. birželio žiniaraštyje. Iš viso laisvajame pasaulyje surinkta 39,174,375 doleriai. Daugiausia aukų surinkta Vokietijoje — 24,4%, Prancūzijoje 16,7%, Šveicarijoje 12,5%, JAV-se 1,6%, Britanijoje 1,5% ir t.t. Aukos paskirstytos daugeliui misijų kraštų laisvajame pasaulyje. Iš sovietinių kraštų minima tiktai Jugoslavija. Pašalpa taipgi buvo paskirta sovietinių kraštų pabėgėliams laisvajame pasaulyje — vengram ($1,760,576), rumunam ($850,215), rusam ($188,984), čekoslovakam ($902,-641), ukrainiečiam ($680,419), latviam ($11,166), lietuviam ($18,-463).

Dienraštis "Winnipeg Free Press" 1986. IV. 26 išspausdino plačią informaciją religiniame skyriuje apie lietuvių katalikų pasiruošimus krikščionybės 600 metų sukakčiai 1987 m. Jame cituojamas Lietuvos vyskupų laiškas, rašoma apie rengėjų komiteto sudarymą, centrines iškilmes Romoje, krikščionybės pradžią Lietuvoje pagal "Encyclopedia Lituanica". Rašinio autorius yra lietuvių bičiulis, jau ir anksčiau rašęs apie tikėjimo persekiojimą Lietuvoje, būtent žurnalistas Vern Fowlie. Minėtame dienraštyje 1986. III. 2 taip pat paskelbta žinia apie slaptos spaustuvės likvidavimą Gargžduose.

Kanados parlamento narys Andrew Witer, ukrainiečių kilmės iš Toronto, išrinktas kopirmininku Religinės laisvės komiteto, sudaryto Tarptautinės parlamentarų grupės žmogaus teisėm ginti. Antruoju kopirmininku išrinktas austras dr. Joseph Hochtl. Minėtos grupės konferencija įvyko Britanijos Oksforde 1986 m. gegužės 24-25 d.d. Naujai sudarytam komitetui rūpi kelti viešumon ypač Sov. Sąjungoje pažeidžiamas tikinčiųjų teises. Organizacijos adresas: The International Parlamentary Group For Human Rights in the Soviet Union, 1411 K Street, N.W., Suite 400, Washington, D.C. 20005, USA. Tel. (202) 347-6669.

Š. m. liepos 5 dieną sueina vieneri metai, kai mirė mūsų brangi žmona, mamytė ir sesutė.

A†A

MARIJA MARCIENĖ.

Atsiskyrei iš mūsų tarpo, bet pasiliksi mūsų širdyse amžinai. Amžinoji šviesa tegul Tau šviečia Dievo karalystėje!

Liūdinti šeima

Auténtico Serial — Primera Parte

Confesiones de una mártir del siglo XX

La ejecución de Nijolé ante el tribunal que la condenó fue grabada clandestinamente y publicada en este librito que fue distribuido en las iglesias católicas.

Savaitinis Venezuelos žurnalas "Autentico" išspausdino NIJOLĖS SADŪNAITĖS atsiminimus ispanų kalba keliuose numeriuose. Dešinėje – Nijolės Sadūnaitės nuotrauka, atspausdinta angliškame leidinyje "No Greater Love". Atsiminimai buvo spausdinami per kelis numerius ir susilaukė didelio skaitytojų dėmesio

Sovietinio kalinio atsiminimai

Ilgus metus kalėjusio VLADO LAPIENIO atsiminimai, spausdinami Lietuvos pogrindžio "Aušroje" – 48 ir 49 numeriuose

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

"Viskas priklauso nuo tavęs . . ."

Rimkus teigė, kad dabar viskas priklauso nuo manęs, kad aš esąs savo likimo šeimininkas.

— Protingai, blaiviai pagalvok ir paaiškink nuosekliai ką žinai apie "LKB kroniką", jos leidėjus ir platintojus bei kitus pogrindžio leidinius, apie "LKB kronikas", kurios šią naktį buvo rastos Matulionio bute, iš kur jas gavai ir t.t. Mums žinoma, kad daugelį tų darbų darėte ne vienas. Tikriausiai ne jūs tų darbų iniciatorius, o kiti. Todėl ne jūs ir kaltas, o jie — tų darbų iniciatoriai. Jeigu viską plačiai, aiškiai papasakosi, pasakysi ir tai, kas paskatino jus į tokią veiklą, įtraukė, — tikrai būsi laisvas.

— Ne, aš neturiu ko pasakoti, nieko nežinau.

— Gal tu bijai buvusių draugų ar pažįstamų? Nebijok, — ką papasakosi, niekas nesužinos. Mes paslaptį išlaikysime.

Tardytojai mane viliojo laisvės pažadais, aiškindami, kad mano nusikaltimas esąs nedidelis (nors neseniai sakė, kad aš užsiėmiau antitarybine agitacija ir propaganda, siekiau silpninti tarybų valdžią ir t.t.), o dabar jau sako, kad mano nusikaltimas labai menkas, bet nuo to, kaip aš papasakosiu apie kitus, priklausys mano paties laisvė.

— Viską konkrečiai, dalykiškai išsiaiškinsim, baigsim pokalbius, jūs būsite laisvas, ir mes eisime prie savo darbų — sakė Rimkus, o prokuroras Bakučionis kažką rašė. — Jeigu nenorėsite papasakoti, išsiaiškinti, meluosite (nors turėtumėte prisiminti aštuntąjį Dievo įsakymą) ar tylėsite, gali tekti nematyti jums laisvės labai ilgai, patirti daug vargo ir vis tiek reikės paaiškinti apie savo ir jūsų draugų ar bičiulių, kaip juos bepavadintumėt, veiklą, — nuo to neišsisuksite. Gailėsitės, bet bus per vėlu . . . Gerai pagalvokite . . . Na pasakok, už ką čia patekai?

— Jūs areštavote ir nežinote už ką.

— Jūs negudraukite, vis vien nieko neišeis — sakė Rimkus.

Baigiant pusdienį

Taip kalbėjomės pirmoje dienos pusėje. Be abejonės, užrašiau ne žodis žodin, bet ką atsiminiau, kai grįžau į kamerą. Užrašų lapelius vėliau prižiūrėtojai per kratas atėmė ir negrąžino. Teko iš atminties vėl atkurti. Nors ir prastai miegojęs, nors ir pavargęs, stengiausi atidžiai klausyti jų kalbų, norėjau įsiminti jų klausimus, suprasti, ko jie iš manęs nori, suvokti, kuo jie mane kaltina. Tačiau jų laisvės pažadais netikėjau, nes nuo 1973 m. lapkričio 20 d. jau buvau aštuonias dienas tardomas. Mane tardydami saugumo tarnautojai jau tada šiurkščiai pažeidė Lietuvos TSR baudžiamojo proceso kodekso (BPK) 17 ir 18 str., išgaudami mano parodymus grasinimais, klasta, melu ir kitomis neteisėtomis priemonėmis ir neleido man gintis. Dėl šių pažeidimų 1975. X. 15 rašiau pareiškimus LTSR valstybės saugumo komiteto pirmininkui, LTSR prokurorui ir LTSR teisingumo ministeriui.

Prašiau Viešpatį drąsos, kad nepabūgčiau jų grasinimų ir nesusiviliočiau jų laisvės pažadais. Taip pat karštai meldžiausi, prašydamas protui šviesos ir valiai stiprybės. O Viešpats niekad manęs neapleido.

Artėjo pietų metas. Prokuroras pasakė, kad saugumo tardymo izoliatoriuje kaliniams maistas esąs pakankamai geras. Gal nebūsiąs toks, kaip namuose, bet pakankamai kaloringas.

Dabar atėjo eilė ir man išsakyti savo požiūrį. Jiems pareiškiau indiečių tautos vado Mahatma Gandhi (1869-1948), kuris aštuonis kartus buvo uždarytas kalėjime, žodžiais: "Jeigu esame nekalti, o vis dėlto apkaltinti, tai kalėjimas mums nedaro gėdos".

— Kankinių pats nebūsi, gyvybės niekas nereikalauja, o jūsų filosofija mūsų nedomina, — pašaipiai pasakė Bakučionis. Rimkus pakėlė telefono ragelį, surinko numerį ir pasakė:

— Zaberit iz kabineta. (Paimkite iš kabineto).

Po kelių minučių į kabinetą įėjo prižiūrėtojas. Jis liepė sudėti rankas už nugaros ir pirma jo eiti. Nuvedė mane laiptais žemyn į rūsį ir uždarė į vienutę. Pietums davė žuvų sriubą ir kruopų košę. Pavalgęs atsiguliau ir pradėjau snausti. Deja, vėl pasigirdo "pošli". Vėl prižiūrėtojas atvedė į tą patį kambarį. Jame buvo Rimkus ir Bakučionis.

Vėl tardytojai

— Ar pavalgėte? Kaip jaučiatės? — klausė Bakučionis.

Dabar jau pradėjo kalbėti griežčiau. Įtikinėjimo metodas nepadėjo, todėl pradėjo rūstauti, ypač Rimkus. Aš negalėjau patikėti jų įtikinėjimams ir pažadams, nes 1973. X. 20 darydami kratą paėmė daug religinių knygų ir rašomąją mašinėlę. Kai parašiau keletą pareiškimų saugumo viršininkui bei prokuratūrai, žadėjo grąžinti paimtas knygas, bet grąžino tik dalį religinių knygų, o kitos dalies negrąžino. Negrąžino ir rašomosios mašinėlės. Taigi savo pažadų neištesėjo.

Pagaliau jie pradėjo grasinti uždarysią į psichiatrinę ligoninę.

— Gal jūs, užsiimdami pavojinga visuomenei veikla, nesuvokiate jos esmės dėl psichinės ligos ar laikino psichinio sutrikimo, todėl reikia jus atiduoti į psichiatrinę ligoninę ištyrimui — ekspertizei, — sakė Rimkus. Vien tik todėl, kad tylėjau, neatsakinėjau į jų klausimus, grasino uždaryti į beprotnamį.

— Mes turime teisę skirti psichoekspertizę, — tvirtino abu.

Argi grasinimas uždaryti į beprotnamį neįžeidžia žmogaus orumo? Ar tokiu elgesiu jie nediskredituoja sovietų valdžios?

Tyla — mano ginklas

— Ne dėl to aš tyliu ir neatsakau į jūsų klausimus, kad nesuprantu savo veikimo esmės, o dėl to, kad jūs pažeidžiat konstitucijos 55, 56, 57, 50 ir 52 str., ignoruojate pagrindines žmogaus teises ir laisves, įskaitant minties, sąžinės, religijos ir įsitikinimų laisvę, kurios deklaruojamos tarptautiniuose susitarimuose ir sovietinėje konstitucijoje; "gerbti piliečių asmenybę, saugoti jų teises ir laisves — visų valstybinių organų ir pareigūnų pareiga" — skelbia konstitucijos 57 str. Todėl sutinkamai su BK 14 str. aš privalau ginti savo asmenybę ir teises nuo pavojingo visuomenei kėsinimosi. O kaip gintis? Jūs, turėdami kalėjimo raktus, apsiginklavę pistoletais, areštavote mane, uždarėte į kalėjimą, o aš apsiginti tomis pačiomis priemonėmis negaliu, todėl mano tylėjimas yra protestas prieš jūsų prievartą. Mahatma Gandhi sakė, kad prievarta nieko neįtikina. Prievarta neįtikina ir manęs. Esu sulaikytas ir įtariamas, todėl mano teisė gintis. O ginuosi taip, kaip man atrodo geriau — kalbant arba tylint. Be to, ar LTSR BPK 17 str. neįpareigoja jus užtikrinti man galimybę įstatymo nustatytomis priemonėmis ir būdais gintis nuo pareikšto man kaltinimo? Man atrodo, kad geriau gintis tylėjimu; aš juo ir ginuosi. Prašyčiau mano tylėjimo motyvus įrašyti į šį apklausos protokolą ir daugiau man nesiūlyti beprotnamio.

Rimkus, pritariant Bakučioniui, turbūt kažką iš mano nurodytų motyvų į apklausos protokolą įrašė, tik nežinau ką. Nors aš ir nurodžiau tylėjimo motyvus, bet jie mane apšaukė vis tiek psichiškai nesveiku. Vėl prasidėjo ilgas aiškinimas, kad viską pasakočiau nieko neslėpdamas, pasakočiau apie save ir apie savo pažįstamus, apie savo antitarybinę veiklą, o aš vis tylėjau. Suskambus telefonui Rimkus pakėlė ragelį, kažką paklausęs, garsiai sako neva prokurorui:

— Čia skambina tie, kurie jo bute šiuo metu daro kratą, randa labai daug antitarybinės medžiagos, betrūksta tik šautuvo su nupjautu vamzdžiu, — sako Rimkus.

Krata bute

Naktį mane areštavo, o išaušus dienai, turėdami savo rankose iš manęs paimtus mūsų buto raktus, čekistai bute galėjo daryti, ką tik norėjo, nes žmona apie pusę septynių išeidavo į darbą; tuo pat laiku išeidavo į darbą ir priešais mus gyvenanti kaimynė Helė. Todėl antrajame mūsų namo aukšte iki vakaro nebūdavo nė vieno žmogaus. Tik apie vidurdienį čekistai parsivedė iš darbo žmoną ir pradėjo oficialiai daryti bute kratą (Vilniuje, Dauguviečio 5-11). Kratai vadovavo saugumo vyr. tardytojas majoras Pilelis. Tik kratos metu žmona sužinojo, kad aš areštuotas. Kratą darė 1976 m. spalio 20 d. nuo vidurdienio iki vakaro. Vakare į mūsų butą atėjo Vilniaus inžinieriniostatybos instituto architektūros katedros studentė Puzonaitė. Čekistai ją sulaikė iki kratos pabaigos.

(Bus daugiau)

Mylimai žmonai ir mamai

A†A

EMAI JAVIENEI

staigiai iškeliavus amžinybėn,

jos vyrą ČESIŲ, dukrą VIDĄ, žentą ROBERTĄ, seserį HERTĄ, jos šeimą, gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

Nijolė ir Gytis Andruliai *Rūta ir Laimis Andruliai*
Salomėja ir Jonas Andruliai

A†A

EMAI JAVIENEI

mirus,

jos vyrui ČESIUI ir dukrai VIDAI TIRILIENEI su šeima reiškiu nuoširdžiausią užuojautą –

S. Kudaba

A†A

EMAI JAVIENEI

išsiskyrus su šiuo pasauliu,

jos vyrą ČESIŲ, dukrą VIDĄ su šeima, seserį ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime –

L. Juzukonienė *V. B. Saulėnai*
R. F. Saulėnaitė-Aiello *O. Skrebūnienė*
J. B. Sriubiškiai

A†A

EMAI JAVIENEI

iškeliavus amžinybėn,

jos vyrą ČESIŲ, dukrą VIDĄ su šeima, seserį ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime –

J. I. Birštonai *J. Mickevičius*
P. A. Bridickai *P. J. Pakalkos*
A. D. Kamaičiai *J. A. Vaškevičiai*
J. Vingelienė

Mylimai mamai

A†A

BERNADETAI DUMČIENEI

mirus,

reiškiame nuoširdžią užuojautą GENOVAITEI BREICHMANIENEI ir jos šeimai –

Stasė ir Vytautas Fledžinskai
Albertina Milienė

Brangiai motinai

A†A

BERNADETAI DUMČIENEI

mirus,

GENOVAITĘ BREICHMANIENĘ, jos vyrą PETRĄ, gimines bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučia –

V. A. Paulioniai *M. S. Šetkai*
B. A. Juozapavičiai

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529
Atstovas – St. Prakapas.
Tel.233-4486

Toronto latvių skautės, dalyvavusios sibirinių trėmimų 45-tosios sukakties minėjime ir demonstracijoje 1986 metų birželio 13 dieną prie šv. Pauliaus šventovės. Nuotr. J. Ligerio

Du frontai sovietinėje imperijoje

Naujas reiškinys – tikybinės radijo bendruomenės, kurių dalyviai klausosi radijo programų iš Vakarų. Kas savaitę tam skiriama 200 valandų

Sovietų Sąjungoje ir jos okupuotuose Baltijos kraštuose vyksta intensyvi idėjinė kova nuo 1917 m. revoliucijos (Baltijos kraštuose — nuo 1941 m.). Per tuos septynis dešimtmečius religija turėjo būti visai sunaikinta, šventovės išgriautos, vadai išmarinti. Toks buvo pradinis revoliucinių komunistų užmojis, kurio įkarštyje religijai nebuvo vietos.

Tasai užmojis betgi susidūrė su atkakliu pasipriešinimu. Daug tikinčiųjų žuvo, daug šventovių buvo sugriauta, daug kunigų bei vyskupų sunaikinta, tačiau religija tebėra gyva. Ji pakėlė didžiausius istorijoje persekiojimus ir nematyti ženklų, kad ji išnyktų sovietinėje imperijoje. Priešingai, susidarė tikybinė rezistencija, tyliai kovojanti su sovietiniu ateizmu, tebesiekiančiu religijos sunaikinimo. Minėtoji tikybinė rezistencija, viešumoje beveik nematoma, atsispindi turimuose duomenyse.

Įsidėmėtinas straipsnis

Tuo klausimu laisvajame pasaulyje pasirodo nemažai leidinių bei straipsnių. Pvz. 1986 m. 7 nr. "Religious Freedom Alert" išspausdino Ivano Kaufmano straipsnį apie religiją Sov. Sąjungoje. Pasak jo, tikslių duomenų nėra, tačiau apytikrius duomenis galima surankioti iš tokių šaltinių kaip "World Christian Encyclopedia" (Oxford University Press, 1982) ir panašių. Pagal tuos duomenis, iš 268 milijonų Sov. Sąjungos gyventojų, 97.7 milijono priklauso kuriai nors tikybinei bendrijai. Kitaip sakant, tokie sudaro 36% viso gyventojų skaičiaus. Išjungus mahometonus, šis skaičius padidėja iki 40-45%.

Remiantis turimais duomenimis, manoma, kad dabar Sov. Sąjungoje yra 88.000 tikybinių bendruomenių bei parapijų, turinčių reguliarias pamaldas. Vienos jų yra registruotos bei oficialiai pripažintos, kitos neregistruotos ir veikia slaptai. Iš viso yra 152 atskiros denominacijos, pradedant ortodoksais ir baigiant sektomis.

Paskiros Bendrijos

Rusų ortodoksų Bendrija turi 60-70 milijonų krikštytų narių, t. y. trečdalį gyventojų iš seno krikščioniškose srityse. Veikia 5,100 šventovių 63-jose vyskupijose. Vyriausias vadovas yra patriarchas Pimenas, turintis Maskvoje didelę įstaigą su keliais šimtais tarnautojų, tris kunigų seminarijas, knygų leidyklą ir 20 vienuolynų.

Krikščionybė pasiekė Rusiją 988 m. Ortodoksų Bendrija minės tūkstantinę jos sukaktį 1988 m.

Apaštalinė Armėnijos Bendrija esanti tiesiogiai pačių Kristaus apaštalų įsteigta, o armėnai esą pirmoji krikščioniška tauta istorijoje. Jų Bendrija turi 1,4 milijono narių, šešias vyskupijas ir 89 parapijas. Toji armėnų Bendrija yra labai panaši į ortodoksų Bendriją, bet jai nepriklauso ir tvarkosi savarankiškai.

Gruzijos Ortodoksų Bendrija yra ortodoksijos dalis, bet tvarkosi savarankiškai. Turi 800.000 narių, 80 parapijų, keturias vyskupijas ir vieną kunigų seminariją.

Be to, yra daug disidentinių ortodoksijos grupių, turinčių keletą milijonų narių, tačiau nė apytikrio jų skaičiaus niekas nežino.

Katalikų skaičius Sov. Sąjungoje siekia 4,5 milijono (įskaitant sovietų okupuotas Baltijos valstybes). Daugiausia jų yra Ukrainoje (Lenkijos artumoje), Lietuvoje ir Latvijoje. Veikia 1000 parapijų, 25 vyskupijos ir dvi seminarijos.

Prie minėto katalikų skaičiaus reikia pridėti 3.5 milijono Rytų apeigų katalikų, kurie po II D. karo buvo priversti įsijungti Ortodoksų Bendrijon. Jie vis dėlto ir dabar save laiko katalikais.

Baptistų Sov. Sąjungoje yra 1.8 milijono. Pridėjus vaikus ir nekrikštytus šalininkus, jų skaičius bus žymiai didesnis. Baptistai Rusijoje buvo įsteigti vokiečių misijonierių XIX š. Jų skaičius greitai išaugo ir dabar yra 4000 bendruomenių visoje Sov. Sąjungoje.

Evangelikų ir menonitų yra 1500 bendruomenių, kurios sudaro vieną organizuotą jungtį, būtent Evangelikų krikščionių-baptistų uniją su centru Maskvoje. Yra per milijoną neregistruotų baptistų, kurie turi atskiras nelegalias savo bendruomenes.

Liuteronai turi savo bendruomenes beveik tiktai Baltijos valstybėse — Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Jų ten yra apie 650,000 su 431 parapija. Priklauso Pasaulio liuteronų federacijai. Apie 50,000 liuteronų vokiečių yra įvairiose Sov. Sąjungos vietovėse.

Reformatų Bendrija turi 120,000 narių, 90 bendruomenių srityse prie Vengrijos sienos. Metodistų yra Estijoje. Jie turi 4,000 narių ir 14 bendruomenių.

Sekmininkų skaičius nežinomas, nes jie neturi aiškios organizacijos. Manoma, kad jų yra 150,000-200,000 narių ir 900-1,000 bendruomenių.

Adventistų yra apie 100,000 su 834 bendruomenėmis Ukrainoje, Sibire ir Vidurio Azijoje.

Naujas reiškinys Sov. Sąjungoje — tikybinės radijo bendruomenės. Įvairios radijo stotys iš Vakarų, pradedant Vatikanu ir baigiant nepriklausomais sekmininkais, kas savaitę transliuoja religines programas sovietų imperijon per 200 valandų. Manoma, kad tos programos pasiekia 1,6 milijono žmonių, kurie renkasi grupėmis klausyti minėtų programų. Tokių grupių esama apie 40,000.

Apie Lietuvą

Ištisas minėto leidinio "Religious Freedom Alert" puslapis skirtas Lietuvai. Jame rašoma apie slaptą sovietinės valdžios dokumentą, patekusį užsienin. Iš jo matyti, kaip sovietinė valdžia persekioja tikinčiuosius. Sudarytos specialios grupės sekti tikinčiųjų veiklai, kunigų pamokslams ir t.t. Kiekvieną valdžios taisyklių pažeidimą jie turi pranešti savo viršininkams. O tikintiesiems bei kunigams nevalia steigti labdaros organizacijų, rengti studijines sueigas, spausdinti bei platinti religinę literatūrą, rengti ekskursijas, katekizuoti vaikus, steigti knygynus, skaityklas, muziejus, organizuoti procesijas.

Iš minėto dokumento matyti, kad sudarytosios specialios valdžios grupės 1983 m. sekė pamokslus 764 bendruomenių ir 12 neregistruotų grupių. Pateikta santrauka 40 pamokslų. Kai kurie kunigai pažymėti kaip "antitarybiniai". Toks sąrašas esąs sudarytas religinių reikalų komisaro Petro Anilionio. Jame pvz. sakoma: "Kai kurie kunigai, kaip pvz. A. Gražulis, R. Puzonas ... ir kiti rengia specialias jaunimo pamaldas, rodo filmus, organizuoja kalėdines eglutes, kuriose Senis Šaltis dalina saldainius ..."

Vienoje dokumento vietoje sakoma: "Kai kurie ekstremistai kunigai ir tikintieji, visai nepaisydami religinių potvarkių, bandė organizuoti ir sistemingai katechizuoti vaikus ... Nusikaltimo įrodymai prieš kun. V. Senkų, V. Šikšnį ... ir vargonininkę Jasiulytę buvo perduoti prokuroro įstaigai".

Prie to straipsnio pridėtos trys nuotraukos: procesijos į Kryžių kalną, kunigo Roko Puzono ir Katalikų komiteto tikinčiųjų teisėms ginti. **M.**

Asmeninės dovanos giminėms Lietuvoje

Po pakeitimo taisyklių siuntiniams į Lietuvą siųsti dabar muitą turi sumokėti siuntinių gavėjai. Siūlome praktiškus mažus siuntinius, kurie siunčiami oro paštu ir pasiekia Lietuvą per labai trumpą laiką.

1986 - 3
Sportinis kostiumas, vyriškas arba moteriškas, "Adidas" firmos, vyriškas arba moteriškas bliusonas (labai pageidaujami Lietuvoje), puiki bliuskutė arba išeiginiai marškiniai, gėlėta vilnonė skarelė. ..... **$200.00.**

1986 - 4
Sportiniai batai, vyriški arba moteriški, vyriškas arba moteriškas nertinis, bliusonas - striukė. ..... **$190.00.**

1986 - 5
Anorakas-striukė, vyriška arba moteriška, 1 p. velvetinių džinsinių kelnių, vyriškas arba moteriškas megztinis, nailono skarelė. ..... **$200.00.**

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus į Lietuvą praktiškiausiu ir naudingiausiu paveldėjimo būdu.

Z. Juras,
11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England
Tel. 01 460.2592

RAŠO IŠ V. VOKIETIJOS

"Žaliųjų" skelbiamos reformos

Didelį vėją sukėlė V. Vokietijos visuomenėje nauja "žaliųjų" partijos programa, priimta kongrese Hanoveryje.

Skaitytojas, turbūt žino, kad iš visai nekalto ekologinio arba gamtos apsaugos judėjimo V. Vokietijoje išaugo partija, kurios nariai net išrinkti į parlamentą (Bundestag), o Hesseno valstijoje "žaliųjų" partijos narys yra gamtos apsaugos ministeris.

Kaip iškilo?

Jeigu Anglijoje, Prancūzijoje, Kanadoje, JAV-se paukščių, banginių ar ruonių mylėtojų bei kovotojų prieš gamtos užteršimą dauguma sujungė savo jėgas "Robin Wood" ar "Greenpeace" rėmuose, tai Vokietijoje "žalieji" išėjo į politinę areną, atstovaudami įvairaus plauko "progresyviems" judėjimams.

Nemažas vadinamų pacifistų skaičius įsiliejo į "žaliųjų" partijos gretas. Kai apsiskelbę ekologai rūpinosi automobilių išmetamųjų dujų sumažinimu, varlių apsaugojimu jų migracijos laikotarpyje, koala meškiukų likimu, laimėjo simpatiją ir paramą. Tačiau, laikui bėgant ir vis labiau integruojant į savo eiles "kovotojus už taiką", "žaliųjų" partijos veidas keitėsi, jų programa darėsi vis labiau karingesnė ir radikalesnė.

"Žalieji" pasinaudojo susidariusiu visuotiniu nepasitikėjimu esamomis partijomis. Šis nuomonės pasikeitimas atsirado po to, kai išaiškėjo, kad pagrindinių Vokietijoje partijų — socialdemokratų (SPD), krikščionių demokratų (CDU), socialinių krikščionių (CSU), laisvųjų demokratų (FDP) vadovai, jų pavaduotojai, padėjėjai, ministeriai bei kiti pareigūnai be atodairos ėmė dideles aukas iš stambiųjų koncernų, korporacijų, draudos bendrovių ir pan. "Aukų" registravimas ir vėlesnis panaudojimas pasirodė supainiotas. Partijų iždininkų parodymai parlamento sudarytos komisijos posėdžiuose buvo tokie prieštaringi, kad keli ministeriai turėjo atsistatydinti, ir žmonėms susidarė begalinės korupcijos vaizdas — nuo mažiausio tarnautojo iki paties kanclerio Kolio. Prieš jį, beje, yra pradėta byla už apgalvotai neteisingus parodymus parlamento komisijoje).

Didelio nepasitikėjimo sulaukė policijos ir saugumo organai. Pabėgo Vokietijos kontržvalgybos viršininkas Hans Joachim Tiedke į Rytų Vokietiją, "dingo be žinios" saugumo tarnautojas Gruetzfeld, kurio darbas buvo slaptai gabenti į pavojų papuolusius savus agentus iš Rytų į Vakarus. Kelios ministerių sekretorės buvo pagautos bešnipinėjant Rytų Vokietijai ir t.t. Žmonės taip apsiprato su mintim, jog visur knibžda agentai iš Rytų, ir eilinis šnipo suėmimas nebėra sensacija.

Trečias veiksnys, prisidedąs prie piliečių abejingumo, yra bedarbystė, ypač didelė jaunimo tarpe. Tik ką baigę mokyklą ir negavę vietos tampa bedarbiais. Jauni vyrai atsisako tarnauti kariuomenėje (vokiečių įstatymu tai leidžiama). Tokiu būdu atsiranda visa armija jaunų žmonių, kurie visuomenei nieko neduoda, bet reikalauja finansinės paramos bei dėmesio. Jie automatiškai pasidaro "žaliųjų" propagandos auka ir jų eilės kasmet auga. Tai patvirtina dviejų visuomenės nuomonių tyrimo institutų INFAS ir Allensbach apklausos rezultatai. Pasirodė, kad Černobilio katastrofa atsiliepė į "žaliųjų" populiarumą. Dar balandžio mėnesį už juos būtų balsavę mažiau 5% gyventojų, o jau gegužės mėnesį — 8,5%.

Atsižvelgiant į šiuos duomenis bei turint galvoje bendras nuotaikas šalyje, negalima ramiai praeiti pro naują "žaliųjų" programą.

Reforminė programa

Savo rinkiminėje programoje jie siekia radikalių pakeitimų ūkinėje šalies sistemoje. Tai vadinasi — "ekologinis, socialinis ir demokratinis pertvarkymas". "Žaliųjų" tikslas yra modernios visuomenės sulyginimas ir paklausos principais veikančios rinkos panaikinimas. Jie reikalauja nedelsiant Vokietijai išstoti iš Atlanto S-gos, išjungti visas atomines jėgaines, išbraukti Vokietijos suvienijimo principą iš šalies konstitucijos ir panaikinti įstatymą, reguliuojantį abortų klausimą.

Toliau seka vienpusiškas Vokietijos nusiginklavimas, visų išlaidų kariuomenei sustabdymas, besąlyginis amerikiečių raketų "Pershing" pašalinimas, Vokietijos išstojimas iš SDI ir Eurekos (SDI atitikmuo Euopoje) projektų bei visų užsienietiškų karinių pajėgų.

Be to, "žalieji" reikalauja panaikinti šalies pasieniečių dalinius, visą policijos ir saugumo aparatą.

Ekonominėje srityje reikalauja praplėsti dirbančiųjų teises, sprendžiant įmonių darbo ar finansavimo problemas; naujos technologijos įdiegimo ir modernizavimo klausimais darbininkų atstovams duoti veto teises. Bankams ir draudos bendrovėms planuojama uždrausti dalyvauti firmų valdyme arba būti jų dalininkais. Be to, bankai ir gamybos priemonės turi pereiti į kitą nuosavybės formą. Paprastas suvalstybinimas ar nusavinimas yra taip pat kritikuojamas kaip nedemokratiškas ir vėliau sunkiai sukontroliuojamas.

"Žalieji" nori sustabdyti televizijos kabelio tiesimą ir uždrausti laidų transliavimą satelitų pagalba.

Transporto srityje — kelių ir autostradų statybą reikalauja nutraukti, degalų mokesčius padidinti, krovinius gabenti tik traukiniais. Valstybinės geležinkelio ir komunalinio transporto įstaigos, pakely į nemokamą žmonių pervežimą, turi pusiau sumažinti bilietų kainas.

Mokesčių klausimu taip pat reikalaujama daugelio reformų. Viena jų — panaikinti vadinamąjį "vedusių tarifą", pagal kurį vedę sutaupo dalį mokesčių, palyginus su tais, kurie gyvena "susidėję".

Koalicijos pavojus

Pavojų sudaro sąjungos tarp "žaliųjų" ir Vokietijos socialdemokratų (SPD) partijos galimybė. Pažįstant politikų parengtį sudaryti koaliciją su bet kuo, kad tik laimėtų rinkimus ir išliktų valdžioje, peršasi klausimas: į kokius kompromisus eis socialdemokratai su "žaliukais"? Nepaisant dabartinių socialdemokratų vadų pasisakymų, kad šiandieninė "žaliųjų" programa yra atsisakymas nuo demokratinių respublikos principų, atidus stebėtojas nepatikės šiems teigimams. Juk dar 1983 m. dabartinis Hesseno valstijos min. pirm. Boerner (SPD) pasakė: "Aš atmetu bet kokį bendradarbiavimą su žaliaisiais", o sekančiais metais sudarė su jais koaliciją, kad išsilaikytų savo vietoje, ir paskyrė jokių studijų pilnai nebaigusį buvusį taksi vairuotoją J. Fišerį gamtos apsaugos ministeriu.

Taigi visų šių įvykių fone 1987 m. rinkimai V. Vokietijoje nebus vien simbolinis vienos valdančios demokratinės partijos pakeitimas kita. Rinkimų rezultatai, turint galvoje didelį Vokietijos ekonominį pajėgumą ir jos strateginę padėtį, turės reikšmės visai Europai. **L.B.**

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954

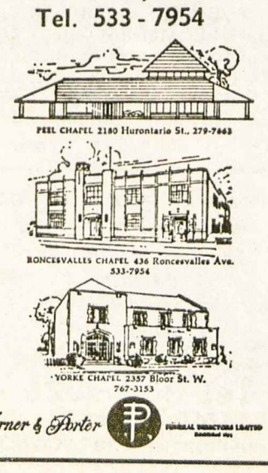

Sibirinių trėmimų 45-tos sukakties demonstracijoje Toronte 1986 m. birželio 13 d. šis baltiečių atstovas vaikščiojo gatve kalinį vaizduojančioje aprangoje su atitinkamais įrašais. Nuotr. J. Ligerio

PASTABOS IR NUOMONĖS

Lietuvos ateitis ir lenkai

MARIJUS BLYNAS

Nieko nėra keistesnio, kaip skaityti vis tuos pačius fantastinius "įrodymus", kad lenkai jau atsisako Vilniaus ("TŽ" 1986 m. 22 nr.). Tokie išsireiškimai, kaip: "Lenkų laisvės judėjimas yra naudingas ir Lietuvos laisvės judėjimui", "Vilniaus smėlynai Lenkijos ekonomijai nieko nežada", "norės su lietuviais draugiškesnių santykių ..."

Atrodo, jog tų tos pačios minties straipsnių rašytojas (J. Prunskis) turi kažkokią "idee fixe" apie lenkų "gerus norus" ir užmerkia akis prieš faktus.

Į ankstyvesnį rašinį ("Pasaulio lietuvis", 1985 m. nr. 6-7) buvo atsakyta straipsniu "Naivumas ar ..." (žiūr. knygoje "Tikroji praeitis", 1985/6 m., 211 psl.). Čia tiktai dar kartą tenka pabrėžti, kad Lenkijoje ir net Amerikoje "Solidarnosč" organizacija vaizdavo Lenkiją su vakarinėmis dabartinėmis sienomis ir rytuose — su buvusiais iki 1939 m. plotais, taigi su Vilniaus kraštu ir vakarine Ukraina (Lvivu) "naujos" Lenkijos ribose. Tai tiek dėl lenkų "laisvės judėjimo" ir ko iš jo galima Lietuvai tikėtis.

Dėl Vilniaus "smėlynų" ir "ekonomijos" tai ir mums, ir lenkams tai mažiausiai rūpi. Lenkams svarbu "mocarstva", t. y. imperija ir kuo platesnis valstybės plotas!

Dėl "draugiškų santykių" Lenkijos egzilinė vyriausybė Londone yra jau ne vieną kartą pareiškusi, kad nepripažįsta Lenkijos "išdalinimo"! Taigi laiko, kad Vilnius ir visas Vilniaus kraštas priklauso jiems.

Visi šie J. P. naivūs argumentai neišlaiko jokios kritikos ir yra "svarūs" tik jam pačiam. Niekur nesigirdėjo, kad jais remtųsi lenkai. Atrodo, J. P. pats juos be atvangos sugalvoja ir jais gėrisi.

Gal ir yra kokia rezistencinė lenkų grupelė, kuri nori susitarti su lietuviais, tačiau politinėms sąlygoms pasikeitus reikia skaitytis su galimybe, kad Lenkijos valdžia vėl pasiųs kokį "vilnietį" generolą Vilniaus "išvaduoti", kitaip tariant, naują "Želigovskį". Atrodo, kad jau net dabar tam planai ruošiami.

Jei taip įvyktų, tai tikriausiai latviai ir estai (kaip ir anuomet) palaikytų Lenkiją, o ne Lietuvą! Jie palaikė Lenkiją nuo 1920 iki 1939 m. Latviai 1920 m. netgi pasinaudojo proga ir užėmė lietuvišką Ilukštą. Todėl "remtis" latviais ir estais negalima ir nėra jokios vilties ko nors iš jų tuo reikalu tikėtis. Tai liūdnas gyvenimo faktas.

Kaip ne kartą rašyta (knygoje "Lietuvos reikalais" straipsnis "Lietuva ir Ukraina", 80 psl., 1984 m.) vienintelis tikras Lietuvos išlikimo pagrindas yra politinė Lietuvos-Ukrainos sąjunga. Ukrainiečiai yra didelė tauta (50 mil.) ir lietuviams draugiška. Tai turėtų suprasti mūsų politikai ir sudaryti su jais kiek galint draugiškesnius bei glaudesnius ryšius.

Gudų apetitai vis didėja. Dabar jie jau nori ir visos Mažosios — Prūsų Lietuvos iki Karaliaučiaus (Kaliningrado) (žiūr. žemėlapius knygose "Lietuvos reikalais" ir "Tikroji praeitis").

Kodėl J. P. net du kartus savo straipsnyje pakartoja, esą "Tos Vilniaus krašto dalies, kuri yra dabar Gudijoje, mes jau nebeatgausime", man neaišku. Mes turime remtis 1920 m. sutartimi su Sov. Rusija ir siekti tų sienų atstatymo!

Sovietai 1920 m. patys su tų sienų nustatymu sutiko ir pasirašė sutartį. Tai buvo ir lieka teisinis aktas, kuriuo legaliai, abišaliu susitarimu nustatyta tarptautinė-tarpvalstybinė riba.

Atrodo, net JAV yra linkusios tos sutarties sieną pripažinti. Dabartinės LTSR sienos yra sovietinių imperialistų Lietuvai primestos. Apgailėtina, kad to nežino lietuviškų informacinių leidinukų rašytojai ir leidėjai (žiūr. straipsnį dėl LB lankstinuko "Ir vėl tas pat", "Laisvoji Lietuva", 1986 m. 4 nr.).

Išvadoje — verta prisiminti lenkų klastas praeityje ir nustoti save raminti naiviais samprotavimais. Lenkiško erelio nagai yra ilgi ir aštrūs! Nėra pagrindo pasitikėti lenkų "gera valia", galvoti apie įvairius tiesiog juokingus, lenkus teisinančius įrodinėjimus, nes faktai visai ką kita rodo. Reikia kartu su ukrainiečiais sudaryti vieną stiprų frontą prieš būsimus lenkų kėslus. Tai vienintelis kelias, kuris užtikrintų Lietuvos ir jos sostinės Vilniaus lietuvišką ateitį.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

ATEIVIAI IŠ UKRAINOS

Birželio 5 d. vilniškė spauda paskelbė susovietintos "ELTOS" pranešimą apie ateivius iš Ukrainos: "Į Lietuvą atvyksta žmonės iš nukentėjusių dėl avarijos Černobylio atominėje elektrinėje rajonų. Grupę jų iš Pripetės priėmė Vilniaus Spalio 60-mečio matavimo prietaisų gamykla. Įmonės administracija aprūpino atvykusius darbu, skyrė jiems pinigines pašalpas, apgyvendino bendrabučiuose. Visiems, kam reikia, suteiktos vietos vaikų lopšeliuose ir darželiuose. Gamykloje organizuojamas pripetiečių maitinimas, medicininis aptarnavimas . . ." Toliau pabrėžiama: "Didelį dėmesį laikinai įsidarbinusių įmonėje pripetiečių rūpesčiams skiria partijos Vilniaus miesto komitetas". Tuos laikinai įsidarbinusius (?) pripetiečius radijo matavimo prietaisų gamykloje aplankė kompartijos I sekr. P. Griškevičius, lydimas partinio Vilniaus komiteto I sekr. V. Mikučiausko. Antrą kartą pabrėžiama, kad įmonės klube P. Griškevičius susitiko "su laikinam darbui iš Pripetės atvykusiais žmonėmis". Matyt, nuogąstaujama, kad jie Lietuvon atsiųsti visam laikui.

PIRMOSIOS AUKOS

Visoje Lietuvoje pradedamos organizuoti finansinės aukos Černobilio srityje nukentėjusiems Ukrainos gyventojams. Vienos dienos uždarbį Černobilio pagalbos fondui paskyrė Vilniuje veikiančios "Vyturio" vaikų ir jaunimo literatūros leidyklos tarnautojai. Socialistiniame lenktyniavime laimėtą respublikinį prizą fondui atidavė Alytaus autotransporto įmonės keleivinių autobusų vairuotojų brigada. Aukų rinkimas Černobilio pagalbos fondui didesniu aktyvumu pasižymį Zarasų rajone. Kimbartiškės vidurinė mokykla, kurios visi nariai gegužės 21 d. dirbo medelyne, fondui atidavė 190 rb., Zarasų tekstilės ir galanterijos įmonės komjaunimo brigada — 155 rb. Vienos dienos uždarbį fondui paskyrė "Raudonosios žvaigždės" kolchozininkai. Talkose uždirbtas lėšas fondui pažadėjo M. Melnikaitės vidurinė mokykla Zarasuose, šio rajono kolchozininkai, sovchozininkai, kitų organizacijų atstovai. Minima netgi specialiai aukoms rinkti atidaryta sąskaita nr. 904.

SODŲ ŠVENTĖ

Nuotaikingu tradiciniu renginiu panevėžiečiams ir svečiams tapo sodų žydėjimo šventė, šiemet surengta jau vienuoliktą kartą. Šventė, prasidėjusi eisena Panevėžio gatvėmis, išsiliejo į aikštes ir sodus, kur buvo surengti saviveiklinių grupių koncertai, rodomi gamtosaugai skirti filmai. Šventės dalyvius viliojo nuotraukų ir gėlių žiedų parodos, muzika, poezijos posmai, masiniai šokiai ir vaikštynės.

KAVINĖ BURLAIVYJE

1948 m. Suomijos Turku mieste buvo pastatytas burlaivis "Meridianas", kuriuo plaukiojo Rygos, Klaipėdos ir Kaliningrado jūreivystės mokyklų auklėtiniai. Atitarnavęs burlaivis dabar tapo jaukia kavine klaipėdiečiams Danės upės krantinėje. "Meridianą" pertvarkė ir atnaujino VII-ji laivų remonto įmonė. Burlaivis turi kavinei pritaikytą denį, išplėstas patalpas, gražius vidaus įrenginius, dvelkiančius jūrų romantika. Čia vienu metu laisvalaikį gali praleisti daugiau kaip šimtas lankytojų.

LAIKRAŠČIO SUKAKTIS

Gegužės 23 d. Vilniuje, "Lietuvos" viešbučio konferencijų salėje, paminėta JAV leidžiamos, Maskvai ištikimai tarnaujančios "Laisvės" deimantinė sukaktis. Įvadinį žodį tarė "Tėviškės" draugijos pirm. P. Petronis, apie "Laisvės" ištikimą tarnybą sovietiniam komunizmui kalbėjo Vilniaus universiteto žurnalistikos katedros vedėjas B. Raguotis. Kalbėtojų eilėse taipgi buvo "Laisvės" direktorių tarybos narės N. Ventienė ir N. Buknienė, su jomis atvyksi E. Jeskevičiūtė, Lietuvos žurnalistų sąjungos valdybos pirm. A. Laurinčiukas, "Gimtojo krašto" vyr. red. V. Reimeris, žurnalistas V. Kazakevičius. Koncertinę programą atliko kanklininkių trijulė, sol. S. Trimakaitė, pianistė A. Kisieliūtė, birbynininkas A. Smolskis ir aktorius V. Širka. Spaudoje pranešama, kad Čikagoje leidžiamą komunistinę "Vilnį" savo kioskuose pradėjo platinti "Lietuvos sąjunginės spaudos" susivienijimas. Esą kioskuose netrukus bus galima įsigyti ir komunistinę "Laisvę". Šiems laikraščiams dabar daug rašinių ar bent jų ištraukų gaunama iš okupuotos Lietuvos. Savo turiniu abu tie išeivijos laikraščiai beveik nesiskiria nuo vietinės vilniškės spaudos. Kompartijos cenzoriai su jais neturės vargo.

"VILNIAUS" CIRKAS

Po vienuolikos metų pertraukos naująjį sezoną Vilniuje vėl pradėjo lietuviškasis "Vilniaus" cirkas, vadovaujamas N. Platonovo. Šiame laikotarpyje buvo nukeliauta tūkstančiai kilometrų, aplankyta daug miestų. Pasikeitė cirko artistų kartos, manieže nematyti garsiųjų lietuviško cirko veteranų. "Vilniaus" cirke dabar "įsitvirtino" jėgos žonglierius V. Dikulis. Tačiau žiūrovai vėl galėjo stebėti brolius A. ir V. Putrius — sąjunginės apžiūros diplomantus, žaidimo su lasu atlikėjus L. ir A. Gaičiūnus, dviratininkes Putrienes, gimnastę V. Putrienę, klounus L. Dūdaitį ir J. Lysenką. Vilniečiai pirmą kartą susitiko su ekvilibristu S. Požeriniu, atliekančiu gerai įvertintą numerį "Kelionė į stebuklijos šalį", motiną V. Variakojienę pakeitusiu kiaulių dresiruotoją P. Variakoju. Minimi ir keli "Vilniaus" cirko nelietuviai artistai — šuniukų dresiruotoja A. Jazlovskaja, šiaurės elnių dresiruotoja I. Leontjeva, žonglierius A. Popovas, ekscentrikė V. Kozlovskaja, stipruolių Novakų šeimos atstovas Arkadijus, J. Popovo batuto akrobatai.

V. Kst.

Torontiečiai dainininkai, atlikę meninę programą Sudburio lietuvių "Geležinio vilko" klubo suruoštoje vakaronėje. Iš kairės: R. UNDERYS, V. VAIČIŪNAS, akompaniatorius P. VYTAS. Nuotr. J. Bataičio

Hamilton, Ontario

A. a. PETRONELĖ GRAJAUSKIENĖ, 92 m. amžiaus, mirė birželio 14 d. Šv. Juozapo ligoninėje. Giliame liūdesy liko dukros Antanina Mikšienė, Albina Lietuvininkienė ir viena dukra vienuolė — seselė Teresina. Taip pat su šeimomis liko sūnūs Algis ir Bronius Grajauskai. Turėjo ji Hamiltone ir vieną brolį — Vl. Česną. Velionė buvo Suvalkijos ūkininkė, našlė, su savo vaikais per karą atsidūrus tremty. Į šį kraštą atvyko iškviesta Kanadon imigravusių savo vaikų. Ši šeima vieni iš pirmųjų čia įsigijo didesnę nuosavybę ir leido daugeliui naujųjų lietuvių ateivių apsigyventi jų namuose. Geroji mamytė jais visais, kaip ir savo vaikais, motiniškai rūpinosi, maitino ir prižiūrėjo. Daugelis tų viengungių, vėliau sukūrę savo šeimas, Hamiltone dabar ir gyvena. Vienas iš jų, J. Pleinys, per laidotuves iš savo anksčiau ten gyvenusių kolegų parinko aukų ir įnašu į Kanados lietuvių fondą įamžino a.a. Petronelės Grajauskienės atminimą. Palaidota birželio 18 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

A. a. EDMUNDAS NORKUS, 38 m. amžiaus, mirė birželio 12 d. McMaster ligoninėje. Nepagydoma vėžio liga jį kankino beveik dvejus metus. Paliko jis giliame skausme savo jauną šeimą — žmoną Rūtą ir sūnelį Eriką. Taip pat giliame liūdesy paliko savo seseris — Ireną, gyv. Pickeringe, Reginą— Mrs. Gable, gyv. Ancastery, tėvą Joną Norkų, gyv. Hamiltone, ir Mississaugoj gyvenančius savo uošvius — Vladą ir Verą Nausėdus. Velionis buvo vyriausias Bronės ir Jono Norkų šeimos vaikas, gimęs 1948 m. Vokietijoj, Kaselio pabėgėlių stovykloje. Ilgus metus dirbęs tėvo vedamoj kirpykloj, paskutiniu laiku buvo pradėjęs dirbti kaip prekybos agentas vienoj kosmetikos firmoj Mississaugoje. Velionis buvo šviesaus, malonaus būdo ir gražiai lietuviškai kalbantis jaunas tautietis, kuris buvo sukūręs lietuvišką šeimą. Savo laiku yra lankęs lituanistinę mokyklą ir buvo aktyvus skautas. Koplyčioje atsisveikinimo maldas įspūdingai atliko jų šeimos draugas kanadietis kunigas, kuris, nustebintas tokia gausybe prisirinkusių atsisveikinti žmonių, kalbėjo, kad gal mūsų a.a. Edmundas gyvendamas ir nežinojo, kad jis turi tiek daug draugų. Jo karstas skendo gėlių jūroje. Puokščių buvo per 40. Į atsisveikinimo apeigas taip pat įsijungė ir iš Kilvlando atvykęs kun. G. Kijauskas, kuris tarė suraminimo žodį ir atsisveikinimą užbaigė visiems sugiedant vieną "Marija, Marija" giesmės posmelį. Rytą gedulingoms Mišioms velionis buvo nuvežtas į Mississaugos Lietuvos kankinių šventovę. Palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse.

VIENUOLĖ PRANCIŠKONĖ — sesuo Gertrūda Stuokaitė iš Prancūzijos, Toulon miesto, yra atskridusi aplankyti savo seserų — Br. Stanienės ir St. Milerienės, brolio P. Stuoko, gyvenančių Hamiltone. Seselė jau nebe pirmą kartą lankosi Kanadoje. Iš Lietuvos į Prancūzijos vienuolyną ji išvyko dar 1932 m., paraginta prel. J. Maciejausko.

IŠ PUNSKO atvykusi Hamiltone pas savo seseris — O. Gudelienę ir E. Balytienę vieši Br. Batšvinskienė. Kanadoje ji turi ir daugiau savo senų pažįstamų iš Suvalkų trikampio.

JONINIŲ GEGUŽINĖ, kurią čia kasmet Kaledonijos žūklautojų-medžiotojų stovyklavietėj rengia DLK Algirdo kuopos šauliai, ir šiemet sutraukė nemažai svečių iš Hamiltono ir apylinkių. Tos gegužinės dabar jokios programos nebeturi, jei neskaityti loterijų ir galimybės mėgėjams pašaudyti. Šiemet šauliams šeimininkavusi Stasė Kanopienė turėjo pagaminus daug įvairių patiekalų, kuriais svečiai gardžiai pasivaišino. Toj pačioj stovyklavietėj liepos 6, sekmadienį, gegužinę ruošia AV parapijos komitetas. **K. M.**

A. a. PETRONELĖS GRAJAUSKIENĖS atminimui vietoje gėlių paaukojo Kanados lietuvių fondui $25: St. Domeikienė ir E. E. Bowden (iš Branford, Ont.); $20: H. K. Norkus, L. G. Vyšniauskas, R. J. Pleinys, P. I. Zubas, J. T. Povilauskas, K. H. Žilvitis, A. S. Aušrotas, A. D. Kamaitis, A. D. Jankūnai; $10: A. K. Bungarda, J. J. Kamaitis, J. Raguckas, F. A. Rimkus, V. I. Liškauskas ir L. Skripkutė.

ALEKSANDRO STULGINSKIO ateitininkų kuopa baigė veiklos metus birželio 8 d. Kun. J. Liauba, OFM, atnašavo Mišias. Moksleivio įžodį atliko R. Miltenis ir T. Žukauskas. Po Mišių moksleiviai platino savo laikraštėlį "Moksleivio balsas". Dėkojame lietuvių bankeliui "Talka" už daugintuvą ir popierių. Ypatingas AČIŪ p. Stankui už kantrybę ir pasiaukojimą. Nuvažiavę į Websters Falls, visi praleido popietę linksmoje nuotaikoje. Sekančių metų veikla prasidės rugsėjo 13 d. vakarone.

Kor.

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Gerry Lougheed Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Sudbury, Ontario

SIBIRINIŲ TRĖMIMŲ, 45 metų sukaktį lietuviai, latviai, estai paminėjo bendromis ekumeninėmis pamaldomis š. m. birželio 15 d. St. Andrew's Place, vadovaujant kun. K. Kaknevičiui iš Lietuvos kankinių parapijos Mississaugoje.

Atvykusiems į pamaldas buvo prisegti juodi gedulo kaspinukai, pageidaujant juos nešioti ilgesnį laiką. Į minėjimą ir pamaldas suėjo apie 200 asmenų — lietuvių, latvių, estų, ukrainiečių, lenkų, vengrų, graikų, kroatų ir kt. Vargonams grojant, į šventovę buvo įnešamos vėliavos tautiniais drabužiais apsirengusių įvairių tautybių atstovų. Vėliavas lydėjo kun. K. Kaknevičius. Vargonams sugrojus Kanados himną, vėliavos buvo sustatytos į stovus prieš altorių. Kun. K. Kaknevičius tarė įspūdingą žodį, skaitė maldas, prašančias palaimos lietuvių, latvių, estų tautoms ir jų tremtiniams. Lietuviai, latviai, estai uždegė po žvakę ant altoriaus ir skaitė maldas. Lietuvių žvakę uždegė ir maldą skaitė stud. Teresė Stankutė.

Pamaldoms pasibaigus, vadovaujant Inesse MacDonald, lietuvių, latvių, estų atstovės prie altoriaus padėjo gėles. Lietuvių padėjo sesutės Teresė ir Diana Stankutės. Gerry Lougheed (laidotuvių įstaigos vedėjas) tarė baigiamąjį žodį. Baltiečių federacijos Sudburio skyriaus pirm. G. Sarre už taip gražų tremtinių paminėjimą ir pamaldas visiems dalyviams išreiškė padėką. Vargonams sugrojus Estijos, Latvijos ir Lietuvos himnus, vėliavos buvo išneštos. Kanados vėliavą nešė kadetas Deveikis, Lietuvos vėliavą — Vincas Deveikis, vėliavas lydėjo Teresė Stankutė ir Diana Stankutė. Taip baigėsi įspūdingas minėjimas, kurio paruošime daug dirbo lietuvių atstovas Juozas Bataitis.

"GELEŽINIO VILKO" žūklautojų ir medžiotojų klubo metinis parengimas gerai pavyko. Dalyvavo vietos klubo nariai gyvenantieji Toronte — P. Jutelis, A. J. Gataučiai, S. Poderienė, Sudburio lietuviai ir svečiai. Įteiktos dovanos (taurės) už 1985 m. žvejybą, pagautas didžiausias žuvis. Medžioklė buvo nesėkminga, todėl dovanų nebuvo. Visi džiaugėsi klubo moterų paruošta skania vakariene ir menine programa, kurią atliko R. Underys ir jo grupė iš Toronto.

Klubas turi Ontario valdžios leidimą (Charter). Jam vadovauja: pirm. A. Albrechtienė, sekr. J. Paulaitis, ižd. J. Bataitis, šaudymo sporto vadovas K. Poderis. **J. Kr.**

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

Hamiltono Giedraičio lietuvių žūklautojų ir medžiotojų klubo naujo pastato vajus

(Tęsinys nr. 16)

$300.00: Jonas Skaistys (įvertintas inventorius)
$220.00: Juozas Bajoraitis (papildas iki $824.43)
$025.00: P. A. Volungės

Iš viso iki 1986 m. birželio 17 d. gauta $28,976.45.

Nuoširdi padėka visiems aukojusiems. Taip pat dėkojame S. Narmantui ir V. Gelžiniui, kurie savo lėšomis padirbdino didelį stalą ir padovanojo klubui. ***Valdyba***

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 24 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
indėlius (P.C.A.)	5%	nekiln. turto pask.	9.75%
santaupas	6%	asmenines paskolas	12.25%
kasdienines palūkanas už santaupas	5.5%	*Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.*	
term. indėlius 1 m.	8.5%		
term. indėlius 3 m.	8.5%	*Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2.000.*	
reg. pensijų fondo	7.5%		
90 dienų indėlius (minimum $5.000)	7.75%	*Nemokama asmeninių paskolų drauda iki $25.000.*	
Reg. pensijų 1 m.	8.5%		

"AUDRA" TRAVEL CORPORATION 1986

Įdomios kelionės į

LIETUVĄ,

pigiausia dviejų savaičių kaina $1,899.00 kan.

Išvykimo datos:

Liepos 3	Rugpjūčio 14	Spalio 2	Kviečiame teirautis smulkesnių informacijų
Liepos 16	Rugsėjo 3	Gruodžio 26	

GERIAUSIOS ATOSTOGOS KANADOJE "EXPO 86"!!!
Rugpjūčio 8 d. organizuojama aštuonių dienų ekskursija į šį nepakartojamą renginį. **KAINA: $836.00 kan.** Vietų liko nedaug – skubėkite užsisakyti.

EGZOTIŠKA KELIONĖ Į AUSTRALIJĄ,
aplankant Havajų salas, Fidži, Naująją Zelandiją. **Išvyksta spalio 10 — grįžta lapkričio 2, 23 dienų kelionės kaina $3895 kan.,** įskaitant skridimus iš Toronto ir atgal, puikius viešbučius, maistą, ekskursijas, pervažiavimus ir daug kitų dalykų apie kuriuos teiraukitės mūsų biūre.

Mūsų biuras:
- Pageidaujantiems paruošia individualias keliones į Lietuvą ir į kitas šalis.
- Sutvarko vizas bei dokumentus iškvietimams.
- Priima užsakymus vertimams į kitas kalbas.
- Tarpininkauja suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą, nuperkant dovanas, automobilius, tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.
Smulkesnes informacijas teikia
AUDRONĖ, JŪRATĖ ir kiti darbuotojai adresu:
1576 Bloor St. West, Toronto, Ontario, Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-8772 arba **(416) 537-3060** **Telex 06-986766 TOR**
Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Baltistikos studijų draugija gegužės 3 d. specialiame pobūvyje Niujorke įsteigė specialų fondą savo plačiai veiklai remti. Pobūvį suorganizavo dvi finansinėje srityje dirbančios lietuvės — Audronė Misiūnienė ir Virginija Sirusienė. Dalyviai už pietus puošniame Niujorko jachtų klube mokėjo po $100, buvo gauta ir stambesnių aukų. Baltistikos studijų draugija iš federacinės valdžios yra gavusi $50.000 paramą su sąlyga, kad ji pati iki 1989 m. surinks trigubai didesnę sumą. Fondo steigiman kalbėtojais buvo pakviesti du amerikiečiai — garbės pirm. Z. Bžezinskis ir buvusi JAV ambasadorė Jungtinėse Tautose J. Kirkpatrick. Jiedu negalėjo atvykti, bet atsiuntė sveikinimus ir atsiprašymą. Baltistikos studijų fondui iš vieno latvių verslininko Venezueloje gauta $21.000. Draugijos žymenų diplomai įteikti: latvių architektui Gunnarui Birkertsui, estų poetui ir literatūros kritikui Ivarui Ivaskui ir mūsiškiam Tomui Venclovai. Mičigano universiteto prof. G. Birkerts savo pastatų projektais yra pasižymėjęs ne tik JAV, bet ir Brazilijoje, Suomijoje, Italijoje. Oklahomos universiteto moderniųjų kalbų prof. I. Ivask redaguoja tarptautinį literatūros žurnalą "World Literature Today". T. Venclova, poetas, vertėjas, kovotojas už žmogaus teises, yra lietuvių kalbos ir rusų literatūros profesorius Yale universitete.

XIX-sis Amerikos lietuvių tautinės sąjungos seimas gegužės 24-25 d.d. įvyko Los Angeles mieste, Tautiniuose lietuvių namuose. Seimas pradėtas susipažinimo vakaru. Pačiame seime išklausyti valdybos pirm. dr. L. Kriaučeliūno, vicepirmininkės jaunimo reikalams V. Jonušienės, iždo. V. Masčio pranešimai, pagerbti mirusieji. Seimo dalyvių pobūvyje Šv. Kazimiero parapijos salėje pagerbtas generalinis Lietuvos konsulas Niujorke Anicetas Simutis, į šį konsulatą paskirtas prieš 50 metų, diplomatinėn tarnybon įsijungęs prieš 55 metus. Meninę programą atliko pianistė B. Smetonienė ir sol. J. Čekanauskienė su jai akompanavusia vietine pianiste R. Apeikyte. Suvažiavime išklausytos dvi paskaitos: V. Meškausko — "Tarptautinė politika ir Lietuvos byla", inž. J. Jurkūno — "Amerikos lietuvių tautinė sąjunga dabartiniuose lietuvių politikos vingiuose". Sąjungos valdybon išrinkti: pirm. — dr. Leonas Kriaučeliūnas, vicepirmininkais – Petras Buchas ir Vida Jonušienė, sekr. — Eleonora Valiukėnienė, ižd. — Ona Daškevičienė. Seimo metu įvyko ir "Vilties" draugijos narių suvažiavimas, taip pat išrinkęs naują savo valdybą: pirm. inž. Kazimieras Pocius, I vicepirm. Aleksas Laikūnas, vicepirmininkai — inž. Jonas Jurkūnas ir Mečys Valiukėnas, sekr. Antanas Juodvalkis.

Argentina

Motinos dieną Lietuvių centras Buenos Aires mieste paminėjo gegužės 4 d. Apie motinas ir jų reikšmę lietuviškai kalbėjo Silvija Ruplėnaitė, ispaniškai — Patricija Kairytė. Vaikiškų drabužių madų parodą suorganizavo A. Gaidimauskaitė ir S. Ruplėnaitė, premijų komisijai vadovavo A. Labukas. Scenoje pagerbtos pasižymėjusios motinos — Anastazija Rudienė, Violeta Gaidimauskienė ir kūdikį įsūnijusi Morta Grigonienė. Šventė baigta arbatėle su užkandžiais, loterijos laimikių traukimais. Prie salės įėjimo gražių rudens gėlių parodą surengė E. Kairytė, M. Aglinskienė ir B. Daratienė. Argentinoje dabar yra rudens sezonas.

Australija

Motinos dienos minėjimą Brisbanės lietuvių kolonijoje surengė vietinis jaunimas. Mišias šventovėje atnašavo kun. dr. P. Bačinskas, savo pamoksle išryškinęs neįkainojamą motinų vaidmenį vaikų auklėjime, jų paruošime gyvenimui. Minėjimas Lietuvių namuose buvo pradėtas visų dalyvių sugiedota giesme "Marija, Marija". Salėn atėjusias motinas gėlėmis papuošė tautinių šokių grupės mergaitės. Kruopščiai paruoštą, motinoms skirtą paskaitą skaitė Juozas Luckus. Dainomis programon įsijungė du chorai: mišrus, vadovaujamas B. Mikužienės, ir vyrų su savo vadovu J. Kiškūnu. Įspūdingas buvo visų chorisčių pastangomis paruoštas gyvasis paveikslas "Sibiro lopšinė". Jame motiną su mažu kūdikiu Sibiro šaltyje suvaidino F. Luckienė. Fone girdėjosi moterų choras, guodžiantis raudančią motiną. Programą keliais tautiniais šokiais užbaigė šokėjų grupė, paruošta V. Mališauskienės. Tada visų minėjimo dalyvių laukė bendri pietūs.

Australijos lietuvių jaunimo sąjungos Sydnėjaus skyrius, vadovaujamas dr. Ritos Barkutės, gegužės 18 d. Lietuvių klubo patalpose paminėjo Romo Kalantos gyvybės auką už Lietuvos laisvę 1972 m. Ekrane ant scenos buvo rodomi Kauno vaizdai — sodelis prie senojo teatro, ten stovintys medžiai, kuriems teko matyti degantį jaunuolį. Paskaitą apie jo gyvybės auką Lietuvos laisvei skaitė dr. R. Barkutė. Ji yra jauna dantų gydytoja vadovaujanti ne tik Australijos lietuvių jaunimo skyriui, bet ir aktyviai dalyvaujanti skautų veikloje, randanti laiko kitiems lietuviškiems reikalams. Su žvakute ir gėlyte rankose atėjo tautiniais drabužiais pasipuošęs "Sūkurio" jaunimas ir padainavo J. Naujalio dainą Maironio žodžiais "Užtrauksim naują giesmę, broliai". Atneštas gėlytes jaunuoliai padėjo prie simbolinio R. Kalantos kapo. Dr. Ritai Barkutei buvo įteikta Australijos lietuvių fondo 1985 m. paskirta $400 jaunimo premija. Ji pripažinta iškiliausia lietuvaite Sydnėjuje. Kita tokia premija teko iškiliausiu vaikinu paskelbtam Linui Vaičiulevičiui Hobarte. Dr. R. Barkutė sau pasiliko $200, o kitą premijos pusę po $100 atidavė jaunimo laidžiamam laikraštėliui ir Australijoje įvyksiančiam jaunimo kongresui.

Britanija

Vysk. Paulius Baltakis, OFM, gegužės 29 d. buvo užsukęs Londonan, kur jam priėmimą surengė "Vienybės" klubas. Lydimas Šv. Kazimiero parapijos klebono kun. dr. J. Sakevičiaus, MIC, svečias taipgi susipažino su Lietuvių namais, "Nidos" spaustuve. Birželio pradžioje vysk. P. Baltakis, OFM, lankė kitas lietuvių kolonijas. Jo Mišios Londone, Šv. Kazimiero parapijos šventovėje, buvo numatytos birželio 22 d.

Naują Britanijos lietuvių jaunimo sąjungos valdybą dabar sudaro: pirm. Gerardas Jakimavičius, sekr. Regina Puodžiūnaitė, ižd. Algirdas Motuza, atstovas politiniams reikalams Andrius Blinstrubas, ryšininkas Algis Kuliukas ir "Lynes" red. Vidas Puodžiūnas.

Bradfordo lietuviai Motinos dieną šventė gegužės 4. Mišias Šv. Onos šventovėje laikė kan. V. Kamaitis, giedojo vyrų chorelis, vargonais palydėtas P. Dzidoliko. Paskaitą "Vyčio" klube skaitė H. Vaineikis, plačiau paliesdamas praeities ir dabarties lietuves motinas, jų pasišventimą vaikams ir tautai. Šešias dainas motinoms padainavo vyrų šešetukas — J. Adamonis, S. Budrys, V. Gurevičius, R. Karalius, Zundė ir vadovas P. Vasys. Motinos dieną praturtino dvi parodos: R. Popikienės rankdarbių ir filatelistų draugijos "Vilnius" lietuviškų pašto ženklų. Rankdarbius aptarė R. Popikienė, pašto ženklus — "Vilniaus" draugijos pirm. H. Vaineikis.

Švedija

Vidurinės ir Rytų Europos išeivių socialistų partijų konferencija gegužės 17-18 d.d. buvo surengta Stockholme, kur Liaudies namų patalpomis leido pasinaudoti Švedijos socialdemokratų partija. Konferencijoje Lietuvos socialdemokratų partijai atstovavo iš Londono atvykęs J. Vilčinskas. Įvadinį žodį tarė Išeivių socialistų unijos pirm. dr. B. Kalninšas, pagerbdamas Stockholme nušautą Švedijos premjerą ir socialdemokratų vadą O. Palmę. Švedijos socialdemokratai konferencijos dalyviams surengė priešpiečius. Pakeliui unijos pirm. dr. B. Kalninšas padėjo raudonų rožių puokštę ant žuvusio O. Palmės kapo.

Vokietija

Savo veiklą gerokai sustiprino VLB Bad-Zwischenahn apylinkė, vadovaujama pirm. V. Federavičiaus. Valdybos darbuose jam talkina reikalų vedėja P. Anevičienė ir ižd. S. Mackevičius, Valdyba dabar dažniau kviečia lietuvius į sueigas, bet visus labiausiai junga lietuviškos pamaldos, kurių laikyti iš Hamburgo atvažiuoja kun. V. Šarka, turėjęs net kelias operacijas ir dar nėra pilnai atsigavęs. Pamaldose dalyvauja apie 50 lietuvių.

Toronto gintarietės metiniame koncerte Lietuvių namų salėje. Jos ir jų draugai gintariečiai yra pasiruošę šią vasarą koncertuoti pasaulinėje parodoje "EXPO 86" Vankuveryje ir aplankyti Vakarų Kanados lietuvių kolonijas, kurios retai tesulaukia didesnių tautinio meno vienetų Nuotr. O. Burzdžiaus

JAUNIMO ŽIBURIAI

Redaguoja Rūta Girdauskaitė

Jis gimė prieš šimtą metų

Profesorius Stasys Šalkauskis ir kai kurios jo mintys jaunimui

Toronto moksleivių ateitininkų Stasio Šalkauskio kuopa 1986 m. birželio 7 d. Lietuvių namuose surengė a.a. St. Šalkauskio 100-tojo gimtadienio minėjimą. Čia spausdiname tekstą, kurį skaitė: Laura Dailydaitė, Vida Dirmantaitė, Daiva Baršauskaitė, Indrė Čuplinskaitė, Julija Šukytė, Rimas Čuplinskas, Tadas Slivinskas. RED.

Pranešėja: Stasys Šalkauskis — Lietuvos didelis, bet tylus gyvenimo filosofas. Vaizduojame jį mąstantį, atskleidžiantį savo mintis, kurios siekė iškelti lietuvius kaip individus ir kaip tautą.

Šalkauskis: Pagyvenus Rytuose (Azijoje) ir Vakaruose (Šveicarijoje), man pasidarė aišku, kad Lietuvos padėtis buvo išskirtina. Ji buvo apsupta dviejų skirtingų pasaulių, dviejų skirtingų idėjų. Todėl ir Lietuva turėjo unikalią tautinę misiją.

Pranešėja: Tų dviejų pasaulių įtakoje Stasys Šalkauskis, sekdamas Basanavičių, pasidarė naujasis tautinės misijos kūrėjas ir suformulavo nepriklausomai Lietuvai viziją bei tikslą.

Mintis I: Aš esu tautinė Lietuvos misija — tautos siekimas, tautos veržimasis į tam tikrą ateities viziją. Per mane pavieniai asmenys ir visa tauta siekia aukštesnių tikslų ir tobulėja intelektualiai, kultūriškai ir morališkai. Be misijos tauta neturi krypties. Basanavičius, tautos veikėjas, ir aušrininkai paskatino lietuvius atsikratyti savo menkavertiškumo. Jie įtikino lietuvių tautą, kad jinai turi teisę siekti lygybės su kitomis tautomis. Ši idėja įsikūnijo Lietuvos nepriklausomybėje. O dabar aš esu naujoji tautos misija, unikali tautinė misija — sintezė tarp Rytų ir Vakarų. Rytuose matau dvasios, intuicijos ir tikėjimo persvarą. Tenai vyrauja lėtas, mistiškas pasaulis, o Vakaruose — technikos racionalizmo ir organizacijos persvara. Čia vyrauja greitas protavimas. Lietuva įsisprausdusi tarp šių dviejų pasaulių ir todėl turi šias dvi sroves suderinti. Lietuvių misija yra rasti pusiausvyrą tarp šių dviejų kraštutinumų. Radus balansą, tauta sukurs naują lietuvišką kultūrą ir tuo iškils pasaulinėje kultūrinėje scenoje, kurioje ji mažai tėra iki šiol pasirodžiusi. Ši kultūra turi remtis praeitimi, bet tuo pačiu judėti į nepatirtą ateitį.

Šalkauskis: Šiai misijai išplėtoti reikia asmenų, kurie ją įgyvendins tautoje. Reikia žmonių, kurie konkrečiai vykdys šiuos siekius. Tam ir reikia išauklėti Lietuvoje intelektualinį ir moralinį elitą, kuris galėtų vadovauti tautai.

Mintis II: Aš esu elito sąvoka. Apie mane susiburs žmonės, kurie ves lietuvių tautą ypatingosios misijos link. Misija bus įgyvendinta tik per žmonių atnaujinimą. Atnaujintas žmogus įgyvendins svarbią Rytų ir Vakarų sintezę ir tuo pasidarys pilnesnė asmenybė. Jame bus suderinti du pasauliai — mistiškasis ir racionalusis. Visapusiškesnė asmenybė galės tada sintezės teoriją perkelti į konkretų pasaulį ir jame tobulinti kultūrą. Šie vadai ves tautą misijos keliu. Jie veršis į auklėjimo, o ne į politinę sferą. To auklėjimo siekimas bus išugdyti naują lietuvį intelektualą, naują politikos, ūkio, kultūros kūrėją. Jų tikslas irgi būtų išvystyti naują civilizaciją, kuri rastų savitą vietą tarp kitų tautų civilizacijų. Ir šis ciklas vis tęstųsi. Tik išugdžiusi tokių žmonių, Lietuva galės keliauti savo garbingos misijos keliu. Ateitininkija kaip tik tam ir yra skirta. Penki organizacijos principai vispusiškai auklėja kilnų ir moralų intelektualą. Iš ateitininkijos ir ateis tie vadai.

Pranešėja: Bet Lietuva nepriėmė Stasio Šalkauskio misijos, nors nepateikė naujų siūlymų. Tauta tęsė savo bekryptį vystymąsi. Žmonės skendo materializme ir suburžuazėjo. Nors Šalkauskio misija nepažadino visos tautos, jo mintys pasiekė ir pakeitė daug asmenų.

Šalkauskis: Svarbiausia yra žmogui pritaikyti savo idealus prie momento reikalų. Tik toks priderinimas įgalins žmogų ką nors pasiekti ir kitus paveikti.

Mintis III: Aš esu idealo ir momento reikalų sąvoka. Per mane asmuo siekia tobulesnio gyvenimo. Idealai tam ir yra, kad būtų naudojamos gairės, o ne tik teorijos vaizduotėje. Nors idealo pilnai gal ir neįgyvendinsime, negalima eiti į kompromisą, kai yra sunkumų. Be perstojo siekiame visa atnaujinti Kristuje. Tikras idealas tuo pačiu yra universalus ir tuo pritaikomas kiekvienoje situacijoje, visais laikais. Reikia tik išmokti pritaikyti savo situacijai. Pilnai suprasdami idealo jėgą, rasime jam vietos visur. Ateitininkai ir moko žmones pritaikyti idealo teoriją prie gyvenimo realybės. Šie aukštumų siekimai tada persunkia mūsų visą gyvenimą ir rodosi visuose aspektuose. Tik tada žmogus yra vispusiškas ir pilnas.

Pranešėja: Šalkauskis mirė giliai paveikęs atskirus asmenis, bet nepaveikęs visos tautos. Vis dėlto jo idėjos, būdamos universalios, išsilaikė ir tebegyvuoja ateitininkuose. Pažvelgęs į šiandieninę veiklą, ką Stasys Šalkauskis mums patartų? Ar būtų nusivylęs mūsų nueita kryptimi ar skatintų ir toliau eiti dabartiniu keliu?

Mintis IV: Šalkauskis, sukūręs pilnutinio gyvenimo idealą, jieškojo žmonių, kurie tą idealą ryžtųsi įgyvendinti ir skelbtų kitiems šį visuomenį tautos uždavinį. Tokiais pilnutinio gyvenimo skleidėjais bei šalininkais Šalkauskis laikė ateitininkus. Toks yra ir mūsų vaidmuo šiandieniniame gyvenime.

Mes esame pilnutinės pasaulėžiūros sąjūdis. Siekdami keisti save pagal Kristaus dvasią, keičiame ir savo kaimynus.

Šalkauskis mus perspėja, kad nuo naujos aplinkos nereikia užsitverti ir tik savyje skęsti. Reikia priimti geriausius elementus iš bet kokios aplinkos ir tuo pagerinti gyvenimą.

Praplėtimas kultūrinio mūsų gyvenimo yra ypatingai svarbus dabar norint išlaikyti lietuvių tautą. Gyvendami savo praeitimi, neiname pirmyn. Praeitis yra tik pamatai mūsų kultūrai šiandieną.

Taip pat Šalkauskis pataria mums ugdyti jaunatvišką dvasią. Būdami pilni jaunatviškos dvasios, liekame atviri naujom idėjom. Ši dvasia duoda mums energijos užsidegti ir nepasiduoti vienpusiškam galvojimui.

Reikia taip pat pripažinti, kad visuomeniniam darbui negalima pasiruošti vien teoriškai — reikia ir praktiškai prisitaikyti konkrečioms gyvenimo aplinkybėms.

Šalkauskis: Supinsim iš savo brangios tėvynės gyvą dainą ir padarysim iš jos pasigėrėjimą amžiams.

Lituanistikos seminaras

Tryliktasis lituanistikos seminaras įvyks 1986 rugpjūčio 3-17 Ohio valstijoje, JAV. Jis skiriamas vidurinį mokslą baigusiam, universitetinio lygio kursus lankyti pasirengusiam jaunimui, kuris laisvai kalba, rašo ir skaito lietuviškai. Ypač skatinami dalyvauti aukštąjį mokslą baigusieji, jaunesniosios kartos profesionalai, neseniai šeimas sukūrę išeivijos lietuviai.

Tryliktojo seminaro programa skirstoma į tris pagrindines sritis: lietuvių kalbą, literatūrą ir visuomeninius mokslus. Dalyviai rinksis iš 10 kursų ir privalės lankyti mažiausiai keturis, bent po vieną iš minėtų sričių.

Seminaro metu veiks biblioteka bei knygynas, kur bus galima įsigyti kursams vadovėlius ir kitų naudingų knygų. Vakarais numatomos įvairios programos, bet daugiausia laiko bus skiriama studijoms.

Seminaras įvyks "Loyola of the Lakes" amerikiečių jėzuitų rekolekcijų namuose netoli Akrono miesto. Vieta yra nuošali, bet lengvai pasiekiama greitkeliais, autobusais ir oro keliais. Namai aprūpinti visais bendrabučio patogumais.

Seminaro mokestis yra 325 JAV dol., įskaitant maistą, patalynę, kai kurias mokymosi priemones ir registracijos mokestį. Dėl finansinių sunkumų negalį mokesčio užsimokėti asmeniškai kreipiasi į stipendijų fondus. Pilnas mokestis turi būti sumokėtas pirmąją seminaro dieną, nepaisant susitarimo su fondais.

Dalyviai renkasi sekmadienį, rugpjūčio 3, po pietų ir skirstosi rugpjūčio 17 prieš pietus. Transporto iš autobusų stoties arba aerouosto jieškantys pridėtoje anketoje pažymi atvykimo laiką, vietą ir skrydžio ar autobuso numerį. Kitu atveju rengėjai neužtikrina pasitikimo.

Seminarui registruojamasi tik dviem savaitėm, pasiunčiant užpildytą anketą ir 25 JAV dol. registracijos mokestį seminaro komisijai. Dalyvių skaičius ribojamas 35. Pirmenybė teikiama tiems, kurių anketos pirma pasiekia seminaro komisiją. Susidarius didesniam interesantų skaičiui, likusieji įrašomi į laukiančiųjų sąrašą, jeigu to pageidauja anketoje. Dalyviams pasiunčiamas priėmimo patvirtinimas ir "Seminaro vadovas", kuriame plačiau pranešama apie eigą, tvarką ir t.t.

Lituanistikos seminaras yra Illinois valstijoje inkorporuotas pelno nesiekiantis vienetas, veikiantis Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos Ryšių centro apimtyje. Seminaro direktorių tarybą sudaro Rita Bureikaitė ir Regina Stančikaitė (PLJS valdybos atstovės), Rima Janulevičiūtė (Pedagoginio lituanistikos instituto atstovė), Antanas Klimas ir Ilona Maziliauskienė (seminaro lektorių rinkti atstovai), Kristina Nakienė ir Danutė Rukšytė (seminaro studentų rinktos atstovės). Ruošos darbus atlieka komisija, kuriai vadovauja Mindaugas Pleškys. Kiti nariai: Rita Dapkutė, Rūta Nainytė-Sušinskienė, Emilija ir Romas Sakadolskiai. Korespondenciniai nariai: Rasa Kaminskaitė-Avižienienė, Linas Rimkus ir Vaiva Vėbraitė. **Inf.**

Stipendijų fondai

JAV ir Kanadoje veikia įvairios lietuvių institucijos, į kurias galima kreiptis stipendijų. Kiekviena turi savo taisykles, kurioms sužinoti reikia kreiptis tiesiogiai.

JAV lietuvių fondas,
3001 West 59th Street,
Chicago, IL 60629, USA.

Vydūno jaunimo fondas,
c/o Vytautas Mikūnas,
3425 West 73rd Street,
Chicago, IL 60629 USA.

"Ateities" šalpos fondas,
c/o Dr. Vacys Šaulys,
2639 West 86th Street,
Chicago, IL 60652, USA.

Kanados lietuvių fondas,
1573 Bloor Street W.,
Toronto, Ont. M6J 3E1, Canada.

A. ir T. Kojelaičių stipendijų fondo komisija,
1573 Bloor Street W.,
Toronto, Ont. M6J 3E1, Canada.

"Labdara",
Toronto Lietuvių namų švietimo fondas,
1573 Bloor Street W.,
Toronto, Ont. M6J 3E1, Canada.

Kun. P. Ažubalio stipendijų fondas,
c/o Dr. A. Kazlauskas,
9 Chartwell Rd.,
Oakville, Ont. L6J 3Z3, Canada.

Tamošaičių sodyboje

Dailininkai Anastazija ir Antanas Tamošaičiai, kurie gyvena Kingstono mieste, yra pasišventę visą gyvenimą rinkti ir kurti lietuviškus drožinius, audinius bei paveikslus. Jie yra parašę dvi knygas anglų kalba: pirmoje jiedu smulkiai apibūdina lietuviškus tautinius drabužius, o antroje — lietuviškus margučių raštus.

Kas antri metai Maironio mokykla ruošia iškylą į Kingstono miestą pas p.p. Tamošaičius. Iškylos tikslas — supažindinti lietuvišką jaunimą su lietuvišku menu.

P.p. Tamošaičiai gyvena lietuviškoje sodyboje netoli Lauryno upės. Jų mažas gyvenamas namas, nors statytas iš paprasto nedažyto medžio, yra išpuoštas ir išdrožinėtas visokiausiais raštais. Viduje visur iškabinti p.p. Tamošaičių austi audiniai bei tapyti paveikslai, kurie dengia lietuviškais raštais kiekvieną sieną.

Tačiau šiame namelyje nėra vietos išdėstyti visus rankdarbius bei paveikslus, tad greta stovi Tamošaičių galerija. Šis pastatas, maždaug tokio pat didumo kaip jų gyvenamas namas, yra taip pat papuoštas iš lauko lietuviškais drožiniais. Viduje sienas dengia įvairiausi lietuviški audiniai. Lentynose stovi lietuviškos lėlės, gražiai aprengtos tautiniais drabužiais, ir kai kur manekenai aprengti suaugusių tautine apranga. Kituose kambariuose stovi daugybė staklių. Ant kiekvienos yra užmestas naujas ir vis kitoks audinys. Prie sienų stovi keli pradėti gobelenai, kurie vėliau atvaizduos kokį nors lietuvišką vaizdą arba gamtos sceną.

Antrame galerijos aukšte A. Tamošaitis yra išdėstęs daugybę paveikslų: vos lieka vietos praeiti. Kur tik pažiūri, matyti lietuviški raštai su margomis spalvomis, ir širdį užlieja šiluma, žinant, kad visa tai lietuviams priklauso.

Šis Tamošaičių gyvenimo būdas įrodo lietuvio darbštumą, pasiaukojimą, kantrybę, ryžtą, nuoširdumą, didelę meilę savajai tautai ir laisvės branginimą.

Tą laisvę buvo galima pajusti ir suprasti, kodėl ji tokia brangi, kai laivu plaukėme Tūkstantį salų, kai švelnus vėjelis glostė kiekvieno veidą, kai kiekvienas kvėpavo tyru oru, kai vanduo bangavo ir medžiai šlamėjo ten, kur tik akys matė, kai visi rūpesčiai buvo užmiršti ir visų žvilgsniai telkėsi ties gražiu vaizdu su pilies griuvėsiais. Jie priminė Kanados ir šimtąkart garbingesnę Lietuvos istoriją.

L. Mockutė

Hamiltono moksleiviai ateitininkai metinėje šventėje 1986.VI.8 atlieka įžodį. Kairėje – klebonas kun. JUVENALIS LIAUBA, OFM, dešinėje – RAIMUNDAS MILTENIS ir TOMAS ŽUKAUSKAS Nuotr. J. Miltenio

Lietuvių paviljone Anapilio salėje Mississaugos tautybių savaitgalyje "Karasaga". Iš kairės: KRISTINA JANAVIČIŪTĖ, JEANETTE CAMPBELL, talkinusios paviljono darbuose Nuotr. St. Dabkaus

Mokiniai studijuoja ir koncertuoja

Naujienos iš Vasario 16 gimnazijos

Pavasariškas darbymetis atėjo ir į Vasario 16 gimnaziją. Ne vien tik penki abiturientai — I. Bytautaitė, D. Korintaitė, A. Herbstas, S. Kairys ir A. Tydeksas sėkmingai išlaikė abitūros egzaminus ir gavo brandos atestatus, bet ir gimnazijos šokėjai, muzikantai bei choristai pradėjo savo pasirodymų pynę.

Pirmasis, galima sakyti, buvo "vietinio masto". Hiutenfelde, t. y. vos 3 tūkstančių gyventojų miestelyje, kur yra Vasario 16 gimnazija, atidarytas naujas lauko teniso kompleksas. Įkurtuvių (gegužės 24) proga mūsų gimnazistai atliko meninę programą, sudarytą iš tautinių šokių ir orkestro sugrotų muzikinių kūrinių. Į šventę atvykę svečiai bei sportininkai, nuoširdžiai pasveikino moksleivius ir dosniais plojimais padėkojo už atliktą programą. Beje, čia reiktų paminėti ir galimybę mokiniams lavintis stalo ar lauko tenise. Įrengimais naudojasi nemažai vaikų, savo paskutiniais laimėjimais pradžiuginę tėvelius, sirgalius ir mokyklos vadovybę.

Lygiai savaitę vėliau (gegužės 31) įvyko, jau tapęs tradicija, gimnazistų pasirodymas "Pan-Europa Union" surengtame minėjime spalvingame Bambergo mieste. "Pan-Europa Union" sąjūdis už suvienytą Europą aktyviai siekia Rytų ir Vidurio Europos šalių išlaisvinimo iš sovietinių imperialistų. Šios sąjungos tikslas, kad žmonių bei tautų laisvo apsisprendimo teisės būtų garantuotos ir kitapus geležinės uždangos. Propaguodami Europos tautų vienybę krikščionybės plotmėje, paneuropiečiai kovoja prieš ateistinį — komunistinį auklėjimą ir reikalauja tikėjimo laisvės pavergtose šalyse. Todėl gimnazistai visuomet mielai vyksta į šiuos parengimus, suprasdami, kad ir jie savo nedideliu, bet nuoširdžiu indėliu prisideda prie bendro reikalo.

Minėjimo žiūrovams patiko programa, o mokiniai pasigrožėjo senoviniu Bambergo miestu, jo garsiąja katedra ir vandens kanalais.

Birželio 7 d. gimnazistai vėl koncertavo eilinėje, kas dveji metai vykstančioje "Hesseno dienų" šventėje Herborne.

Kvietimą į tokius renginius gauna ne kiekviena folkloristinė grupė, todėl džiugu, kad mūsų gimnazijos šokėjai, vadovaujami Živilės Grodbergienės, ir gimnazijos choras su orkestru, vadovaujami mokytojo Arvydo Paltino, sėkmingai pasirodo svarbiuose ir gausiai lankomuose renginiuose, garsindami lietuvių vardą Vokietijoje. **K.S.**

Stipendijos lituanistikos studentams

Klivlando lietuvių komitetas Kent State universiteto lituanistikos programai remti praneša, kad lituanistikos stipendijų fonde yra $46,150 sumos ir $16,071 nuošimčių. Tad iš šių nuošimčių bus skiriamos dvi stipendijos.

1. **Rudenį 1987 m.** Pilna stipendija universiteto studijas baigusiam-siai, kuris-ri ruošis magistro laipsniui ar rašys disertaciją daktaro laipsniui gauti savo darbus, grindžiant lietuviška tematika. Lietuvių kalbos mokėjimas raštu ir žodžiu yra būtinas. Stipendininkas-kė privalo dirbti ne mažiau kaip 15 valandų per savaitę Kent State universiteto bibliotekos lituanistikos skyriuje, kuriame šiuo metu yra 12,000 kataloguotų knygų.

2. **Rudenį 1986 m.** Dalinę $1,000 stipendiją — bakalauro laipsnio siekiant srityje, susijusia su lituanistika (pvz. istorija, geografija, literatūra ir kt.). Lietuvių kalbos mokėjimas raštu ir žodžiu yra būtinas. Stipendininkas-kė privalo dirbti ne mažiau 10 valandų per savaitę Kent State universiteto bibliotekos lituanistikos skyriuje. Stipendija bus atnaujinama kasmet per ketverius metus studentui-tei išpildžiusiam akademinius universiteto reikalavimus.

Vasaros tyrinėjimų programa veiks ir šią vasarą. Bus skiriama viena stipendija dviejų savaičių moksliniam darbui arba dvi vienos savaitės stipendijos. Patalpa ir valgis parūpinama universiteto. Užsiregistruot prieš vasaros atostogas. Šiomis stipendijomis jau yra pasinaudoję šie asmenys: prof. Bronius Vaškelis (1982 m.) ir Viktoras Nakas (1983 m.).

Be to, jaunimas, kuris iš anksto užsiregistruos per Kent State universitetą, galės gauti iki 6 valandų semestrinių įskaitų (kreditų) Lietuvių jaunimo sąjungos lituanistikos vasaros seminare Loyola of the Lakes prie Akron-Kent.

Be minėtų stipendijų, Kent State universitete galima gauti lietuvių kalbos kursų 14 valandų semestrinių įskaitų (dėstytojas Pranas Joga, egzaminatorius prof. dr. A. Klimas) ir 32 semestrinių valandų lituanistinių studijų pažymėjimą.

Pažymėtina, kad Kent State universiteto lituanistikos archyvuose šiuo metu jau yra 12,000 kataloguotų knygų ir dar 6,000 ruošiama katalogavimui. Pats Kent State universitetas jau yra išleidęs daugiau kaip $200,000: $100,000 lituanistiniam archyvui ir $100,000 lituanistinei programai. Tad lietuvių parama šiam tikslui yra labai pozityvi ir reikšminga.

Visų stipendijų reikalu kreiptis į dr. H. Hochhauser, Lithuanian Program, Director, Ethnic Heritage Program, 314 Satterfield Hall, Kent State University, Kent, Ohio 44242, USA.

Klivlando lietuvių komitetas
Kent State universiteto
lituanistikos programai remti

Dr. Viktoras Stankus,
pirmininkas

Dr. H. Hochhauser,
Director
Ethnic Heritage Program

Užsakykite "TĖVIŠKĖS ŽIBURIUS" kaip dovaną jaunavedžiams, studentams, mokslus baigusiems, jauniems profesionalams, naujakuriams, vienišiems tautiečiams. Metinė prenumerata naujam skaitytojui — $15.00, JAV-se — $15.00 amerikietiškų. Reguliari prenumerata — $20.00, JAV-se — $20.00 amerikietiškų.

Diena, skirta Lietuvai

Sibirinių trėmimų sukaktis ir maldos diena Marijos šventovėje

Birželio 14 d. 2000 lietuvių iš Pensilvanijos, Niujorko, New Jersey, Connecticut ir kitų vietų suvažiavo į Čenstakavos Marijos šventovę Daylestown, Pa. (apie 30 mylių nuo Filadelfijos) paminėti sibirinių trėmimų ir drauge melstis už Lietuvą. Šis minėjimas daugeliu atžvilgių išsiskiria iš kitų įprastinių minėjimų.

Jį suorganizavo kun. Timothy Burkauskas, vienuolis paulietis. Jis tai darė gavęs pritarimą iš lietuvių vyskupų, vienuolijų, organizacijų ir visuomenės veikėjų. Jam pavyko suorganizuoti tikrai gerą, plačios apimties maldos dieną, pritinkančią didingai, moderniai Čenstakavos Marijos šventovei.

Didžioji dauguma dalyvių buvo lietuviai ir lietuvių kilmės šeimos iki ketvirtos kartos. Buvo dalis ir nelietuvių iš Filadelfijos, kur visose parapijose buvo skaitomas arkivyskupo kardinolo Krol specialus laiškas.

Visą dienos programą atliko patys lietuviai. Mišias atnašavo prel. Ladas Tulaba Šv. Petro bazilikos kanauninkas iš Romos ir 15 kunigų. Pamokslus pasakė kun. K. Pugevičius — angliškai, kun. dr. A. Paškus — lietuviškai. Giedojo Niujorko Apreiškimo parapijos choras vad. Viktoro Ralio.

Kardinolas Casaroli telegrama perdavė Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II apaštališkąjį palaiminimą, laiškais sveikino nuncijus Pio Laghi ir kardinolas Krol.

Po Mišių buvo šventoji valanda ir procesija. Vėliau salėje meninę programą atliko Rasa Krokytė, Filadelfijos tautinių šokių grupė "Aušrinė" ir Apreiškimo choras iš Niujorko. Programai vadovavo Teresė Gečienė. Ji perskaitė JAV prezidento Reagano Baltijos tautų laisvės dienos proklamaciją ir įteikė kun. T. Burkauskui Mindaugo medalį šios dienos atminimui.

Kitoje salėje buvo paroda: vaizdai kenčiančios ir kovojančios Lietuvos Katalikų Bendrijos, Marijos šventovės Lietuvoje, kryželių drožiniai, audiniai, knygos, įvairūs leidiniai ir kt. Rodinių atsiuntė Religinė lietuvių šalpa, N. Pr. Marijos seserys iš Putnamo, Alkos muziejus ir kt.

Visa programa buvo atlikta pakilioje susikaupimo ir rimties nuotaikoje. Dalyviams paliko džiaugsmingos nuostabos įspūdį. Malonu, kad nors ir vėlokai, po 45 metų, pasaulis pradeda suprasti lietuvių tautos kryžių ir ateina pagalbon pačiu galingiausiu ginklu — malda. **P. A.**

Čiurlionio ansamblis atlieka meninę programą 1986 m. gegužės 30 d. Klivlando universiteto John Carrol iškilmėje, skirtoje universiteto 100 metų sukakčiai
Nuotr. V. Bacevičiaus

Lietuvių Bendruomenės darbai

"Pasaulio lietuvis", rėmėjų būreliai, politinė veikla, kultūros kongresas Kanadoje, jaunimo kongresas Australijoje

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė gana plačiai darbuojasi, tik ne viską praneša visuomenei. Yra krašto valdybų ir kitų vienetų, kurie apie savo darbus visuomenės neinformuoja. Kitaip elgiasi PLB valdyba — ji po kiekvieno posėdžio išsiuntinėja spaudai savo pranešimus. Iš jų matyti Bendruomenės atliekami ir planuojami darbai.

"Pasaulio lietuvis"

Antai iš 1986 m. devintojo "Bendralaiškio" sužinome, kad PLB valdyba gegužės 17-18 d.d. posėdžiavo Čikagoje. Jame pranešimą padarė "Pasaulio lietuvio" red. Bronius Nainys. Ryšium su tuo pranešimu iškilo klausimas, ar "PL" yra PLB oficiozas, ar redakcija įpareigota perteikti PLB mintis? Ta linkme pasirodė spaudoje net priekaištų, kaltinančių PLB valdybą dėl kai kurių rašinių "PL".

PLB "Bendralaiškio" 9 nr. randame šį pareiškimą: "Pasaulio lietuvis' yra viso pasaulio lietuvių ir Bendruomenių žurnalas, redaguojamas atviros spaudos tradicijoje. PLB valdyba pritaria 'Pasaulio lietuvio' redakcijos darbo krypčiai ir reiškia nuoširdžią padėką už atsakingą redagavimo darbą p. Broniui Nainiui ir visam redakciniam kolektyvui. Tuo pačiu PLB valdyba pabrėžia, kad 'Pasaulio lietuvis' nėra PLB valdybos oficiozas ar informacinis biuletenis, o žodžio laisvės rėmuose leidžiamas žurnalas, į kurio redagavimą PLB valdyba nesikiša".

Iš kitos betgi pusės PLB valdyba "kreipiasi į LB kraštų ir apylinkių valdybas, prašydama prisidėti aukomis ir ypač skaitytojų skaičiaus savo vietovėse kėlimu". Taigi "PL" nėra PLB oficiozas, tačiau jos globojamas, daugiau ar mažiau remiamas lėšomis žurnalas, kurio gyvata jai tiesiogiai rūpi. Kitiems žurnalams PLB valdyba tokio dėmesio neskiria.

Rėmėjų būreliai

Lėšų stoka PLB valdybos veiklą gerokai pasunkina, ir dėl to ji ieško naujų kelių lėšom telkti. Štai ką rašo minėtasis "Bendralaiškis":

"Finansų komisijos pirmininkas, PLB valdybos vicepirmininkas Stasys Jokūbauskas pranešė apie iždo stovį ir finansines problemas. Buvo konstatuota, kad Pasaulio Lietuvių Bendruomenė yra sunkioje finansinėje padėtyje. Dalinai ši problema kyla dėl to, kad kai kurios kraštų valdybos nepildo PLB seimo padaryto nutarimo iš Vasario 16 proga surinktų aukų 30% skirti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės veiklai. Taip pat ne visi kraštai atsiskaito už solidarumo įnašus. Todėl PLB valdyba yra priversta pati ieškoti pajamų šaltinių ir kartais finansiniuose vajuose neišvengiamai susikertama su kitų kraštų Bendruomenių veikla.

Kol PLB Seimo nutarimai nebus pilnai vykdomi, PLB valdyba neturi kitos išeities, kaip pati siekti papildyti savo iždą reikalingiausiems darbams atlikti. Todėl valdyba priėmė vicepirmininko S. Jokūbausko pasiūlymą steigti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės rėmėjų būrelius, t. y. maždaug grupės asmenų, kurie kas metai įsipareigotų paaukoti PLB veiklai finansuoti bent po 100 dol. Posėdyje dalyvavę PLB valdybos nariai ir pareigūnai tam pasiūlymui entuziastiškai pritarė ir patys sudėjo pirmąjį 1000 dolerių. Taip pat buvo nutarta pakartotinai kreiptis į kraštų valdybas primenant jų pareigą: "pagal PLB seimo nutarimą 30% surinktų Vasario 16 proga aukų siųsti PLB valdybai".

Politinė veikla

Politinė sritis yra bene pati opiausia, nes joje dirbantys kiti veiksniai — VLIKas ir ALTa vis dar nėra linkę pripažinti Bendruomenės kompetenciją. PLB valdyba, kaip matyti iš "Bendralaiškio", yra tvirtai nusistačiusi veikti ir okupuotos Lietuvos laisvinimo srityje, derinant savo veiklą su kitais veiksniais. Tam tikslui PLB valdyba siūlo sukviesti veiksnių konferenciją š. m. liepos 20 d. Vašingtone, aptarti esamas problemas ir nustatyti koordinacines politinės veiklos gaires.

Be to, PLB visuomeninė komisija, kuriai dabar vadovauja V. Kamantas, yra nutarusi posėdžiauti š. m. liepos mėnesį Vašingtone ir apsvarstyti akciją ryšium su Vienoje lapkričio mėnesį įvyksiančia Helsinkio akto peržiūros konferencija.

Kultūros kongresas Kanadoje

Jau anksčiau PLB valdyba buvo užsimojusi rengti lietuvių kultūros kongresą, kuris apsvarstytų opiuosius kultūrinės srities klausimus ir pažvelgtų į ateitį. Š. m. gegužės 17-18 d.d. posėdyje ta mintis buvo jau daugiau konkretizuota ir nutarta kultūros kongresą rengti Kanados Toronte 1988 m. vasarą, derinant datą su PLB seimu ir tautinių šokių švente, kuri įvyks kaimyniniame Hamiltone. Kultūros komisijos pirm. Milda Lenkauskienė įpareigota šį nutarimą vykdyti.

Jaunimo kongresas

Šeštasis pasaulio lietuvių jaunimo kongresas rengiamas Australijoje 1987 m. Tuo klausimu PLB posėdyje pranešimą padarė PLJS valdybos pirm. Gintaras Grušas. "Bendralaiškyje" sakoma: "Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba formaliai patvirtino jaunimo kongreso sąmatą pateiktą Australijoje veikiančio jaunimo kongreso ruošos komiteto. Patvirtindama sąmatą, PLB valdyba pabrėžė, kad ji neneša finansinės atsakomybės už sąmatoje numatytos sumos peržengimą. Vicepirmininkas sporto ir jaunimo organizacijų reikalams Rimantas Dirvonis pateikė PLB valdybos siūlomas jaunimo kongreso gaires, kurios buvo vienbalsiai priimtos".

Kiti reikalai

PLB valdybai rūpi palaikyti ryšius su įvairių kraštų Lietuvių Benduomenėmis. Dėl to jos nariai stengiasi dalyvauti visuose didesniuose suvažiavimuose bei renginiuose. Šią vasarą į Europos LB kraštų valdybų suvažiavimą vyks vicepirm. Birutė Jasaitienė, į JAV ir Kanados tarybų sesijas — pirm. V. Kamantas, į Australijos lietuvių dienas — vicepirm. St. Jokūbauskas ir "PL" red. Br. Nainys.

B. Jasaitienė numato artimiausioje ateityje aplankyti Vasario 16 gimnaziją. PLB valdyba šios gimnazijos egzistenciją laiko viso pasaulio lietuvių reikalu ir dėl to gimnazijai skiria daug dėmesio bei remia lėšomis.

Pareigūnai

PLB valdybon įeina: pirm. Vytautas Kamantas, pirmininko pavaduotojas ir administracinių reikalų komisijos pirm. dr. Tomas Remeikis, vicepirmininkai ir komisijų pirmininkai — Rimantas Dirvonis, Mykolas Drunga (pasitraukęs), Algimantas Gečys (pasitraukęs), Birutė Jasaitienė, Stasys Jokūbauskas, Raimundas Kudukis, Milda Lenkauskienė; Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos pirm. Gintaras Grušas; valdybos talkininkai — protokolų sekr. Jūratė Budrienė, ižd. Vytautas Budrionis, reikalų vedėja Danutė Korzonienė, teisinis patarėjas Saulius Kuprys. **G.**

Ilgėjosi laisvos Lietuvos...

A. a. Jadvyga Viluckienė, "TŽ" skaitytoja, mirė V. Vokietijoje

Gimė Jadvyga Petkutė-Viluckienė prieš beveik 77 metus, Visų Šventųjų dieną — 1909 m. lapkričio 1, Grūstės kaime, Sedos valsčiuje, tarp Mažeikių ir Telšių. Staiga mirė nuo širdies smūgio, tolokai nuo gimtosios Žemaitijos, svetingoje V. Vokietijos žemėje, 1986 m. gegužės 16 d.

Jinai gimė daugiavaikėje, neturtingoje šeimoje. Jos motina eidavo pas ūkininkus dirbti, nes vyras, išvykęs į Ameriką, prapuolė Bruklyno dokuose. Senųjų carų laikais, piemenaudama pas ūkininkus, Jadvyga tegalėjo tik labai trumpai lankyti mokyklą, buvo savamokslė rašyboje. Dirbdama tarnaite, persikėlė gyventi į Klaipėdą ir čia ištekėjo 1930 m. už kretingiškio Antano Viluckio. Turėjo 6 vaikus.

1939 m. Klaipėdon įžygiavo Hitleris. Metus pagyvenusi prie šio diktatoriaus, šeima repatriavo į Maskvos okupuotą Lietuvą. Karo laikotarpį praleido Kaune. Vėl įžygiavus sovietų armijai, buvo suimtas jos vyras — batsiuvys, nes slapstėsi nuo mobilizacijos į sovietinę armiją. Prasidėjo nuolatiniai vežimai į Sibirą, kurie tęsėsi iki Stalino mirties.

Nuo 1945 m. Jadvyga su vyru ir vaikais vėl gyveno Klaipėdoje iki 1960 m., kai emigravo į V. Vokietiją kaip buvę Klaipėdos gyventojai. Čia Jadvyga nuo pirmųjų dienų užsisakė "Tėviškės žiburius" ir buvo nuolatinė skaitytoja, o taip pat retkarčiais parašydavo į šį laikraštį. Pradžioje buvo ir ilgesnių straipsnių iš pergyvento Stalino ir stalininkų teroro. Kai kuriuos rašinius padėjo paruošti užsienio lietuviai. Stalininkų teroro ranka, siekė Jadvygos šeimą ir užsienyje. Jos vienas iš sūnų, nuvykęs nelegaliai į Klaipėdą aplankyti savo sūnaus, tuoj buvo maskvinių okupantų išvarytas. Kiek vėliau jis buvo suimtas sovietinėje Vokietijos zonoje ir keletą mėnesių laikomas retežiu prikaustytas prie kalėjimo lovos. Vėliau šis sūnus, kankinamas savo gimtinės Lietuvos ir vienintelio ten esančio sūnaus ilgesio, tragiškai žuvo.

Turėjo išlaikyti Motinos širdis, kai prie namo sustojo čekistų sunkvežimis ir jieškojo Baublių šeimos išvežimui; turėjo išlaikyti vyro mirtį, tragišką sūnaus žuvimą, šeimos išsisklaidymą V. Vokietijoje ir Amerikoje. Jėgos išseko ir mirė sodams žydint, kaip jai kadaise buvo išpranašavusi čigonė. Mirė nuosavo namo sode, vyriausiojo sūnaus rankose.

Jai netrūko žemiškų gėrybių, bet ilgėjosi laisvos Lietuvos, be sienų, be seklių, be apribojimų bent Vilniuje pabūti. Per 26 metus, jinai nė vieną kartą nesilankė pas okupantą, bet tikėjosi, jog ateis laisvės laikas, jog Europoje be sienų, be okupacijų, grįš jos palaikai iš Moenchengladbach-Neuwerk kapinių į Kretingos kapines, kur ilsisi plati Viluckių giminė. **A. V.**

Prasidėjo nuo mažo būrelio

Nekaltai pradėtosios Marijos seserų vienuolijos penki dešimtmečiai Amerikoje

"Jau esu pradėjęs ir seserų kongregaciją lipdyti čia, Marijampolėj" — rašė laiške vysk. Karevičiui vienuolis kun. Jurgis Matulaitis. 1918 m. spalio 15 d., jo paruoštus įstatus Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų kongregacijai patvirtino vysk. A. Karosas. Jos buvo pavadintos vargdienių seselėmis. Dabar jas Amerikoje vadiname Putnamo seselėmis.

Iki pirmojo bolševikmečio 1940 m. jų veiklos ir darbų tinklas Lietuvoje buvo plačiai išskleistas.

Vienuolijos 60 metų sukaktis paminėta prieš aštuonerius metus. Po poros metų minėsime 70-tąją sukaktį. Šiais metais minėsime nemažiau svarbią kongregacijai ir išeivijos lietuviams jos 50 metų sukaktį įsikūrimo Amerikoje. Jaučiant II D. karo pavojų Rytų Europoje, penkios kongregacijos seserys buvo išsiųstos iš Lietuvos. Jos 1936 m. pasiekė JAV ir apsistojo Thompsone, CT., pas tėvus marijonus, Marianapolyje. Atvyko seserys — Aloyza, Apolonija, Augustina (mirusi), Konsolata ir Tarcizija. Visos šiuo metu yra Putname. Ses. Apolonija sunkiai serga ir yra prižiūrima Matulaičio slaugos namuose.

Vienuolijai (Putnamo) per 50 metų ilgiausiai vadovavo ses. M. Aloyza, ses. M. Augusta, ses. M. Margarita. Dabar vienuolijos vyresniąja yra ses. Paulė. Seserys Aloyza ir Augusta vienuolijon įstojo Lietuvoj.

Balandžio 19 d. seselių rėmėjų centro valdybos posėdyje svarstytas sukakties minėjimas. Balandžio 26 d. įvyko minėjimas angliškai kalbantiems rėmėjams, geradariams, kaimynams. Padėkos Mišias atnašavo vysk. Reilly. Dalyviai buvo supažindinti su kongregacijos gyvenimu, veikla, darbais. Liepos 27 d. metinėje lietuvių susitikimo šventėje, pamaldose ir kitose dienos programos dalyse vienuolijos sukaktis taip pat bus paminėta.

Posėdyje nutarta šios svarbios sukakties proga rėmėjų vardu prie centrinio namo pagrindinio įėjimo pastatyti arkiv. Jurgio Matulaičio statulą. Centro valdyba tikisi, kad visi rėmėjai tam pritars ir savo aukomis šį vertingą projektą padės įgyvendinti. Jei mūsų viltys išsipildys ir Lietuvos krikšto sukakties proga 1987 m. arkiv. Matulaitis bus paskelbtas palaimintuoju, jau būsime bent kiek pasiruošę. A. a. kun. Stasys Yla, ne kartą pareiškė savo abejones, ar būsime pasiruošę tinkamai priimti savo plaimintąjį. Reikia manyti, kad būsime.

Gerosios naujienos metais gal galėjome būti gyvesni, bet Sąmoningo tikėjimo metai rodo ką kita. Pasauliečiai pradėjo daugiau ir drąsiau organizuoti maldos, susikaupimo, Šv. Rašto studijų ir kitokių pavadinimų tikinčiųjų būrelius. Duok Dieve, kad Lietuvos krikšto minėjimas lietuviams nepasiliktų tik minėjimu . . .

Putnamo seselės ir jų rėmėjų c.v. laukia visų liepos 27 d. Už daug ką turime Dievui padėkoti ir daug ko maldauti. **Albina Lipčienė**

"Talkos" kapitalas tebeauga

Hamiltono kredito kooperatyvas "Talka" užbaigė gegužės mėnesį su $24,119,987 balansu. Nuo praėjusių metų to pat laikotarpio paaugo 2 mil. dol. Kitose balanso pozicijose turėjo šėrų 21,310, čekių sąskaitose su nemokamu čekių rašymu — $847,704, taupymo sąskaitose — $5,277,302; įvairūs terminuoti indėliai — $7,447,117, trumpo termino 90 d. indėliai — $4,036,900, taupymo sąskaitos su kasdien prirašomom palūkanom — $482,538, registruotas pensijų taupymo planas — $4,585,371; pelnas — $95,972.

Nariams išduotos asmeninės paskolos — $1,260,016, nekilnojamo turto paskolos — $12,340,995. Išduotos paskolos sudaro 56,4% viso "Talkos" kapitalo, o 9,6 mil. dol. yra investuota trumpiems terminams; tai sudaro 40% turimų laisvų pinigų.

Dabar, kai nekilnojamo turto paskolų palūkanos nukrito iki 9,75%, tai ir "Talkoje" yra gan didelis paskolų pareikalavimas. Balandžio mėn. kredito komitetas leido išduoti naujų paskolų $883,-950 ir gegužės mėn. $554,142.

Kada palūkanos už paskolas gerokai sumažėjo, tai jos ir taupytojams sumažėjo. Nuo š. m. birželio 1 d. valdyba, prisitaikydama prie rinkos kainų, nustatė šias normas: čekių sąskaitos 5%, taupymo sąskaitos 6%, taupymo sąskaitos su kasdien prirašomom palūkanom 5,5%, trumpo termino 90 d. indėliai 7,75%, terminuoti indėliai 1 m. ir 3 m. 8,5%, registruotas pensijų taupymo planas 7,5% reg. pensijų taupymo planas 1 m. ir 3 m. 8,5%. Už paskolas imama: asmenines 12,25%, nekilnojamo turto 1 m. 9,75% ir 3 m. 10,75%.

Š. m. "Talkos" valdyba yra paskyrusi ŠALFAS Sąjungai $500, "N. Lietuvos" savaitraščio pastato remontui $200, M. Lietuvos fondui $100, Tarptautinei juodojo kaspino dienai $250 (rugpjūčio 23 d. bus minima sukaktis, kai 1939 m. buvo pasirašytas Ribbentropo-Molotovo sutartis, kuria buvo pasidalinti Baltijos kraštai ir Lenkija). Š. m. yra mirę šie "Talkos" nariai: Zosė Ratavičienė — sausio 6 d., Fotios Hristopuolos — sausio 16 d., Petras Latauskas — sausio 19 d., Magdalena Uikienė-Wikis — sausio 31 d., Antanas Kiesiūnas vasario 13 d., Vladas Skvereckas — vasario 17 d., Rita Knuth — balandžio 4 d., Vladas Rusinavičius — balandžio 28 d., Jurgis Stukas — balandžio 29 d., Kazys Butkevičius — gegužės 3 d.

Vasaros atostogų metu "Talkos" raštinėje darbui buvo gauti 5 prašymai. Į raštinę buvo priimta ir nuo gegužės 15 d. pradėjo dirbti Rūta Sadauskaitė.

"Talkos" valdyba buvo keliais atvejais per spaudą perspėjusi savo narius, kurie neturi čekių sąskaitų, bet neteisėtai išrašinėja iš taupymo sąskaitų. Tai neleistina praktika. Jeigu bankuose taupytojas taip darytų, tai čekis būtų grąžinamas atgal. Norintieji naudoti išrašomus čekius, turėtų atidaryti atskiras čekių sąskaitas. Tai nariams buvo pakartotinai priminta ir per metinį narių susirinkimą. Vis dėlto kai kurie nariai tai darė ir toliau. Valdyba nutarė nuo gegužės 15 d. įvesti tokiems čekiams, neteisėtai išrašomiems iš taupymo (savings) sąskaitos po vieną dol. už čekį. Taipgi nariai turės apmokėti visus papildomus patarnavimus, kuriuos "Talka" apmoka bankams už narių išrašytus čekius — nepadengtus, sustabdytus, grąžintus, išrašytus ant svetimų blankų. Nariams čekių išrašymas iš čekių sąskaitų ir toliau yra nemokamas ir neribojamas išrašomų čekių skaičius.

"Talkos" raštinė liepos ir rugpjūčio mėnesį šeštadieniais bus uždaryta. **Stasys Dalius**

IRENA SLYŽYTĖ-MOORE, Kazimiero ir Klementinos Slyžių duktė, 1986 m. birželio 5 d. baigė Guelpho universitetą laipsniu "Doctor of Veterinary Medicine". 1982 m. ji buvo gavusi laipsnį "Bachelor of Science in Agriculture" irgi Guelpho universitete. Irena buvo aktyvi lietuviškoje veikloje Sault Ste. Marie ir Guelphe. S.S. Marie ji buvo ateitininkė, šoko tautinių šokių grupėje, buvo išrinkta karalaite visų tautybių festivalyje. Studijuodama Guelphe, ji šoko Toronto tautinių šokių grupėje "Gintaras" ir priklausė Guelpho universiteto lietuvių studentų klubui. Irena dabar dirba Seaforthe su savo vyru Williamu, kuris pernai baigė veterinarijos medicinos mokslus. Jiedu augina dukrelę Lauren Dana

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174.

Vasario 16 gimnazijos mokiniai šoka Aštuonytį XXVI Hesseno dienų šventėje Herborne, V. Vokietijoje. Kairės eilėje: Nida Gedgaudaitė, Joakimas Friteris, Klausas Žulys; dešinės eilėje: Rūta Kirštainaitė, Andrius Huberis, Sigita Alksninytė ir kiti mokiniai. Vasario 16 gimnazijos šokėjai gana dažnai pasirodo kitataučių renginiuose

Visus kviečiu į talką

Mieli Kanados lietuviai,

Už dvejų metų, t.y. 1988 m. liepos 3 d., įvyks VIII Laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventė. Ji bus skirtinga nuo jau praėjusių septynių. Pirmą kartą ji rengiama Kanadoje, Hamiltone. Tai bus bene didžiausias šio krašto lietuvių renginys Kanadoje. Ta šventė sutrauks per du tūkstančius šokėjų iš viso laisvojo pasaulio. Tą skaičių sudarys apie 60 suvažiavusių taut. šokių grupių, kur šokėjų amžius bus nuo pradinės mokyklos vaikų ligi moksleivių, studentų ir šokėjų veteranų.

Tokio masto šventei reikia daug planavimo, darbo ir laiko. Tai gera proga visiems Kanados lietuviams įsijungti į šios šventės ruošimo darbus. Sudarytam renginio komitetui reikės daug talkininkų įvairiem darbam atlikti. Kai spaudoje pasirodys to komiteto narių pavardės, adresai ir jų pasiimtos pareigos, ateikite į talką jiems savo darbu, talentais ir sumanymais.

Šiuo laišku prašau ne vien tik fizinės pagalbos. Kviečiu visus prisidėti ir savo aukomis šventės išlaidoms padengti. Jūsų aukoms bus išduodami pakvitavimai dėl pajamų mokesčio. Taip pat prašau visus organizuoti šventei lėšų telkimo vajus, renginius ir savo projektus.

Turiu ir dar vieną prašymą. Ši šventė bus taip pat ir didžiausia Kanadoje lietuvybės išlaikymo demonstracija. Ji bus tas magnetas, kuris sutrauks visą mūsų lietuviškąjį jaunimą, jų tėvelius ir senelius iš visų Kanados kampų ta proga į Hamiltoną. Čia atvykę būsite tikraisiais liudininkais šios tik kas ketveri metai pasikartojančios šventės, kuri dabar rengiama pirmą kartą Kanadoje. Planuokite ir ruoškitės visi būti dalyviais VIII Laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventės.

Iš anksto jums dėkingas –

Dr. Vaidotas Kvedaras,
šventės rengėjų komiteto pirmininkas

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lešiai (contact lenses).

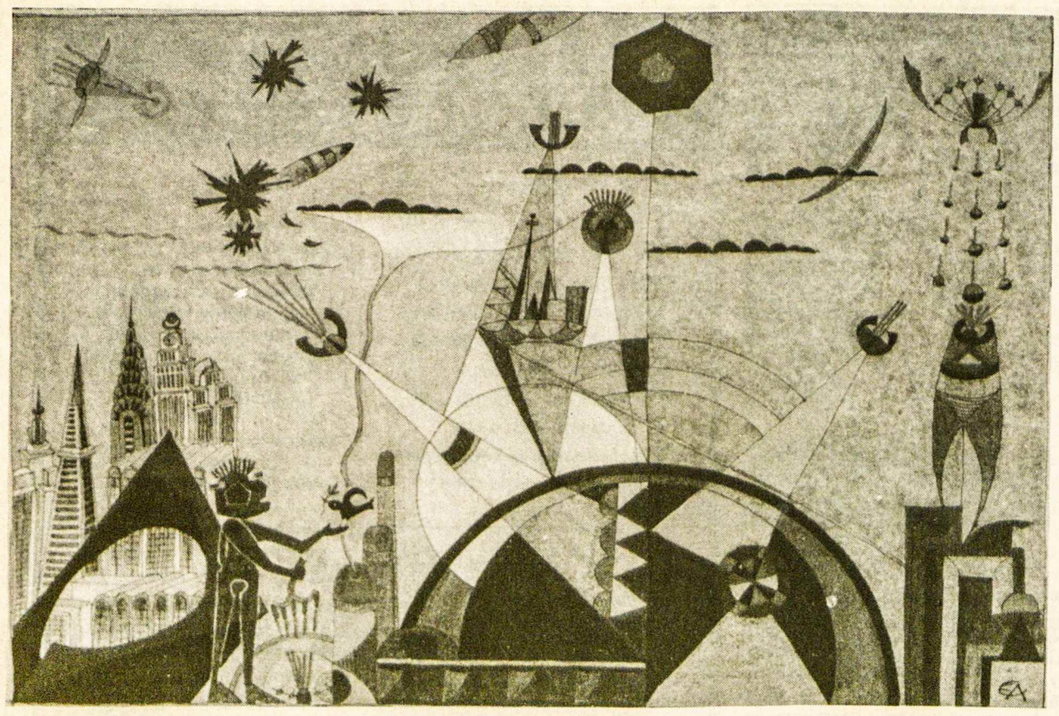

EDMUNDO ARBO abstraktas "Taika erdvėje", spalvota grafika, išvydusi pasaulį Los Angeles mieste, JAV-se

Portugalų novelės lietuviškai

Povilo Gaučio sudarytas stambus leidinys

BALYS GRAŽULIS

Verstinę, jam nepažįstamą literatūrą skaitant dažnai kyla abejonė dėl skaitomo kūrinio vietos savo krašto literatūroje ar net rašytojo kūryboje. Jam neįmanoma spręsti, ar skaitomoji knyga yra reprezentacinė tos literatūros knyga ir ar ji geriausia iš šio rašytojo kūrybos. Skaitytojas betgi žino, kad knygos vertė priklauso nuo literatūrinės vertėjo nuovokos ir skonio. Jis turi vertėjo atranka pasitikėti, nes vienintelis kriterijus yra reklaminis leidėjo knygos ir autoriaus apibūdinimas viršelių aplanke arba, kaip šiuo atveju, vertėjo pateikiamos nekritiškos rašytojų darbų apybraižos.

Tačiau dėl čia recenzuojamos knygos didesnių abejonių neturėtų kilti. Knygą "Portugalų novelė" išleido vertingais leidiniais pasižyminti Lietuviškos knygos leidykla, o ją išvertė ir sudarė literatūroje gerai nusimanantis, prityręs ir gerą skonį turintis vertėjas Povilas Gaučys. Tai pakankamas knygos vertingumo laidas.

Knygoje išspausdinti net 34 smulkiosios prozos kūriniai. Juose atsispindi viso šimtmečio portugalų novelės raida. Tačiau žymesnių pakitimų nei literatūroje, nei pačioje tautoje nesimato. Dauguma novelių sukurta portugalų literatūrai būdingu neorealistiniu stiliumi, kai kur priartėjančiu prie natūralizmo.

Apibendrinant pasakytina, kad portugalų novelistai yra savo laikotarpio ir gyvenamosios tikrovės vaizduotojai. Jų kūriniuose pabrėžiama pažintinė patirtis ir, atrodo, kad jiems turinys yra svarbesnis už kūrinio formą, nes jų novelės nepasižymi konstruktyviniu išradingumu ar įvairumu. Dažniausiai jos prasideda tiesioginiu veiksmu, o įvykiai vystosi natūralia slinktimi ir be ekskursijų į pašalius, be tuščiažodžiavimo, veda prie neišvengiamos atomazgos. Ne vienoje jų randi kažkokio misticizmo ir visose, net ir pasakose ar misterijose, jaučiama išgyvento įvykio drama. Toks stilius skaitytoją iš karto pririša ir neleidžia atlyžti iki paskutinio sakinio.

Yra čia novelių, pasakojimų, misterijų, pasakų ir paprastų buities iškarpų. Tačiau visuose kūriniuose gamtos aprašymai bei aplinkos vaizdai taupūs, spalvingi, beveik skulptūriški. Jų personažai ryškūs, tartum išskaptuoti, su visomis pietiečiams būdingomis būdo savybėmis: jautrumu, staigumu, prietaringumu ir rezignuojančiu kietumu. Aplamai, šios knygos noveliukės yra stiprūs literatūriniai kūriniai.

Kitokia ten novelė, kiti ir žmonės. Jeigu lietuviškoje novelėje dažnai užtinki pastoralinės idilės vaizdų, anekdotinių įvykių, lyriškumo, romantikos ir vilties, tai portugališkoje vyrauja šiurkštumas ir tragiškas šiurpas. Iš viso lietuviškoji novelė šviesesnė už portugališkąją. Bent jau iš šioje knygoje pateiktų pavyzdžių susidaro niūrios literatūros ir tokių pat žmonių įspūdis. Atrodo, Portugalija dar tebetupi devynioliktame šimtmetyje ir jos žmonės tebegyvena prietarų tamsoje, beviltiškame skurde ir rezignuojančioje kančioje, tikėdami tragiškos atomazgos būtinybe. Kur socialinių klasių garbė ginama gyvybės kaina, kur skurdas ir žiaurumas tapo dvyniais, kur šypsena, užuojauta, — artimo meilė ar romantika reti reiškiniai. Todėl skaitydamas suabejoji — nejaugi tas kraštas toks grubus, nejaugi jo dar nepasiekė dvidešimtojo amžiaus pažanga ir ar gali jo novelinė literatūra būti tokia perdėm gūdi?

Knygos novelių personažų dauguma — kaimiečiai, samdiniai, nuskurdę provincijos miestelėnai, valkatos — vis paprasti, grubūs žmonės su staigiais jausmų prasiveržimais. Gal dėl to ir toks tamsus įspūdis susidaro. Antai, jaunas grafas suvilioja žemesnio luomo piliečio dukterį. Nors grafas ir nori ją vesti, jos tėvas, užuot leidęs jaunuoliams susituokti, gindamas savo luomo garbę, juos abu nužudo. Vėžiu serganti paslaptinga gražuolė tik vyro užpulta savo paslaptį išduoda. Namo grįžtantis išeivis pakelės smuklėje sugula su savo palikta dukterim. Tai vėl sergančių kaimiečių — vyro ir žmonos — šiurpi tragedija, baimėje gyvenanti pikto girtuoklio žmona, pristojusį arklį spardantis pienininkas. Vėl vaikas, tikintis, kad paveiksle nupieštas liūtas suėdė jo motiną ir brolį. Ir pasaka apie karalių, suvalgiusį išplėštą iš krūtinės jo meilužės žudiko širdį.

Taip iš vienos istorijos į kitą. Net ir tuose pasakojimuose, kuriuose apsieinama be tragedijos, jaučiamas kažkoks gūdumas. Tik keliuose pasakojimuose "Sargo namelis", "Praraja" užtinki lyrizmo ir tai tragiško. O misterijose ("Legenda apie Kristų", "Angelas") randi ir šiek tiek pragiedrulių. Poroje chaotiškų dramų ("Atvykimas iš Prancūzijos", "Vieno gimdymo istorija") pabaigoje nuotaika prašvinta. Aplamai, šios knygos novelės yra šiurkščią tikrovę vaizduojantys paveikslai.

Noveles iš portugalų kalbos išvertė Povilas Gaučys, anksčiau supažindinęs lietuvių skaitytojus su anglų ir ispanų novelėmis bei davęs kitų gerų vertimų. Ir šį kartą jo vertimai sklandūs lengvai skaitomi, matai, kad jam pavyko rasti vykusių ir spalvingų atitikmenų portugalų kalbai.

Deja, liko ir nevykusiai apdorotų sakinių, kuriuos sunku skaityti ir suprasti. Vienų daryba nelietuviška, kiti primena pažodinius vertimus ar galvosūkius. Pvz. kad ir šis sakinys: "Buvo apdovanotas visais apžavais, kuriuos suteikia aukštoji kilmė, paskaidrintais turto patrauklumu ir sveikata". Arba: "Gydytojas, mano pašauktas ryšium su nenumatytu įvykiu sudėtingoje raidoje įtartino ir labai rimto reiškinio, atsisėdo už mano rašomojo stalo ir pradėjo skaityti 'Dviejų pasaulių apžvalgą". Ir vėl: "Nebijokite, — sakė Šv. Teotonijaus klebonas, kimšdamas burną paršiuko kąsniu ir jį paskanindamas salotų gabalais". "Puikios būdavo kepsnio riekės, triušienos ar kiaulienos patiekalai skerstuvių metu pas Lagoas ūkininką ar kleboną". "Su nelemtu medžiagos sąmokslavimu, nemaloniom gyvenimo akimirkom portfelis, pernelyg prikimštas, atsisakinėjo užsidaryti . . ." "Nepatyrusiais mostais nusiaubdavome suraišiotas ir baugias mūsų žiauriai slaptų sodų viltis".

Arba toks sakinys: "Prieš daugelį dienų buvo paskelbta vyrų lūpomis ir būgnų balsais už girių, pranešant atidarymą turgaus bangalių moterų, garsių savo grožiu ir brangių namų už sugebėjimą dirbti žemę, kuri tais metais savo plotus iki Tala-Mungongo, kur tik ką buvo įrengta tartum erelio lizdai Kassaužes vadeivos stovykla". Tik gerokai vėliau suvoki, kad čia buvo kalbama apie vergų turgų, kuriame bus parduodamos bangalų genties merginos.

Ir dar vienas sakinys: "Šviesulingą rytą iš tolo sklinda ir pasiekia padangių kelius balsai tų vyrų, kurie priartėja prie Tala-Mungongo, beeiną iš Kuango ir iš kitų dar tolimesnių Rytų žemių, net gi nuo didžiųjų ežerų, kur gyvena barbarai, kuriems horizontą užstoja Mėnulio kalnų viršūnės". Gal šie sakiniai portugališkai ir gerai skamba, bet lietuviškame vertime juos sunku skaityti: anot posakio — gali liežuvį nusilaužti.

Iš čia cituotų pavyzdžių matyti, kaip vertėjas, stengdamasis išsaugoti portugališką stilių, nesėkmingai su ilgais sakiniais galynėjosi. Žymiai geriau jam sekėsi su trumpais.

Vėlgi, bejieškant ryškesnio išsireiškimo ar retesnių žodžių vertėjui kai kur ir nepasisekė. Rašo "kvaptis", ne kvapas, "grovas", ne grafas, "apskredusios" vietoj apskretusios. "Šviesulingas rytas". Jeigu rytas gali būti šviesulingas, tai galėtų būti ir tamsulingas vakaras. Kažin? Arba: "arklio kudlose" vietoj karčiuose ar plaukuose. "Arklynas" vietoje kuino ar arkliapalaikio. "Arklynas" reiškia žirgyną. "Automobilis ją pagriebė". Iš tikrųjų pervažiavo ar suvažinėjo (gyvatę).

Nepaisant pasitaikančių kalbinių netikslumų, trukdančių skaityti ir vietomis erzinančių, Povilo Gaučio sudaryta portugalų smulkiosios prozos rinktinė yra vertingas leidinys, pateikiantis novelinę portugalų kūrybą ir supažindinantis su tos tautos žmonėmis.

Dar pasakytina, kad dabar, kai lietuviai rašytojai knygas leidžia savo lėšomis ar bent turi žymia suma prie leidimo prisidėti, vertimų leidimai yra nebūtina prabanga. Kas nori su kitos tautos literatūra susipažinti, lengvai gali tai padaryti, pasirinkdamas knygų anglų kalba bibliotekoje, o kas dar iki šiol angliškai skaityti neišmoko, to gal jokia literatūra nebedomina.

PORTUGALŲ NOVELĖ. Sudarė Povilas Gaučys. Išleido lietuviškos knygos klubas. Spaudė "Draugo" spaustuvė. Viršelis ir aplankas dailininko V. O. Virkau. Čikaga, 1986 m., 415 psl. Kaina — $12.00.

"Lietuvis žurnalistas"

Žvilgsnis į turinį, komentarai ir pastabos

J. V. SŪDUVAS

Pagaliau po ilgoko laukimo pasirodė neperiodinis Lietuvių žurnalistų sąjungos leidinėlis, 12 nr., redaguotas c. v. pirmininkės R. K. Vidžiūnienės ir jos jaunojo padėjėjo Gintauto Juodgudžio. Tai jau antras iš eilės "LŽ" numeris, paruoštas ir išsiuntinėtas sąjungos nariams redaktorės rūpesčiu iš saulėtos Kalifornijos. Leidinėlis patrauklus savo išore, forma, 53 puslapių, gausiai iliustruotas aplinkos vaizdais ir geromis asmenų nuotraukomis. Straipsnių išdėstyme matyti kai kurių amerikiečių žurnalų stilius, išnešant paraštėje svarbesnes straipsnio autoriaus mintis. Tai žurnalą pagyvina ir padaro ilgiau atsimenamą. Priekiniame apdare — Dainos Čepulytės siluetinė žemės rutulio iliustracija simboliškai vaizduoja lietuviškos spaudos kelią nuo Adelaidės Australijoje iki Los Angeles Kalifornijoje, nuo Karako Venezueloje pietuose iki Kanados Toronto šiaurėje.

Straipsniai

Savo straipsniais reiškiasi trijų kartų žurnalistai, lietuviškos spaudos mylėtojai. Čia randame jau nepriklausomoje Lietuvoje subrendusius: Aleksandrą Merkelį su dr. Vinco Kudirkos "Tėvynės varpų" komentarais, Albiną Pocių su Adelaidės kronika, Jurgį Jašinską su vysk. A. Baranausko 150 metų sukaktimi ir vilniečio žurnalisto Jeronimo Cicėno vargo keliais. Tremties keliuose išaugę ir subrendę mūsų laikraščių veteranai — V. Saudargas, Vl. Ramojus, Juozas Šlajus, A. Balašaitienė ir kt. Džiugina drąsūs ir daug žadantys jaunosios kartos plunksnos bandymai: Gailė Radvenytė "Mano rašymo pradžia", Noros Burbaitės "O gražioji Italija" kelionės įspūdžiai po užburiančią Veneciją ir puikios jos nuotraukos, Rimos Janulevičiūtės — "Kaip padaryti mūsų spaudą įdomesnę jaunam skaitytojui" ir t.t.

Rūta Sakienė primena savaitraščio "Dirva" 70 metų sukaktį. Panašias sukaktis juk minėjo ir "Draugas", "Darbininkas", "Aidai". Deja, jie neprisiminti. Iš lietuvių radijo valandėlių plačiau paminėta tik Detroito "Lietuvių balso radijo klubo" 40 metų sukaktis (A. Griniaus). Redaktorės apžvalgoje "Savoje ir svetimoje padangėje" galima buvo visus juos prisiminti.

Plačiai paminėti mirusieji žurnalistai su kai kurių ilgesniais nekrologais ir nuotraukomis. Tai graži "LŽ" tradicija, einanti per visus numerius.

Pastabos

Demokratiniuose kraštuose viešoji opinija yra svarbus veiksnys, padedantis išspręsti iškilusias visuomeninio bei kultūrinio gyvenimo problemas. Opiniją formuoja žurnalistai per spaudą, žurnalus ir įvairius leidinius. Juk praėjusio šimtmečio gale spausdintas lietuviškas žodis sukėlė mūsų tautinio atgimimo bangą ir paruošė kelius Lietuvos laisvei ir nepriklausomybei atgauti. "Lietuvis žurnalistas" ir yra tribūna visų pažiūrų spaudos darbuotojams pasisakyti aktualiausiais dienų klausimais. Atrodo, jo redaktorė to ir siekė, bet, kaip dažniausiai atsitinka, kai kas lieka ir pamiršta, nepadaryta taip, kaip buvo norima.

Žurnale yra gerų straipsnių, gilių minčių, drąsių pasisakymų, tačiau šalia to yra ir tokių, kurie būtų geriau tikę tik laikraščių kronikoms. Ką reiškia net du puslapius užimantis 1986 m. kalendorius su paplūdimyje snaudžiančia tautinius drabužius dėvinčia gražuole? Ar tai skatinimas mūsų jaunimui nerūpestingai praleisti laiką?!

Išspausdinti Izoldos Požėlaitės-Davis du straipsniai. Pirmame ji rašo tema: "Lietuviška spauda ir jos bendradarbiai Pietų Amerikoje". Prie jo pridėta didelė Adelaidės miesto ir Lietuvių namų — muziejaus nuotrauka. Antrame straipsnyje ta pati autorė rašo tema — "Lietuviškos spaudos bendradarbiai Adelaidėje". Pridėta Albino Pociaus nuotrauka ir "Kengūrų būrys pamiškėje". Viskas vyksta Australijoje. Tai ką reiškia pavadinimas "Pietų Amerikoje"? Juk Australija ne Pietų Amerikoje?

"LŽ" pirmiausiai turėtų rūpėti mūsų rašomosios kalbos kultūra, grynumas, žurnalistinė etika ir siekis turėti žurnalistinį prieauglį. Apie žurnalistinę etiką ir laikraštininko darbo sąlygas išsamiu straipsniu pasisakė Vl. Ramojus, pabrėždamas, kad svarbiausias žurnalisto sąžinės elementas yra skelbti T-I-E-S-Ą, o ne dailinti korespondenciją, siekiant sau populiarumo ir patenkinimo renginio šeimininkų.

Prieauglis

Žurnalistinio prieauglio klausimą viena LŽS neišspręs. Reikalas ilgą laiką buvo užmestas. Jai į pagalbą turi skubėti mūsų visuomenė su savo sukurtais piniginiais fondais, jeigu nori mūsų spaudą ilgiau išlaikyti. Norinčių pasišvęsti žurnalistinei profesijai jaunųjų lietuvių yra, ypač moterų, tik reikia juos tinkamai paskatinti ir gerai materialiai aprūpinti. Per eilę metų Lietuvių Bendruomenės kultūros taryba ir Lietuvių fondas skyrė ir skiria stambias pinigines premijas už literatūrą. Iš jų didesnė dalis atiteko poetams už moderniąją poeziją. Kai kurie poetai net nesiteikė patys atsiimti premijos, atvykti į jų garbei suruoštą premijos įteikimo šventę. O kiek per praėjusį laikotarpį kultūros taryba skyrė premijų kukliajam žurnalistui, redaktoriui, laikraščiui, kurie tas premijų šventes garsina? Nesu poetų priešas — prasmingą ir skambią poeziją mėgstu ir gerbiu. Juk proporcingai su Amerikos gyventojų skaičiumi mes turim poetų perteklių. Tačiau ne visa, kas eilėmis surašyta, yra poezija! Praktiškai žvelgiant, kiek yra skaitoma modernioji Nykos-Niliūno "Žiemos teologija" arba Leono Lėto ekstravagantiniai eilėraščiai, kuriuos ir skaitant ne-

(Nukelta į 9-tą psl.)

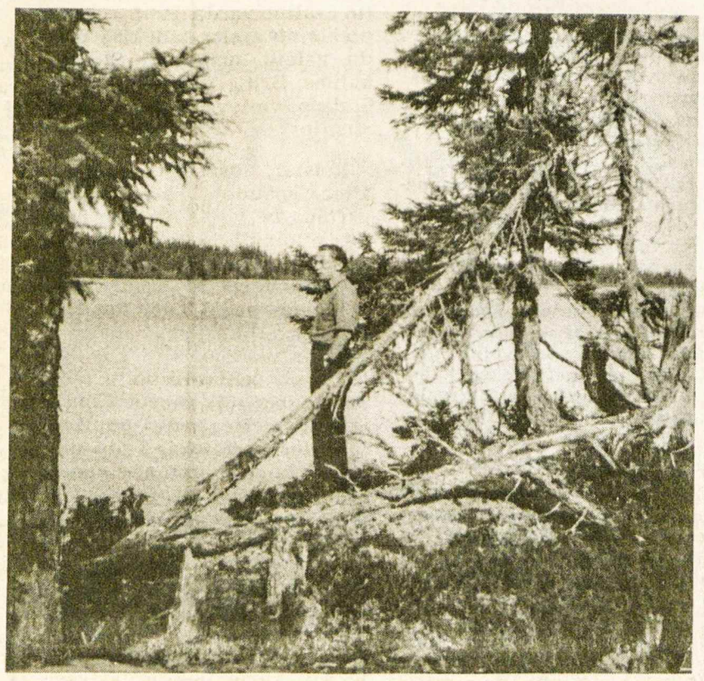

VYTAUTAS KASTYTIS-TVARDAUSKAS 1948 m. prie Pickle Crow aukso kasyklos Ontario šiaurėje netoli Manitobos provincijos sienos, kur dirbo visas būrys naujai atvykusių Kanadon lietuvių

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Dail. Elena Urbaitytė, anksčiau domėjusis šviesos skulptūromis, dabar vėl grįžo į tapybą. Š. m. kovo 8-31 d. d. ji dalyvavo grupinėje parodoje, kurią Niujorke, 16 Village Square, Glen Cove, surengė Hempstead Harbor dailininkų draugija. Dail. E. Urbaitytė šiai parodai buvo pateikusi šešis aliejumi sukurtus abstraktus — "Station", "Bridge", "Landscape", "Shiseido", "Gemini", ir "Messenger". Jos tapybos darbuose vyravo spalvų ir plokštumų santykiai, spalvinės įvairovės, paveikslus sudinaminanti spalvų kaita. Šią vasarą dail. E. Urbaitytė dalyvaus Long Island universiteto parodoje, o rudenį — Long Island dailininkių parodoje.

Niujorko jaunų lietuvių grupė "Harmonija" ruošiasi tolimai kelionei Australijon, kur šių metų kalėdiniame laikotarpyje dalyvaus Australijos lietuvių dienose. Muz. Viktoras Ralys, dirbantis vargoninku Apsireiškimo parapijoje Bruklyne ir vadovaujantis Niujorko vyrų chorui "Perkūnas", 1980 m. sudarė kvartetą, vėliau tapusį daugiau narių turinčia "Harmonijos" grupe. Jai dabar priklauso: vadovas Viktoras Ralys, Birutė Ralytė-Malinauskienė, Rasa Bobelytė-Britain, Astra Butkutė, Viktoras Lora ir pianistė Frances Kovaliauskaitė. Lėšos kelionei telkiamos koncertais. Pirmą tokį koncertą gegužės 31 d. "Harmonija" surengė su "Branduoliu" Niujorko Manhatane, Aušros Vartų parapijos salėje.

Rinktinę lietuvių dailininkų darbų parodą gegužės 3-4 d.d. Bruklyne, didžiojoje Lietuvių kultūros židinio salėje, surengė Čikagos lietuvių "Galerija", vadovaujama Algimanto Kezio, SJ. Parodoje buvo išstatyta dailininkų — V. Petravičiaus, V. Virkau, P. Domšaičio, Z. Sodeikienės, Ž. Mikšio, M. Stankūnienės, V. Igno, R. Viesulo, keramikės E. Marčiulionienės darbų, A. Kezio, SJ, nuotraukų. Parodą atidarė fotomenininkas Algimantas Kezys, SJ, kalbėjęs apie meno reikšmę žmogaus gyvenime, plačiau palietęs amžiaus aštuoniasdešimtmetį baigiantį dail. Viktorą Petravičių, kuriam tik dabar pradeda atsiverti Amerikos galerijų ir muziejų durys. A. Kezys, SJ, taipgi rodė savo sukurtą filmą apie istoriką Simą Sužiedėlį, buvusį Ateitininkų federacijos vadą ir "Darbininko" redaktorių. Žiūrovų eilėse buvo iš Vašingtono atvykęs sūnus Antanas Sužiedėlis ir trys vaikaičiai.

Dr. Leonas ir Irena Kriaučeliūnai savo anksti mirusį sūnų Eugenijų Kriaučeliūną yra įamžinę metine jo vardo $1.000 premija, kuri skiriama lietuviška veikla pasižymėjusiam išeivijos jaunuoliui ar jaunuolei. Vertintojų komisija — pirm. Irena Kriaučeliūnienė, sekr. Birutė Jasaitienė, Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos atstovė Ofelija Barškėtytė, JAV lietuvių jaunimo sąjungos — Kristina Likanderytė ir šeimos atstovė Jolita Kriaučeliūnaitė IX-ją premiją paskyrė jaunam Britanijos lietuviui Algiui Kuliukui už jo nuopelnus baltiečių Taikos ir laisvės ryžto žygyje pernai vasarą Baltijos jūroje. A. Kuliukui tada pavyko sudominti ir sutelkti daug užsienio korespondentų. Premija jam įteikta gegužės 10 d. Čikagoje, Jaunimo centro kavinėje. Vakaro dalyvius su E. Kriaučeliūno premijos laureatu supažindino kun. A. Saulaitis, SJ. Algis Kuliukas yra mišrios šeimos vaikas. Jo tėvas, tik 1947 m. pasiekęs laisvuosius Vakarus, vedė vokiečių-rumunų kilmės merginą. Algis gimė Britanijoje, baigė fiziologijos studijas Nottinghamo universitete, dirba orinio susisiekimo bendrovėje. Ilgus metus nekalbėjo lietuviškai ir nesidomėjo lietuviais. Persilaužimas įvyko 1983 ir 1984 m., kai jam teko lankytis Vilniuje, susipažinti su jaunimu, lietuviškomis savo šaknimis. Premiją A. Kuliukui įteikė J. Kriaučeliūnaitė, sveikino: vysk. V. Brizgys, generalinis Lietuvos garbės konsulas V. Kleiza, PLB valdybos vicepirm. B. Jasaitienė, Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos vardu — O. Barškėtytė, Anglijoje gyvenusių lietuvių — J. Jokubka. Dailiojo skaitymo ir lietuviškų dainų pynę atliko Polikaičių šeimos atžalynas — Darius, Audrius, Marius ir Rima. Ypač įspūdingas buvo poeto Vytauto Mačernio laiškas mirusiam broliui, perskaitytas Rimos, primenantis amžinybėn iškeliavusį Eugenijų Kriaučeliūną, kurio nebaigtus darbus dabar tęsia jo vardo premijos laureatai.

Vilniaus "Lėlės" teatras gegužės pradžioje dalyvavo tarptautiniame lėlių teatrų festivalyje Bochume, V. Vokietijoje. Vilniečiai festivaliui buvo pasirinkę M. Martinaičio pasaką suaugusiems "Žemės dukra", sukurtą "Eglės žalčių karalienės" motyvais. Spektaklį paruošė vyriausias teatro dailininkas ir rež. V. Mazūras. Festivaliui pasibaigus, "Lėlės" teatras su tuo spektakliu lankėsi aštuoniuose V. Vokietijos miestuose.

Lietuvos meno darbuotojų rūmai Vilniuje pradėjo naują renginių c i k l ą "Prisiminimų vakarai", kurių dalyviai susitikimais, pokalbiais ir prisiminimais bus supažindinti su žymiųjų Lietuvos kultūros veikėjų gyvenimu. Pirmas šio ciklo vakaras buvo skirtas Kiprui Petrauskui. Apie jį bei jo kūrybą kalbėjo programai vadovavęs muzikologas J. Bruveris.

Vilniaus architektų rūmuose vyresnioji jų karta gegužės 15 d. paminėjo Birutės Kasperavičienės gimimo šešiasdešimtmetį ir jos mirties dešimtąsias metines. Velionės darbai yra įvertinti Lietuvos ir Sovietų Sąjungos premijomis. Architektė B. Kasperavičienė yra viena pirmųjų Lietuvos architektų, pradėjusių taikyti laisvo užstatymo principą gyvenamuosiuose miesto rajonuose. Ji paruošė projektą Vilniaus Žirmūnų rajonui, meistriškumo viršūnę pasiekė su Vilniaus Viršuliškėmis, kurios dabar laikomos B. Kasperavičienės gulbės giesme. Apie velionę kalbėjo jos studijų laikų draugai, bendradarbiai, buvusieji mokiniai ir statybininkų atstovai. Jų prisiminimus muzika sujungė S. Šilinsko vadovaujamas ansamblis "Musica domestica".

Vilniaus universiteto kiemo teatras vilniečius pakvietė į premjerą, kuriai buvo pasirinkta 1596 m. viename Vilniaus akademijos kieme suvaidinta Grigaliaus Knapijaus tragikomedija "Philopater seu Pietas" ("Tėvamylįs arba Pamaldumas"). Senatoriai paskelbia mirusio karaliaus testamentą, pagal kurį įpėdiniu taps vienas karaliaus sūnų — Filopatris arba Telegonas. Valdžią gaus tas, kuris į mirusio tėvo širdį net už karūną nesutiks paleisti strėlės. M. K. Sarbievijaus kiemelyje ta tragikomedija po 390 metų skambėjo ne lotynų, o lietuvių kalba. Ją išvertė E. Ulčinskaitė, spektaklį režisavo V. Limantas, apipavidalino dail. G. Lukoševičiūtė, muziką sukūrė Š. Nakas.

Vilniaus konservatorijos aktų salėje susitiko prieš 30 metų gyveniman išleista pirmoji šios konservatorijos aktoriaus meistriškumo katedros laida. Scenon išėjo aktoriai — A. Rosenas, A. Bružas, B. Gražys, N. Narijauskaitė, E. Žebertavičiūtė, Vilniaus konservatorijos docentė E. Jankutė, Klaipėdos fakultetų vyr. dėstytojas L. Ciunis, aktorius J. Jaruševičius, Lietuvos kinematografininkų sąjungos sekr. A. Mažuolis, kurso vadovas Jonas Kavaliauskas, pats jau 1944 m. pavasarį baigęs Kauno dramos teatro studiją. Seniau aktorius ruošdavo su teatrais susietos dramos studijos, o dabar — Vilniaus konservatorijos aktoriaus meistriškumo katedra. Pirmosios laidos atstovus sveikino šiemet studijas baigianti 27-toji aktorių laida.

Prancūzijos knygų vaikams parodą Vilniuje balandžio 25 — gegužės 10 d.d. surengė "Vyturio" leidykla, talkinama Vilniaus universitete lektoriumi dirbančio Ž. P. Martaino. Pastarasis Vilniun yra atsiųstas pagal Sovietų Sąjungos ir Prancūzijos susitarimą. Parodos atidaryme kalbėjo Lietuvos leidyklų, poligrafijos ir knygų prekybos reikalų komiteto pirm. J. Nekrošius, apie Prancūzijos vaikų literatūrą — Ž. P. Martainas. Parodai 400 knygų parūpino aštuoniolika leidyklų. Jos buvo skirtos ne tik patiems mažiausiems, bet ir vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikams. Pasakų knygas mažiesiems skaitytojams papildė lengvai parašyti leidiniai apie planetas, erdvių ir gamtos reiškinius, įvairias pasaulio tautas. Vyresnio mokyklinio amžiaus vaikams yra išleistų nedidelės apimties enciklopedijų ir mokslinių žodynų, dailiųjų amatų mėgėjams — knygelių apie keramiką ir tekstilę, o mažiesiems smaližiukams — "150 skanumynų receptų". Panaši Lietuvos vaikų knygų paroda pernai buvo surengta Prancūzijos Bordeaux mieste. Šiemet tokia paroda yra numatyta Paryžiuje, G. Pompidou meno ir kultūros centre. **V. Kst.**

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400, 532-3414

AKTYVAI virš 30 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais	10-3
Antradieniais	10-3
Trečiadieniais	10-3
Ketvirtadieniais	10-8
Penktadieniais	10-8
Šeštadieniais	9-1
Sekmadieniais	9-12.30

MOKA UŽ:

90 dienų termin. indėlius	7 %
180-185 d. termin. ind.	7 1/4%
term. indėlius 1 metų	7 3/4%
term. indėlius 2 metų	7 3/4%
term. indėlius 3 metų	7 3/4%
pensijų s-tą	8 1/2%
spec. taup. s-tą	7 1/4%
taupomąją s-tą	7 %
kasd. taupymo s-tą	6 1/2%
depozitų-čekių s-tą	6 %

DUODA PASKOLAS:

asmenines nuo	11 %
mortgičius nuo	9 3/4% - 12 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS
406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Vaidotas (Vay) Jonynas
Telefonas (416) 864-2734
pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių lakštų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.
MOSS, LAWSON & CO. LIMITED
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

"TYPE MASTER GRAPHICS"
3425 Dundas Street West, Toronto, Ont. M6S 2S4
Telefonas: (416) 769-5411
* Raidžių rinkimo bendrovė.
* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.
Skambinkite **Linai Kuliavienei** arba **Vidai Šiaučiulienei**

PASIRINKITE SAU NAMĄ -
su
✻ patyrusiu atstovu
✻ sąžiningu patarnavimu
✻ asmeniniu patarimu
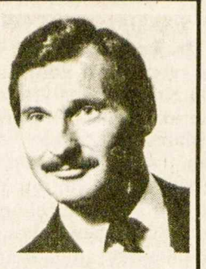
ANTANAS GENYS
an independent member broker
RE/MAX professionals inc. Realtor
1 east mall crescent, etobicoke, ontario M9B 6G8
239-3991
res: 231-2839

"Bache Securities" registruotas atstovas
VILIUS SERGAUTIS, B.Sc.,
mielai jums patarnaus šėrų, lakštų, pelningo investavimo reikaluose.
Tel. 860-3280
18 King St. E.
Toronto, Ont., M5C 1E3

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3
Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Los Angeles LB dainų bei tautinių šokių ansamblio "Spindulys" grupė, š. m. birželio 30 d. išvykusi Pietų Amerikon, kur su koncertais aplankys lietuvių telkinius. Kairiame krašte — vadovė DANGUOLĖ VARNIENĖ, dešiniame krašte (antroje eilėje) – vadovė ONA RAZUTIENĖ, paruošusios atitinkamą dainų ir šokių programą

SPORTAS

VYČIO ŽINIOS

Buvusiai iškiliai "Vyčio" krepšininkei **Vidai Balsytei-Gaškienei**, netekus brangios mamytės Aleksandros Balsienės, reiškiame gilią užuojautą. Taip pat gili užuojauta giminėms ir visiems artimiesiems.

Kanados krepšinio rinktinėn pakviestas pasižymėjęs "Vyčio" krepšininkas Jonas Karpis. Šiuo momentu Kanados rinktinė ruošiasi pasaulio vyrų krepšinio pirmenybėms, kurios įvyks liepos mėn. Ispanijoje. Kanadiečiai Toronte žaidė kelias draugiškas rungtynes su Izraelio krepšininkais ir visas laimėjo. J. Karpis taip pat žaidė šiose rungtynėse. Jis yra naujausias narys, dar nespėjęs tvirtai įsijungti komandon, pirmenybėse nedalyvaus. Tačiau po pirmenybių, besiruošiant ateičiai, J. Karpis Kanados rinktinės sudėtyje aplankys Bostoną, P. Korėją ir Kiniją. J. Karpio, buvusio iškilaus Toronto mokyklų krepšininko, Kanados krepšinio rinktinėn pakvietimą plačiai paminėjo kai kurie Toronto dienraščiai. J. Karpis bus trečiasis Toronto "Vyčio" sportininkas, kuriam teks pamatyti Kinijos sieną. Pirmosios buvo "Vyčio" stalo tenisininkės — Violeta Nešukaitytė ir Elena Sabaliauskaitė. J. Karpis jau treti metai Toronto universitete studijuoja anglų kalbą.

Balio Savicko pastangomis Wasagos vasarvietėje baigiamos įrengti naujos krepšinio lentos. Atvykęs su atitinkamomis mašinomis, klubo pirmininkas įkasė stulpus ir pritvirtino naujas lentas. Viskas atrodo pasigėrėtinai ir laukiama naujos aikštelės atidarymo. B. Savickas turi kelis talkininkus, ypač Ed. Nacevičiaus pastangomis. **A.S.**

Aleksandras Žaliauskas 1985 m. pasiekė naują rekordą šuolyje į aukštį savo amžiaus klasėje (Bantamn, 13-14 m.), įveikdamas 1.85 m. Šiemet jis pradėjo žiemos sezoną, laimėdamas Ontario lengvosios atletikos varžybose trišuolį (12.28 m) ir antrą vietą šuolyje į tolį (6.11 m).

Mokyklų sezonas prasidėjo gegužės mėnesį Haltono rajono rungtynėm. Aleksandras (15 metų) laimėjo visus šuolius savo amžiaus grupėje: į aukštį 1.85 m, į tolį 5.95 m, trišuolį 12.20 m. Sekančios rungtynės buvo Haltono-Peel. Ten jis vėl laimėjo visus tris šuolius, pasiekęs 1.92 m į aukštį. Centrinio Ontario kvalifikacijos rungtynėse Otavoje Aleksandras pasireiškė visuose trijuose šuoliuose. Pirmą dieną Otavoje šuolyje į tolį Aleksandras paskutiniame šuolyje pasiekė 6.86 m. Tai būtų buvęs naujas gimnazijų rekordas, bet trūko 0.5 cm ir liko 6-toje vietoje su 6.36 m.

Antrą dieną šuolyje į aukštį jis pasiekė Ontario gimnazijų rekordą, būtent iššoko 2 metrus. Pirmą sykį 15 metų berniukas įveikė 2 metrų ribą Kanadoje ir lietuvių tarpe. Algirdas Bielskus, žinomas lietuvių lengvosios atletikos veikėjas, pareiškė, kad ši pasekmė yra istorinė lietuvių sporte.

Po to Aliukas laimėjo II v. trišuolyje su 13.36 m. Visos jo tų rungtynių pasekmės buvo geriausios. Jis dabar ruošiasi dalyvauti Kanados varžybose, kurioms kvalifikuotis reikės Burlingtone ir Sarnijoje.

Aleksandro sesutė Lydija, 10 metų, laimėjo II v. Ontario prieauglio "Tyke" klasės šuoly į aukštį (1.15 m) ir gavo apmokėtą kelionę į New Jersey, JAV, dalyvauti rungtynėse "Meet of Champions". **T.**

GOLFAS

Golfo žaidime golfininkas sviedinuką į nurodytą skylę varo su specialia lazda. Pilnas rinkinys susideda iš 14 lazdų, kurios yra pritaikytos sviedinuko mušimui iš įvairiausių distancijų. Pvz., jei sviedinukas yra apie 100 metrų nuo skylės, golfininkas vartoja atitinkamą lazdą. Kiekvienas golfininkas turi odinį ar medžiaginį maišą, kuriame visas lazdas su savim nešiojasi, nes niekuomet nežino kokios lazdos gali prireikti. Su ilgiausia lazda, kuri yra su medine galva, golfininkas numuša per 200 metrų. Paprastai trys ilgiausios lazdos yra su medinėm galvom, o visos kitos su geležinėm. Jos skiriasi nuo viena kitos ilgiu, galvos dydžiu ir palenkimu. Pati trumpiausia lazda vartojama ant pievelės, mušant sviedinuką į skylutę. Golfo sviedinuko dydis yra maždaug mažo vištos kiaušinio dydžio, kurio skersmuo yra tik 2.5 cm.

Birželio 28 d. Golf Haven aikštėje susirinko 42 golfininkai. Kurso norma — "par" 71. Tai reiškia, norint tobulai sužaist golfą šiame kurse, reikia ne daugiau kaip 71 smūgio. Geriausią rezultatą pasiekė A. Stauskas su 78 smūgiais, antroji vietoj liko A. Simanavičius ir R. Strimaitis po 81, trečioj vietoj V. Radžiūnas su 82, ketvirtoj vietoj M. Ignatavičius ir Aug. Simanavičius su 83, P. Bliskys 84, P. Stauskas ir R. Šimkus 85, dr. S. Kazlauskas, dr. R. Saplys ir J. Rusinavičius 86. Su išlyginamais smūgiais — P. Bliskys 62, V. Radžiūnas 63, dr. S. Kazlauskas ir J. Juodikis 67, A. Simanavičius ir R. Strimaitis 68, J. Obelienius 69, J. Rusinavičius ir A. Stauskas po 70. Moterų grupėje — E. Kėkštienė 94, I. Kymantienė 96, J. Ignatavičienė 122. Su išlyginamais smūgiais — I. Kymantienė 69, E. Kėkštienė 70 ir J. Ignatavičienė 77. Premijas už primetimą sviedinuko arčiausiai vėliavėlės iš vieno ir dviejų smūgių gavo J. Rusinavičius, E. Kėkštienė ir V. Radžiūnas. Premiją už slaptos skylės (mystery hole) sužaidimą gavo P. Čiurlys. Turnyrui vadovavo Toronto lietuvių golfo klubo pirm. J. Rusinavičius ir valdybos narys A. Stauskas.

Sekantis golfo turnyras — liepos 13 d., 11 v.r., Boltono aikštėje (857-2050).

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

nas nutyli, kad tie 130 rb. yra verti 260 kanadiškų dolerių tik pačioje Sovietų Sąjungoje. Kompartija rublių su dirbtinai išpūsta jų verte užsienin neišleidžia. Kai jie kartais nelegaliai pasiekia Kanadą, juodoj rinkoj už vieną Kanados dolerį siūlomi net penki rubliai. Kanados paštininkų atlyginimas keliskart aukštesnis už sovietų. Kanadiečiams nereikia laukti buto ilgame kandidatų sąraše, nes Kanados paštininkai gali įsigyti nuosavus namus, automobilius, kai kurie net ir vasarnamius, atostogas praleisti Floridoje.

Manitobos universiteto prof. J. Rudnickis, jau išėjęs pensijon, ilgus metus domėjosi Kanados vietovardžiais, yra įsteigęs netgi specialią draugiją vietovardžiams studijuoti. Jis dabar nori išbraukti iš Kanados žemėlapio su Stalinu susietus vietovardžių pavadinimus. Spaudoje jis puola du tokius pavadinimus: Stalino kalną Britų Kolumbijos Peace River srityje ir Stalino vietovę prie Sudburio, Ontario provincijoje. Prof. J. Rudnickis, būdamas ukrainiečių kilmės, primena Stalino sukeltą badą 1932-33 m. Ukrainoje, kur tada numirė apie septynis milijonus ukrainiečių. Jis stebisi, kad niekas neprotestuoja prieš to kraugerio vardo parinkimą Kanados kalnui. Pasak prof. J. Rudnickio, niekas Kanados kalnui neparinko Adolfo Hitlerio pavadinimo, bet lengvai įpiršo nemažesnio nusikaltėlio Stalino vardą. Prof. J. Rudnickis stengsis, kad kitų vardų galėtų susilaukti Stalino kalnas Britų Kolumbijoje ir Stalino vietovė Ontario provincijoje.

Keistai nuskambėjo pranešimas spaudoje, kad Kanados vyriausybė planuoja dar vieną nuolaidą kriminaliniams nusikaltėliams. Vidaus reikalų ministeris P. Beatty turi projektą, pagal kurį nusikaltėliams, atlikusiems bausmę ir nepadariusiems kito nusikaltimo, po penkerių metų būtų išbrauktas tas nusikaltimas, o po dešimties metų sunaikinta bylos kartoteka. Tada niekas negalės kalbėti ape panaikintą ir visiškai išbrauktą kriminalinį nusikaltimą. Nusikaltimo nebus įpareigotas prisipažinti ir už jį kalintas asmuo. Visiškas nusikaltimo išbraukimas būtų atliktas Kanados ministerių kabineto sprendimu. Tokį sumanymą kritiškai sutiko kai kurie laikraščiai savo vedamaisiais. Į kai kurias atsakingas darbovietes dabar nepriimami už vagystes ar išeikvojimus bausti asmenys, galintys vėl susigundyti ir pakartoti tokį nusikaltimą. Jeigu pasiūlymas bus priimtas, niekas negalės patikrinti jų praeities.

Kai kurie Kanados politikai vis dar gyvena ne visada realia viltimi, kad kiekvienas nusikaltėlis kalėjime tampa geru žmogumi. Dėl to net ir žiauriausi žmogžudžiai nebaudžiami mirties bausme, o tik tuo viską pataisančiu kalėjimu. Praktiškai jau yra pavyzdžių, kad iš kalėjimo išleisti žmogžudžiai jais tampa antrą kartą. Dar lengviau pakartojami mažesni kriminaliniai nusikaltimai. Federaciniai Kanados kalėjimai dabar turi 12.000 kalinių, gavusių ilgesnes bausmes. Statistiniai duomenys liudija, kad nusikaltimai vyksta ir kalėjimuose. Pasitaiko netgi sargų ir kitų kalinių nužudymų, narkotikų vartojimo. Neseniai buvo pranešta, kad 1984 m. federaciniuose Kanados kalėjimuose buvo išaiškinti 592 narkotikų vartotojai, o 1985 m. — 379. Džiaugiamasi sumažėjimu, bet faktas lieka faktu, kad kalinius federaciniuose kalėjimuose pasiekia narkotikai. Narkotikų vartotojams kalėjimuose reikia pinigų ir tiekėjų. Pinigą lengviau nuslėpti. Sudėtingesnė problema yra narkotikų įnešimas į kalėjimus. Čia vien tik pačių kalinių pastangų turbūt neužtenka. Jiems reikia ir už pinigą talkinančių kalėjime dirbančių sargų.

Skautų veikla

• Š. m. liepos 12-19 d.d. įvyks White Lake (Mičigane) antroji jūrų skautų-čių buriavimo ir vadovavimo stovykla. Pernai į stovyklą iš Toronto buvo nuvykę penki jūrų skautai. Registruotis iš anksto pas jūrų skautų-čių vadovus-ves.

• Romuvos stovykla prasidės liepos 26 d. Vaikus prašome atvežti šeštadienį ligi 11 v.r. Didysis laužas bus rugpjūčio 2, šeštadienį. Mišios bus rugpjūčio 3, sekmadienį,10 v.r. Tėveliai ir svečiai kviečiami dalyvauti. Stovykla baigsis rugpjūčio 4 d.; uždarymas — 9 v.r. Prašome vaikus atsiimti ligi 11 v.r. Romuvos stovyklai registracijos lapus su $30 registraciniu mokesčiu siųsti: vyr. sk. Gailei Šaltmiraitei, 8 Kennedy Ave., Toronto, Ont. M6S 2X5. Tel 762-0667. Kaina vienam — $110, dviem — $190, trim — $270. **J.D.B.**

Bookbinding Studio
"SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas – lietuvis.
Telefonas 625-2412
P. O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

PARAMA TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:		IMA:	
7 % už 90 dienų term. indėl.		už asmenines paskolas nuo	11 %
7 1/4% už 6 mėn. term. indėlius		už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):	
7 1/2% už 1 m. term. indėlius		su nekeičiamu nuošimčiu	
7 1/2% už 2 m. term. indėlius		1 metų	10 %
7 1/2% už 3 m. term. indėlius		2 metų	10 1/4%
8 1/2% už pensijų planą		3 metų	10 1/2%
7 1/4% už specialią taup. s-tą		(fixed rate)	
7 % už taupymo s-tas		su keičiamu nuošimčiu	
6-7 1/2% kasd. palūkanų sąskaita		1, 2 ar 3 metų	9 3/4%
6 % už čekių s-tas (dep.)		(variable rate)	

AKTYVAI virš 53 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

Taupyk ir skolinkis pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE PARAMA

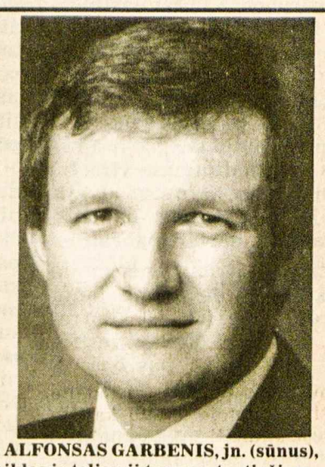
ALFONSAS GARBENIS, sn. (tėvas), ALFONSAS GARBENIS, jn. (sūnus), sueina į vieną įstaigą. Po 35 metų veiklos ir toliau ji tarnaus tautiečiams Toronte nekilnojamo turto reikaluose.
A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 4Y3.
Telefonai: 225-5699 arba 489-1543
Namų įkainojimo skyrius
HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED
77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.
Telefonas (Toronto linija) 773-6480
ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgičių, palikimų, investacijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX renown realty ltd., realtor an independent member broker
daiva t. dalinda, B.A.
associate broker
4887 dundas st, west, islington, ontario M9A 1B2, res: 767-0999
232-2322
BLOOR WEST VILLAGE – 3 miegamųjų — $149,900.
BLOOR WEST VILLAGE – 3 miegamųjų — $142,500.
HIGH PARK – 13 kambarių — $269,900.
QUEEN-BATHURST – 2 miegamųjų — $82,900.
MARKLAND WOODS – 4 miegamųjų — $215,000.
PALACE PIER – 2 miegamųjų — $188,000.
NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

A & L Windows
66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1
Savininkai – Algis ir Lenis Žilvyčiai
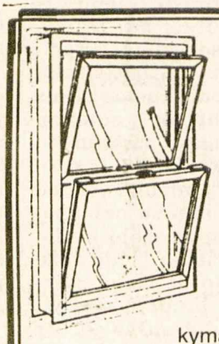
Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. *Nemokamas įkainojimas.*
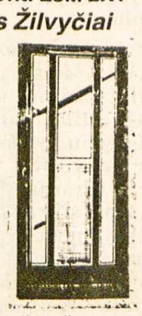
Lietuviams 10% nuolaida. Skambinti telefonu
(416) 545-6556 Hamiltone,
Toronte ir apylinkėse prašome skambinti "collect"

Naujausio atbėgėlio koncertas

Prieš dvi savaites iš okupuotos Lietuvos tautinių šokių ir dainų ansamblio Ganderio orauostyje pasitraukęs **Vaclovas Povilonis** š. m. birželio 29 d. Toronto Lietuvių namuose surengė pirmąjį savo koncertą drauge su Nijolės Benotienės vadovaujama grupe "Sutartinė". Gedimino salėje susirinko per 200 klausytojų. Rengėjų (LN kultūrinės komisijos) vardu įvadinį žodį tarė V. Kulnys, o apie naująjį dainininką keletą pastabų pateikė N. Benotienė.

Koncerte "Sutartinė", jau gerai žinoma Toronte (Zita Gurklytė, Daina Gurklytė, Dana Pargauskaitė), atliko keletą tradicinių lietuviškų dainų su D. Pargauskaitės akordeono palyda. Pastaroji, pasižymėjusi akordeonistė, laimėjusi keletą premijų, virtuoziškai pagrojo porą sudėtingų kūrinių.

Pagrindinis vaidmuo šiame koncerte teko Vaclovui Poviloniui, pirmą kartą pasijutusiam laisvu žmogumi laisvame krašte. Jis su gitaros palyda dainavo apie Lietuvą, tėviškę, likimo kelius, kryžkeles ir t.t. Kai kurias dainas jis atliko su akordeono ir pianino palyda, vietomis talkino "Sutartinei".

Naujasis ateivis pasirodė kaip malonaus tembro, lyriško atspalvio estradinis dainininkas su aiškia tarena. Dalis jo koncerto dainų buvo dabartinės Lietuvos dainuojamoji poezija, sukurta žinomų ir nežinomų poetų. Kai kurios dainos yra jo paties sukurtos. Netrūko ir liaudinio pobūdžio dainų, kurios gerokai skyrėsi nuo dabartinių.

V. Povilonis, kilęs nuo Marijampolės (gimęs 1956 m.), yra baigęs Gruodžio muzikos mokyklą Kaune, dėstęs muziką vidurinėje mokykloje, dalyvavęs ansambliuose. Marijampolišk is ansamblis (70 asmenų) buvo išsiųstas koncertuoti Kubon. Jų lėktuvas, grįždamas iš Kubos, nusileido Ganderio orauostyje, kur V. Povilonis rado galimybę pabėgti laisvėn. Tą žodį jis pabrėžė ir pokoncertiniame savo padėkos žodyje savo tautiečiams už paramą. **Bv.**

Rengiamės stovyklauti

Kai pradėjo retėti mūsų šeštadieninių mokyklų klasės, buvo ženklas, kad jau stokojame natūralaus prieauglio. Šitoji stoka, be abejonės, atsiliepė ir į organizacijų gretas, taipgi ir į vasaros stovyklas. Dėl to ir dar gal dėl kitų ne visiems suprantamų motyvų imtasi organizuoti stovyklas be lietuvių kalbos. Apie tokias galima būtų atskirai kalbėti, aiškintis, ryškinant pobūdį ir tikslus. Ir vis dėlto grynai lietuviška kryptis su visom jos priemonėm, įskaitant ir labai pabrėžiamą savąją kalbą, neturėtų būti slopinama "gerų ir įdomių" stovyklų kopijavimu, pasukant pramogavimų ar tik bendrinio ugdymo linkme.

Reikia pasakyti, kad įvairius bandymus ar programinius nukrypimus vis dėlto saisto savoji ir nuolatinė stovyklavietė, kokia yra skautų Romuva, kur per beveik 25-rius metus augta ir stiprėta kartu su pasodintais ąžuoliukais, kur "mažytės Lietuvos" vardas jaučiamas ir suvokiamas. Ir todėl negi šitoje vietoje galėtų kas nors nebesirūpinti lietuviškumu? Be to, tas savasis uždaras ir žavingos gamtos kampelis ir buvo tam reikalui įsigytas, paruoštas ir labai mylėtas, kad padėtų bręsti lietuviškų šeimų atžalėlėm. Jį praradus, vargu ar retėjančios gretos bejaustų norą stovyklauti? Jaunųjų šeimų prieauglis, nebejausdamas principinio lietuviškumo, pasuktų į bet kokias stovyklavietes, bet kur į gamtą, nes pasirinkimas yra labai didelis.

Ir šią vasarą liepos 26 — rugpjūčio 4 d. XXIII-čioji Romuvos stovykla laukia savojo jaunimo iš Toronto, Hamiltono, Ročesterio ir kitų vietovių. Kad šį kartą suplanuota tik dešimties dienų stovykla, kaltė tenka pasaulinei parodai Vankuveryje, į kurią ruošiasi vykti mūsų tautinių šokių šokėjai ir šiaip nemažai jaunimo. Nei lėšos, nei laikas neleidžia dalyvauti visur, o veikliejі kaip tik visur tie patys. Užtant 1987 m. 25-mečio sukaktuvinė stovykla žada būti ir gausi, ir skirtinga, programon jungiant ir 600 metų krikščionybės paminėjimą po atviru dangumi. Apie tai jau laikas giliau pagalvoti ir pradėti planuoti tos dvigubos sukakties stovyklą.

Šiemetinei stovyklai vadovaus s. A. Baltakienė, komendantas ps. dr. A. Dailydė, programos vedėjas v.s. kun. A. Saulaitis, SJ, administratorius s.v.v.sl. dr. G. Skrinskas, ūkio vadovai A. Vasiliauskas ir St. Kuzmas, maitinimu rūpinsis M. Skrinskienė, N. Liačienė, R. Šileikienė, J. Neimanienė, Giedrė Tyler; skaučių pastovyklėje — ps. R. Poškienė, D. Kalendraitė, A. Lelytė; brolijos pastovyklėje — s. K. Batūra, ps. E. Grybas, s.v. v.sl. J. Gedris, A. Kučas, A. Saplys, M. Bijūnas, G. Sendžikas, ps. V. Keturakis, v.vl. A. Stundžia.

Stovyklos organizatoriai prašo paskubėti su registracija, kuri atliekama per vienetų vadovusves. Pastarieji teikia ir smulkesnę informaciją. **Č.S.**

• **Jei tau rūpi Lietuva, turi rūpėti ir lietuviška spauda**

Apie Toronto "Karavaną" plačiai rašė dienraščiai "The Toronto Star" ir "The Toronto Sun". Bendruose aprašymuose buvo paminėti tiktai keli paviljonai. Aplamai, "Karavanas" ir šiemet susilaukė plataus visuomenės dėmesio. Lietuvių paviljono "Vilnius" lankymas Prisikėlimo salėse šiemet buvo apsunkintas College gatvės taisymo darbų — negalėjo privažiuoti autobusai. Dėl to "Vilnių" šiemet aplankė mažesnis skaičius kitataučių. Lietuvių paviljonas pasižymėjo ypač geru tautodailės skyriumi (žiūr. aprašymą 9 psl.).

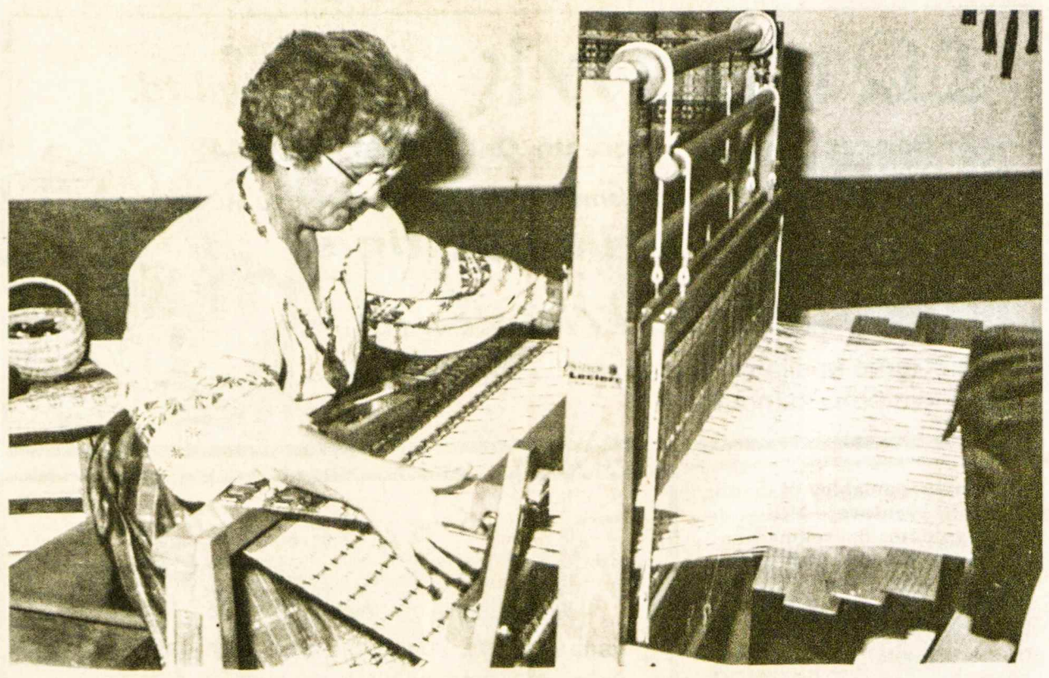

Toronto tautybių savaitėje "Karavane" dalyvavo ir lietuviai su "Vilniaus" paviljonu Prisikėlimo parapijos salėse. Nuotraukoje A. VAITONIENĖ demonstruoja lietuviškų raštų audimą **Nuotr. St. Dabkaus**

"Vilniaus" paviljonas Toronte

Nuo 1969 m. Toronto mieste birželio mėnesį organizuojamas viso miesto tarptautinis festivalis "Karavanas". Kiekviena tautinė grupė įrengia savo paviljonus, pavadintus jų norimo miesto vardais, nuosavose patalpose. Paviljone per visą savaitę veikia to krašto paroda, atliekama meninė programa, paruošiami valgiai, gėrimai, teikiama informacija. Lankytojai atsineša "Karavano" pasus, į kuriuos paviljone įspaudžiamos vizos. Įėjimui į visus paviljonus galioja vienas bendras mokestis. Lietuvių paviljonas "Vilnius" buvo įrengtas Prisikėlimo parapijos salėse.

Prisikėlimo parapijos didžiojoje salėje grakščiai šokančios "Gintaro" ansamblio poros devynis vakarus žavėjo prie stalų sėdinčius lankytojus. J. ir R. Karasiejų vadovaujamos "Gintaro" ansamblio visos grupės pamainomis atliko scenines programas. Tarpais Hal Elvis Conway (Lakavičius) su dainomis ir orkestras "Tzygany" įvairino programą.

"Vilniaus" paviljono paroda, kurią gražiai sutvarkė Lietuvių tautodailės instituto Toronto skyrius, sudomino gausius lankytojus. Įvairūs tautinių drabužių, gobelenų, juostų rodiniai traukė lankytojų dėmesį. Tautiniais drabužiais aprengtos lėlės vaizdavo Lietuvos moterų tautinius drabužius. A. Katelienės medžio drožiniai buvo priderinti prie kitų rodinių. Vienur buvo dažomi margučiai, kitur — A. Vekterienė verpė linus su dar iš Lietuvos turimu rateliu, G. Baltaduonienė nėrinėjo šiaudinukus, A. Vaitonienė, LTI Toronto skyriaus pirmininkė, pakaitomis su A. Zanderiene audė kiklikus bei kitus tautinius drabužius, A. Škėmienė – rinktines juostas. Jas pavadavo A. Kazanavičienė, I. Poškutė, L. Nakrošienė, B. Pilipaitienė ir kt. Ypač gyvai atrodė L. Nakrošienės austi kilimėliai. Žiūrovai domėjosi gražiu rankų darbu ir visais rodiniais.

Skanių lietuviškų valgių paruošimui vadovavo Br. Greičiūnienė. Ant stalų teko matyti bulvinių dešrų, virtinių (kaldūnėlių), cepelinų, šaltibarščių ir bendrą lėkštę — visko po truputį. Atskiras stalas buvo su įvairiausiais pyragais, kuriuos paruošė moterų draugijos, o pelną skyrė paviljono naudai. Pyragus paruošė ir klientus aptarnavo KLK moterų dr-jos Prisikėlimo ir Lietuvos kankinių parapijų skyriai, evangelikų-liuteronų parapijos moterų dr-ja, skautininkių Ramovė, "Gintaro" tėvų k-tas, "Atžalyno" tėvų k-tas, Lietuvių namų moterų būrelis ir KLB Toronto apylinkės talkininkės. Įvairių gėrimų barą tvarkė K. Budrevičius.

"Vilniaus" paviljono burmistro pareigas atliko Alvydas Saplys ir Linas Garbaliauskas. Paviljono karalaitė buvo Zita Gurklytė. Paviljono vadovas Kęstutis Raudys koordinavo visų darbus ir suorganizavo bei padarė įvairius lietuviškus gamtos ir kunigaikščių paveikslus. Koridoriuose bei salėse taip pat buvo kelių žymių lietuvių vaizdai su aprašymais. Paviljono lankytojai gaudavo informacinę sąlanką apie Lietuvą anglų kalba.

V. Matulaitis

"Lietuvis žurnalistas"

(Atkelta iš 7-to psl.)

įmanoma ir minties surasti?! O laikraštis mielai laukiamas kiekvieno, gaudomas ir skaitomas net ir tų, kurie pagaili dolerio jį prenumeruoti.

Šalia poetų, atkreipkime dėmesį į jaunuolį-lę, kurie žengia pirmuosius plunksnos žingsnius laikraštyje. Materialine parama skatinkime jo norą tapti žurnalistu, studijuoti lietuvių kalbą, kad ir įsteigtoje lituanistikos katedroje. Šeštadieninės mokyklos žurnalistų neparengs. Gerai, kad jos išmoko jaunimą lietuviškai skaityti ir rašyti. Lituanistikos katedra tam yra tinkamiausia, tačiau ar taip yra, pažiūrėkime ką kiti rašo. 1985 m. gruodžio 7 d. "Drauge" prof. V. Kelertienė sako: "Va, lietuviai, kur jūsų pinigai eina — kas jais naudojasi ir kiek lietuvių tautiniam sąmoningumui bei kultūrai tenka! Lituanistiką studijuojančių tarpe yra kelių rūšių. Vieni, kurie ateina iš kitų skyrių, nelietuviai. Jiems studijos sekasi. Antra kategorija — nelietuviai, kurie nori mokytis kalbos, kad galėtų susikalbėti. Trečios kartos lietuviai, kurie ieško savo šaknų. Kai kurios studentės nori būti gailestingomis seserimis ar senelių namų tarnautojomis, nori mokėti lietuviškai . . ." Štai, tau universitetinio lygio kursas! Ar galime laukti, kad ateityje lituanistinė katedra parengs gerai lietuvių kalbą mokančių žurnalistų?

Nepaliesti klausimai

Nė vienu straipsniu "Lietuvis žurnalistas" nepasisakė apie artėjantį Lietuvos krikšto sukakties minėjimą, nors spaudoje šiuo reikalu vyksta gyvos diskusijos. Nepasisakyta nei dėl "Gimtojo krašto" dažnų puolimų išeivijos kultūrininkų. Tačiau ne visi žurnalistai okup. Lietuvoje, reikia manyti, yra taip apie mus nusiteikę. Gerai, kad nors A. Merkelis savo paskaitiniu straipsniu apie dr. Vincą Kudirką cituoja ir šiandien mums aktualias "Tėvynės varpų" autoriaus mintis: "Šalin šėtone! Šalin rusicizmo dvasia. Kuriais tik pavidalais tu besiskverbtum į lietuvių tautą — tu neši jai pražūtį".

Vis dėlto Lietuvių žurnalistų sąjungos centro valdyba ir jos energinga pirmininkė, R. K. Vidžiūnienė, išleisdami 12-jį "LŽ" numerį, glaudžiau sujungė pasaulio kontinentuose pasklidusius žurnalistus, iškėlė jų darbo sąlygas, užsimojimus ir rūpesčius.

Devenių kultūros fondo leidiniai

1. ***Jūratė Statkutė de Rosales, BALTŲ KALBOS BRUOŽAI IBERŲ PUSIASALYJE,*** $15.00, JAV
2. ***Motiejus Karaša, GYVENIMO SŪKURIUOSE,*** $15.00, JAV
3. ***Jokūbas Dagys, SCULPTURES*** (meno albumas), $35.00, JAV
4. ***J. Andrius, LIETUVOS ŽEMĖLAPIS,*** $6.65, JAV

Užsakymus siųsti: Devenių kultūrinis fondas, P.O. Box 10782, St. Petersburg, FL 33733, USA.

Advokatė
JOANA E. KURAS, LL. B.
atidarė savo raštinę
3425 Dundas St. W., Suite 200 prie Windermere Ave.,
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B
2 Jane St., Suite 303
Toronto, Ontario M6S 4W3
Bloor ir Jane gatvių kampas
Telefonai:
įstaigos (416)762-7393
namų 248-9458

ADVOKATAS A. PUTERIS
nuo 1985 metų spalio 1 dienos
perkėlė savo raštinę į
3425 Dundas St. W., Suite 200,
(prie Jane St.), Toronto, Ont. M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS
B.A. M.L.S. LL.B.
3425 Dundas St. W., Suite 201
prie Windermere Ave.
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonai:
įstaigos (416)763-4319
namų 848-0234

SOLD
x. De LIMA
REALTY INC.
1280 Dundas St. W
Tor.
Birutė Grigaitytė-Spudienė,
namų pirkimo ir pardavimo agentė
1280 Dundas Street West,
(prie Dovercourt Rd.)
Toronto, Ont. M6J 1X7
Įstaigos telefonas: 535-2500
Namų telefonas:445-9469

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas
Parduodant, perkant ar tik norint informacijų apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti
Gražina Raškauskienė, B.Sc.
allan BROWN
624-6336 namų 624-2199
ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4141 Dixie Rd., Rockwood Mall, Mississauga

TOTAL TRADES RENOVATING
151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario
- atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
- parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- įrengiu aliuminiaus gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
- atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūsių, padidinu namus, verandas
- uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

A.P GOMES
Real Estate & Insurance Ltd.
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Bliūdžius
1567 Dundas St. W.
Toronto, Ontario
Telefonai:
531-1191
namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker
Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas
Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.
1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3
769-1616

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 10 v.r. – 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

1986 metų EKSKURSIJOS
Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS
1. Liepos 2 – 11
2. Liepos 16 – 30
3. Rugpjūčio 20 – 29
4. Rugsėjo 3 – 17
5. Spalio 8 – 17
Grupes liepos 16 ir rugsėjo 3 lydėsiu aš pats. Norintiems nupirksiu automobilius arba ir kitus reikmenis už dolerius. Sudaromi iškvietimai ir vizos pavieniui važiuojantiems ilgesniam laikui. **Kelionės dokumentai sutvarkomi pavieniams ir grupėms į visus pasaulio kraštus.** Dėl smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu ir telefonu.
V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
1573 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A6
Registration No. 0009239
Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo pirmadienio iki penktadienio 3 v.p.p.-7 v.v.
tel. 245-9990
nuo pirmadienio iki šeštadienio nuo 10 v.r. iki 2 v.p.p.

Patarnavimas — greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė – tel.(416) 846-7301, namų (519)853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ*
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Klebonas kun. J. Staškus yra išvykęs kapelionauti vasaros stovykloje "Neringa" Vermonte. Grįš liepos 12 d.

— Pakrikštyta John ir Dianos (Pliūraitės) Granger dukrelė Aleksa-Lindsay.

— Susituokė Algirdas Jasiūnas su Lynn E. Buckley. Rengiasi tuoktis: Algimantas Patašius su Laurie Didulka, Denis Govėdas su Vilija Juškevičiūte, Rūta Montvilaitė su Stephen A. Sedlak.

— Wasagoje Mišios sekmadieniais, pradedant liepos 6, bus atnašaujamos 10 ir 11 v.r. Gerojo Ganytojo misijos patalpose. Tel. (705) 429-2890.

— Kun. E. Putrimas, pusmetį kapelionavęs Vasario 16 gimnazijoje V. Vokietijoje, vasarai atvyko į Torontą ir jau darbuojasi vaikų stovyklose.

— Parapijai paaukojo: $1000 — E. Baltrušaitienė; $500 — Č. Javas; $340 — V. Dumbliauskas; $100 — J. Gipai; $50 — V. D. Paškai.

— Mišios liepos 6, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Laimutę Kuncaitytę, 11 v.r — už Joną ir Oną Ališauskus; Wasagoje 10 v.r. — už a.a. Stasį Jonaitį, 11 v.r. — už a.a. Joną R. Simanavičių.

Vysk. A. M. Ambrozic, iki šiol buvęs Toronto arkivyskupo kardinolo G. E. Carterio pagalbininku, kuriam buvo pavesta etninių parapijų ir centrinio Toronto miesto rajono sielovada, Šv. Tėvo potvarkiu paskirtas Toronto arkivyskupu koadjutoriu. Kai kardinolas Carteris pasitrauks iš arkivyskupo pareigų, jas perims arkiv. A. M. Ambrozic. Pastarojo įvedybos į naujas pareigas įvyko birželio 25 d. Šv. Mykolo katedroje, dalyvaujant būriui vyskupų, daugybei kunigų ir pasauliečių, kitų konfesijų ir sinagogos atstovams. Lietuviams atstovavo keletas kunigų.

Kun. Jonas Pilkauskas, iki šiol darbavęsis Toronto Šv. Kryžiaus parapijoje, kurioje klebonavo vysk. A. Ambrozic, paskirtas klebonu. Jis yra gimęs Kanadoje, čia baigęs mokslus. Visą laiką darbuojasi kanadiečių parapijose. Moka šiek tiek ir lietuviškai.

Pagerbdama mirusias savo bičiules — a.a. Eleną Vasiliauskienę, a.a. Aleksandrą Balsienę, Janina Pacevičienė paaukojo "Tėviškės žiburiams" $30.

Atitaisymas. Lietuvos krikščionybės sukakties medalionų kainos ne visai tiksliai pažymėtos skelbimuose. Turi būti: paauksuotas medalionas — $35, po liepos 1 d. $40, pasidabruotas — $30, po liepos 1 d. — $35 JAV.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Šis penktadienis — mėnesio pirmasis. Šventoji valanda ir Mišios — 7 v.v., išpažinčių klausoma rytą ir vakarą prieš Mišias. Ligoniai ir seneliai lankomi namuose ir prieglaudose iš anksto susitarus. Šį šeštadienį Gyvojo Rožinio Mišios ir maldos — 11 v.r. Pensininkų namuose "Vilnius" Mišios — 5 v.p.p.

— Pakrikštyta Krystal-Teresa, Jono ir Aidos Rickų dukrelė.

— Vakarinės sekmadienio Mišios, pradedant liepos 6 d., bus laikomos 8.30 v. vakaro iki rugpjūčio 31 d.

— Ateinančio sekmadienio biuletenis bus paskutinis prieš vasaros atostogas.

— Religinio seminaro tęsinys ir religinių diskusijų vakaras bei maldos — liepos 16 d., 7.30 v.v., Prisikėlimo šventovėje.

— Stovyklavietės paruošimui reikalingi talkininkai. Skambinti K. Šapočkinui 239-7562.

— Parapijai aukojo: Č. Javas $300, S. Barčaitis $200, N. Preibienė $200, Č. B. Joniai $150, A. G. Kuzmarskiai $110; $100 V. Lukai, J. M. Astrauskai, St. Šergalienė, P. Gaidelis; $80 — J. J. Yčai; $50 — M. Z. Romeikos; vyskupo fondui $150 — N. Preibienė; pranciškonų klierikų fondui $600 — P. Ūkelienė, $50 — V. Šlapkauskas.

— Mišios liepos 6, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Povilą Rudį ir jo šeimos mirusius, 9.20 v.r. — už a.a. Stanley Bardauską, 10.15 v.r. — už Dervinių šeimos mirusius, a.a. Oną ir Antaną Kybartus, 11.30 v.r. — už gyvus ir mirusius parapijiečius, 8.30 v.v. — už a.a. Karoliną Balaišienę.

Wasagos Gerojo Ganytojo misijos moterų būrelis paaukojo "Tėviškės žiburiams" $30.

A. a. Aleksandros Balsienės atminimui F. Kupčiūnienė paaukojo "Tėviškės žiburiams" $20.

A. a. Elenos Vasiliauskienės atminimui B. V. Butrimai paaukojo "Tėviškės žiburiams" $30.

A. a. Bernadetos Dumčiuvienės atminimui Stasė ir Vytautas Fledžinskai, Albertina Milienė iš Santa Monica, CA, paaukojo "Tėviškės žiburiams" $20.

"The Globe a. Mail" dienraštis 1986. VI. 27 paskelbė Reuterio agentūros žinią iš Vilniaus, kad sovietinė valdžia nutarė vykdyti Lietuvoje branduolinės energijos planus, nepaisant didžiosios nelaimės Ukrainos Černobilyje. Vakariečių atstovybių žinovai mano, kad naujoji branduolinė jėgainė Ignalinoje turės tokius pat reaktorius kaip ir Černobilyje. Ignalinoje bus keturi reaktoriai 50% didesni už Černobilio. Tai būsianti viena galingiausių elektros jėgainių Europoje.

KLF A. ir T. Kojelaičių stipendijų fondo komisija paskyrė $1,000 stipendiją Sofijai Žutautaitei iš Brazilijos, studijuojančiai Čikagoje, ir $1,000 stipendiją Liūtaurui Kazakevičiui, studijuojančiam Liuveno universitete (Belgijoj), okupuotoj Lietuvoj kovojusiam už jos laisvę.

"IŠLAISVINIMO TEOLOGIJA", naujausia **prof. A. Maceinos** knyga, 119 psl., kišeninio formato, jau gaunama "Tėviškės žiburių" administracijoje (2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada) ir lietuviškos spaudos kioskuose. Kaina — 5 dol. (JAV-se — 5 dol. amerikietiški). Užsakantieji paštu prašomi pridėti vieną dolerį pašto išlaidoms.

Naujas leidinys

Kelis kartus sutrukdytoji išleisti knyga "The Chosen People" žydų klausimu anglų kalba jau atspausdinta. Toronte ją galima įsigyti parapijų kioskuose. Norintiems užsisakyti paštu, laišką reikia rašyti šiuo adresu: ALPHA - BOOK PUBLICATION, P. O. Box 157, Stn. "M", Toronto, Ont. M6S 4T3, Canada.

Knygos kaina Kanadoje ir Amerikoje — 13 dol. Užsisakantiems paštu, reikia pridėti vieną dolerį persiuntimo išlaidoms. Nors leidėjai įlindo į skolą, bet knyga palyginti įkainota pigiai, nes nei autorius, nei leidėjai už savo darbą neima nė cento. Jei susidarys šiokia tokia suma pinigų, tai leidėjai ją panaudos kitai vertingai knygai išleisti. Gili padėka visiems rėmėjams. ***Leidėjai***

Lietuvių pamaldos Kanados kankinių šventovėje Midlande — rugpjūčio 3, sekmadienį, 2.30 v.p.p. Autobusas su maldininkais išvažiuos nuo Prisikėlimo šventovės 11.30 v.r., iš Midlando — apie 5 v.p.p. Registruotis abiejų parapijų raštinėse.

Tryliktasis lituanistikos seminaras bus 1986 m. rugpjūčio 3-17 d. Akron, Ohio, vietovėje. Jis skiriamas vidurinį mokslą baigusiem, kurie kalba, rašo ir skaito lietuviškai. Ypač skatinami dalyvauti jaunosios kartos lituanistinių mokyklų mokytojai bei universitetų studentai. Lituanistinio seminaro programa skirstoma į tris pagrindines sritis: lietuvių kalbos, literatūros ir visuomeninių mokslų. Kanados lietuvių fondo dėka KLB švietimo komisija galės užmokėti seminaro mokestį Kanados lietuviams, dalyvaujantiems tame seminare (mokestis — per $450). Norintieji vykti į lituanistikos seminarą prašomi kreiptis: V. Bireta, 199 Sylvan Ave., Scarborough, Ont. M1E 1A4. Telefonas 261-4312.

KLB švietimo komisija

Intensyvus anglų kalbos kursas suaugusiems bus dėstomas š. m. liepos ir rugpjūčio mėnesiais du kartus per savaitę Toronto Lietuvių namuose, 6-8 v.v. arba 7-9 v.v. pirmadieniais ir ketvirtadieniais (arba antradieniais ir penktadieniais). Registruotis pas dr. G. Bijūnienę telefonu 621-1638 8-10 v. vakaro. Bus priimama nuo 6 iki 10 studentų.

P. L. P. XVIII Lietuvos karo mokyklos karininkų laida minės savo 50 metų karo mokyklos baigimo sukaktį š. m. rugsėjo 13-14 d.d. Toronte. Suinteresuoti tos laidos karininkai prašomi kreiptis į Br. Ščepanavičių (6540 Falconer Dr. Apt. 126, Mississauga, Ont. L5N 1M1). Tel. (416) 858-9510.

"Canadian Spectrum" yra naujas etninis vienetas, kuris rūpinasi etninėmis programomis televizijoje ir radijuje. Tasai vienetas naudojasi CHIN radiju ir kabeline televizija "MacLean Hunter Cable". Pastaruoju metu šis vienetas, plėsdamas savo veiklą, rengia televizinę programą Mississaugoje per 10 kanalą. Bendradarbiaudamas su daugiakultūre Peel taryba, minėtasis vienetas yra suplanavęs kalendorinio pobūdžio programą, kurioje bus rodomos tautinių grupių šventės bei renginiai. Be to, ruošiama dokumentinė drama apie naujųjų kanadiečių gyvenimą "A Quest to be Canadian". Ši programa numatoma transliuoti ateinantį rudenį. Iki šiol "Canadian Spectrum" neturi savo ženklo (logo) ir šūkio, išreiškiančio jo esmę. Dailininkai kviečiami siųsti savo projektus iki š. m. rugpjūčio 15 d. šiuo adresu: Peel Multicultural Council, 15-B Dundas St. W., Mississauga, Ont. L5B 1H2. Priimtasis projektas bus premijuojamas.

Ontario parlamento narys Yuri Shymko, atstovaujantis High Park-Swansea apylinkei, padarė pareiškimą parlamento posėdyje, kuriame kritikavo kultūros ir pilietiškumo ministerijos elgesį su daugiakultūre taryba. Esą dabartinė ministerė menkinanti minėtos tarybos veiklą, mažinanti jos biudžetą, per daug lėšų skirianti botanikos sodui ir Ontario prancūzams. Prancūzų tarybai, atstovaujančiai 5.5% Ontario gyventojų, esą paskirta š. m. $443,000 ir $500,000 prancūzų kalbos mokymui; daugiakultūrei Ontario tarybai, atstovaujančiai 39.7% gyventojų, paskirta tiktai $252,000.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

FOTOGRAFAS
Darau nuotraukas vestuvių ir kitom progom. Skambinkite – JAUNIUS BAKEVIČIUS telefonu 766-1498 Toronte.

NATŪRALAUS GYDYMO KLINIKA medicininškas pooperacinis gydymas. Patarimai asmeniniais ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel. (416) 533-8008.

IŠNUOMOJAMAS gražus kambarys ramiame name nerūkančiam vyrui, 75 Indian Grove, Toronte.

JIEŠKAU MOTERS pasaugoti 6 mėnesių kūdikiui (ateinančios į mūsų namus arba savo namuose), pradedant rugsėjo 2 d. Yonge ir Steels gatvių rajone. Skambinti telefonu 731-5328 Toronte.

GAMINU namuose pagal užsakymus vištienos arba anties susuktus kepsnius. Skambinti Irenai vakarais: tel. 535-3847 Toronte.

LIETUVIŠKA
gėlių krautuvė
savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ, MENIŠKAI PARUOŠIA gėles ir jas pristato vestuvėms, ligoniams, laidotuvėms, įvairiems parengimams. Skambinti tel. 763-6694, 710 Annette St., Toronto, Ont. M6S 2E2.

EUROPEAN CATERING
Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronte.

Mohawk Furniture Company Ltd.
137 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel. 537-1442
Pranešame savo gerbiamiems klientams, kad šiuo metu mūsų parduotuvėje vyksta didelis galutinis
baldų išpardavimas.
Kviečiame apsilankyti, apžiūrėti ir įsigyti baldų, labai nupigintomis kainomis.
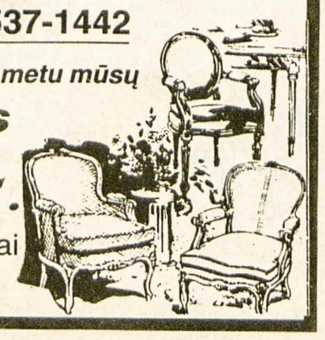

PADĖKA

Reiškiu gilią padėką savo šeimos ir giminių vardu visiems, kurie dalinosi skausmu su mumis, palydint žmoną JANINĄ paskutinėje šios žemės kelionėje.

Duliūnų šeima
ir giminės

A†A
POVILUI BUTKIUI
Kalifornijoje mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškiame jo broliui VLADUI, žmonai BIRUTEI ir jų šeimoms –

A. ir S. Ciplijauskai
V. ir L. Matulevičiai

Mylimam broliui

A†A
POVILUI BUTKIUI
mirus Los Angeles mieste,

VLADĄ ir GRAŽINĄ BUTKIUS, jo šeimą nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

Dana ir Algis Zakarevičiai

A†A
EMAI JAVIENEI
mirus,

jos vyrą ČESLOVĄ, dukterį VIDĄ su šeima ir kitus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

Janė ir Stasys Paketurai

West Lorne, Ont.

A†A
PETRONELEI GRAJAUSKIENEI
mirus,

dukras – ANTANINĄ, ALBINĄ, seselę TERESINĄ, sūnus – BRONIŲ, ALGĮ ir jų šeimas, brolį VLADĄ ČĖSNĄ ir kitus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

Angelė ir Kazimieras Bungardos
Genutė ir Vytas Agurkiai

Mielai mamytei ir močiutei

A†A
ELENAI CHINIENEI
mirus Sault Ste. Marie, Ont.,

dukrą ELEONORĄ SKARDIENĘ, žentą JURGĮ, vaikaitį JURGĮ, jn., su žmona ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

K. K. Slyžiai ir šeima

A†A
ELENAI VASILIAUSKIENEI
Čikagoje mirus,

jos vyrą VINCĄ, dukrą ir sūnus su šeimomis giliai užjaučiame bei kartu liūdime –

jurbarkiečiai Stasė ir Antanas Šukaičiai

Hamilton, Ont.

MONTREALQUE

Prancūzų žurnalas "Chatelaine" 1986 m. birželio laidoje išspausdino rašinį apie Alain Stankę-Stankevičių, turintį savo leidyklą Montrealyje ir plačiai besireiškiantį kultūriniame Kvebeko provincijos gyvenime. Rašinys pikantiškas ir užvardintas intriguojančiai: "Ideali moteris jo akimis..." Jame primenama Stankės vaikystė Lietuvoje, kur augo tarp moterų. Pasak rašinio, A. Stankė pareiškęs: "Moteris aš visuomet laikiau lygiomis, kartais net pranašesnėmis. Jos turi jautrumo savybę, kurios trūksta vyrams". Jo ieškojimas idealios moters nebuvęs sėkmingas — su pirmąja žmona išsiskyrė po 14 metų, o antros sau tinkamos dar neradęs. "Mano ištuoka (divorsas) buvo ir kryžius, ir vėliava! Nagasaki ir Hirošima drauge!" Rašinys baigiamas žurnalo pareiškimu: "Kai puodas yra per daug įkaitęs ir kunkuliuoja, idealios moters vaidmuo — sumažinti ugnį, žinoma, jiegu ji to nori. Mat feminizmo dėka modernios moters laikysena, anot A. Stankės, gali būti taip išreikšta: "Kada noriu, kada galiu ir kur noriu!" **Kor.**

Greitas ir tikslus patarnavimas!
Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355
PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

LITAS
MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830
Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapijoje

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont	Šv. Kazimiero par.
Pirm., antr., treč.	9.00-3.00	———	———
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	4.00-8.00	———
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00-6.00	———
Sekmadieniais	10.30-12.30	———	10.30-12.30

Atliekame visus bankinius patarnavimus
Aktyvas – virš $17,000,000. rezervas – $600,000.
Dabartinių palūkanų informacija "LITE"

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTos ir radijo žinios nesulaikomai skleidžia informacijas įvairiuose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.
REMKIME TAUTOS FONDĄ
aukomis, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą. Aukas ar palikimus siųskime:
Tautos fondo Toronto apylinkės atstovybė
(Lithuanian National Foundation Inc.)
53 Armadale Ave., Toronto, Ont. M6S 3W9

"NERINGA"
didžiausias lietuvių restoranas Čikagoje.
Tradiciniai lietuviški valgiai. Aplankykite!
Veikia kasdien nuo 8 v.r. iki 8 v.v.
2632 W. 71 Street, Chicago, IL 60629, USA
Tel. (312) 476-9026
Savininkai – Marius ir Emilija Kiela

Rengiatės į Lietuvą arba Europą?
Reikia jums voltažo keitiklio (convertor) arba pritaikytojo (adaptor) bet kurioje pasaulio vietovėje?
Kreipkitės į ***"House of 220".*** *Jame rasite visokių rūšių keitiklių, transformatorių, pritaikytojų ir 220 voltų prietaisų. Mes taip pat pakeičiame prietaisus iš 220 voltų į 110 voltų ir atvirkščiai.*
Priimame pasiteiravimus ir dėl pardavimo urmo kainomis.
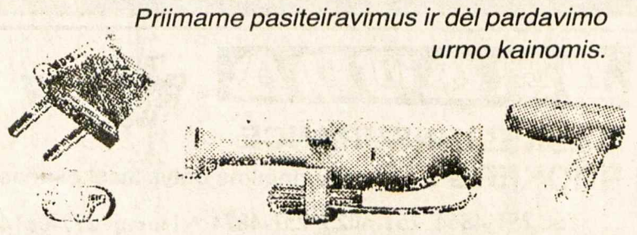
HOUSE OF 220
1444 Gerrard St. E., Toronto
(416)—461-2602